

coll. Rom. societ. Jesu. Cat. inscrip. C. 61.

SYNTAXIS
LINGVAE GRAECAE, EA
potissimum complectens quæ
à latinis dissentiũt, autore
Ioanne Varennio
Mechliniẽ.

Vęnundantur Louanij a Bartholomęo Grauio
sub sole aureo.

Ioannes Varennius eruditissimo iuris vtriusq;
Licentiato, D. Philippo Clerico S. P. D.

Plurimi summa eruditione viri æditis libris de Grecanica Syntaxi luculētissime preceperūt, nimirū Apollonius, Theodorus Gaza, Lascaris, aliiq; eiusdē classis nō pauci, q eā posteritati tradiderūt sic absolutā, vt illis quoq; ad pcipiendā eā linguā sufficiat, q latine ignorant, quiq; Quintiliani freti cōsilio Grece discūt, priusq̄ sciāt latine. Verū hoc nr̄o seculo plerisq; hic ordo inuertit̄, multis Grece literature studia tū demū amplectētibus, quū iā in latinis literis nōnihil pmouerūt, vel q tū deniq; animaduertāt, q̄ nō cōsistit absq; Grecis lingue latine peritia, vel q in adolescētia preceptore Græco destituti, latine tm̄ discēdi facultas ipis fuit, nō etiā Grece. q̊ fit, vt dū pceptis noīm, verborūq; inflexionibus sese cōferūt ad syntaxim, offendāt eā multis superuacaneis implicitā, ac p hoc nimia plixitate molestā, qđ passim, nulloq; discrimie cōmisceat, siue quæ cū latinis pugnāt, siue contra, quæ consentiunt. Nos itaq; quo discipulorū nostrorum, quos priuatim erudiendos suscepimus, tantum subleuaremus tedium, collegimus, et in libellum perbreuem digessimus, quicquid in syntaxi Greca deprehēdimus, qđ latinis vel ignotur, vel ab ipsoꝝ cōsuetudine penitus abhorret, omissis oībus quæ cū eis cōsentiunt. Q̄ꝫ q̄ꝫ autem hæc primū nō in hoc cōscripsimꝰ, vt publice oībus iuulgarētur, sed in vsum tm̄ & vtilitatē conuictoꝝ nostroꝝ,

A ii hortanti

hortantibus tñ & vrgentibus amicis commisimus ea prælo Rescij nñi, tibiq; in primis dicanda duximus. Siquidem maxime mihi iampridem tecũ intercedũt consuetudinis causę. Nẽpe qđ istius tuę eruditionis haud quaq̃ vulgaris me prçceptore fũdamẽta iecisti. Deinde quod iã inde a puero domestica familiaritate mihi coniunctus, singularem semper mihi exhibuisti beneuolentiã. Deniq; quod virilẽ ętatem iam ingressus, tamen non cessas perpetuo tui in me amoris declarare synceritatem. His omnibus etiam accedit, q̃ frater germanus es ornatissimi illius & summa humanitate prędiri iuuenis, eaq; vtriusq; literaturę, & sacrarum scripturarũ eruditione, vt vnus non modo suæ familiæ, aut patrię, verũ etiã vniuerso Christianorũ orbi ingenio suo, si vita longior contigisset, ornamento esse potuerit, illius inquam reuerendissimi dñi D. Ioannis Clerici, quondã Archiepiscopi Arborensis apud Sardos, discipuli, & patroni mei, dũ vixit, magnificentissimi, quẽ tu quidem vniuersis animi dotib⁹, morũq; integritate adeo refers expresse vt non possis expressius. Suscipe igitur hos nostros περὶ συντάξεως ἑλληνικῆς commentariolos, in quorum plęrisq; locis vtimur exemplis e sacris libris desumptis, quod sciam tibi, quũ & ipse Ecclesiasticorum ordini temet adiunxeris, in primis ꝓbari quicqđ Ecclesiasticam scripturam quoquo modo sapiat.

Vale Louanij anno a Christo nato
M. D. XXXII. Cal. Iulij.

SYNTAXIS
LINGVAE GRAECAE, EA PO
tiſſimum complectens quæ a latinis diſſentiunt, autore Ioanne Varennio Mechlinien̄.

SYNTAXIS NOMINVM

GENITIVVS POST
Nomen.

Comparatiuum genitiuum exigit ſignificantem rem exceſſam, ἀχιλλεὺς ἰσχυρότερός ἐστὶν αἴαντος, Achilles ē fortior Aiace. οὐδενὸς χεῖρον, nihilo minus. Hinc eſt quod .1. Corin. 13. μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη, legimus, maior horum eſt charitas, pro maior his. Et ad Hebręos tertio, καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν, quanto ampliorem honorem habet domus qui fabricauit illam, pro ampliorem domo, vel ampliorem q̄ domus.

Et multo latius patet hic vſus comparatiui cum genitiuo apud Græcos, quam cum ablatiuo apud latinos. Frequenter enim illi per comparatiuum cum

 ſuo

ſuo caſu explicāt, quę latinis vocibus codē mō ſermo nis abſurde dicerēnt. Sed addēdū ē q̄, aut aliud ſil'e. Δεῖ προσέχειν τῶν ἐμπείρων δόξαις οὐχ ἧττον τῶν ἀποδείξεων, aſſentire oportet opinionibus expertorum, nō minus q̄ demonſtrationibus. κάλλιόν ἐστιν εὖ ποιεῖν φίλους τῶν ὀθνείων, honeſtius eſt amicis benefacere, q̄ alienis. τοῖς εἰδόσι τῶν ζητούντων ἡδίων ἡ ἀγωγὴ, ſciētibus vita ſuauior eſt, q̄ indagantibus. μᾶλλον νομίζω σε φίλον τοῦ ἐχθροῦ, magis puto te amicū q̄ hoſtē. κρείττων λόγου, excellētior q̄ dici poſſet. κρείττων τῆς παιδείας, excellētior q̄ quē doctrina emēdare poſſet. κρείττων μέμψεως, maior q̄ vt reprehendi debeat. στεῤῥότερος λόγων, firmior q̄ dici poſſet. ἰσχυρότερος πειθοῦς, fortior q̄ credi poſſet. μεῖζον λόγου ἔργον, opus maius q̄ ſermōe explicari poſſet. ἥττων ὀργῆς vel ἔρωτος, minor q̄ vt iraſci vel amare poſſet.

Conſtruitur nōnunquā cōparatiuū mediante cōiunctione ἤ, idq̄, q̄nq̄ cum gtō, ὡμίλησα ἀρείοσιν ἢ ὑμῶν. Q̄nq̄ cum eo caſu quē poſtulat verbū adiunctum, ὡμίλησα ἀρείοσιν ἤπερ ὑμῖν, conuerſatus ſum cū viris melioribus quam vos eſtis.

Q̄nq̄ cū κατὰ, et actō, πλέον ἢ κατ' ἄνθρωπον, plus q̄ ſecundū hoēm. Q̄nq̄ cū infinitiuo νόσημα μεῖζον, ἢ φέρειν, ægritudo maior quā vt feratur. Cui interdum

interponiť ὥστε aduerbiũ digressiuũ, τὸ νόσημα μεῖζον ἢ ὥστε ἄν δύναιτο φέρειν, ęgritudo maior quã vt posset ferri. At superlatiuum nihil horum post se admittit.
Admittũt etiã cõparatiua plurima aduerbia, λίαν, πάνυ, μᾶλλον, & similia, vt πάνυ μεῖζόν ἐστι, μᾶλλον ἑτοιμότερον, multo promptius. Verum superlatiua, quia significant summam intentionem, non item.
Superlatiua adsciscunt genitiuũ, sed plũ dũtaxat, ἰσχυρότατος ἁπάντων, fortissimus oĩm. Cęterũ illud, ἄριστα ἑαυτοῦ διελέχθη, optĩe sui ipsius disseruit, poniť loco huius, ἄριστα τῶν ἄλλων ἑαυτοῦ διαλέξεων διελέχθη, optĩe aliarũ sui ipsius disputationũ disseruit. i. inter alias. Nõ enim fit cõparatio ad eã personã, quã significat gtũs singularis, sed ad alias ipsi⁹ disputatiões. Siliter αὐτὸς αὑτοῦ κράτιστος, ponitur loco huius, κράτιστος τῶν ἄλλων ἑαυτοῦ πραγμάτων. Et ita in alijs.
Sũt etiã noĩa quędã nõ qdem suplatiua, sed in se habentia natiuam quandã superlatiuorũ eminentiã, & ob id similẽ superlatiuis sortiunť constructionẽ, vt δῖα, μόνος, κορυφαῖος, ἔξοχος, δῖα θεάων diua dearum, μόνος ἁπάντων, solus prę omnibus. κορυφαῖος, ἔξοχος πάντων, excellens, eximius prae omnibus.
Attice poniť suplatiuũ p cõparatiuo, & illius constructionẽ obtinet. q̃ fit vt tũc addať gtõ tã singulari quã plĩ, πλεῖστόν σου ἐμόγησα, pro πολλῷ πλεῖον σοῦ ἐμόγησα, multo plus te laboraui.
τὰ ἄῤῥενα κινητικότατά ἐστι τῶν θηλέων, pro κινητικώτερα,
longe

longe agiliores fœmellis sunt masculi.
Et econtrario comparatiua capiuntur loco superlatiuorum, πάντων σοφώτερος ἦν ὁ σωκράτης, pro σοφώτατος. Sic primæ Corint. 13. μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη, maior his charitas, μείζων dixit, pro μεγίστη. Quale & illud Catulli. Hespere qui cœlo luces iucundior ignis, pro iucundissimus ignis.
Superlatiuum pręter genitiuum admittit etiam aliquot adiectiua, πλεῖστα, πολλῷ, ὅσον, & similia. πλεῖστα εὐδαιμονέστατος, maxime fęlicissimus. πολλῷ μάλιστα, multo maxime. ὅσον πλεῖστον, quantum plurimum. ὅσος μέγιστος, quantus maximus.
Præponunt etiam superlatiuis ὡς mediante δύναμαι, aut οἷόν τε, aut alio simili. ἐξώπλισε στρατείαν ὡς ἐδύνατο κάλλιστα, armauit exercitum q̃ potuit pulcherrime. ὡς οἷόν τε ἄριστα, quam potuit optime.
Loco cuius etiam licet ponere participium uerbi ἐνδέχομαι, mutato superlatiuo aduerbiali in nominale. Arist. 7. Politicō, ἡ δὲ πόλις κοινωνία τίς ἐστιν ἕνεκεν ζωῆς τῆς ἐνδεχομένης ἀρίστης, ciuitas est societas quædam vitę gratia quam fieri potest optime.
Nomina adiectiua neutri generis accipiuntur nonnunquam abstractorum loco, & more illorum admittunt genitiuum, τὸ σοφὸν τοῦ πέτρου, pro ἡ σοφία τοῦ πέτρου. τὸ τοῦ ἀνθρώπου καρτερικὸν, pro ἡ τοῦ ἀνθρώπου καρτερία, τὸ ἀγαθὸν τοῦδε, pro ἡ ἀγαθότης τοῦδε.

Adiecti

Adiectiua crebro regunt genitiuum ἐλλειπτικῶς, deficiente ἕνεκα, vt μακάριος τῆς θέας, id est, ἕνεκα τῆς θέας, beatus qui ista videris.

Adiectiua facta per α particulā priuatiuā, adsciscūt genitiuum, vel accusatiuum, mediante præpositione πρός, vt ἄκληρος τῶν πατρῴων, Exhæres patrimōij. ἀθέατος τῆς ἀληθείας, vel πρὸς τὴν ἀλήθειαν, qui non videt veritatem. ἄπιστος τούτου, vel πρὸς τοῦτον, non credens huic. Sic Virg. in 9. Fiduscq; ad limina custos.

Nomina adiectiua possessiua aliquoties transeunt in substantiua neutri generis, & tunc habent genitiuum sui substantiui, vt pro ἰωνικῇ στολῇ sæpe dicitur ἰωνικὸν τῆς στολῆς, Ionica stola.

Sunt & alia quędam adiectiua, quæ substantiue posita genitiuum admittunt, εἰς ὅσον δόξης pro εἰς ὅσην δόξαν. ἐπὶ μέγιστον δόξης pro ἐπὶ μεγίστην δόξαν. ἐπὶ μέγα δόξης pro ἐπὶ μεγάλην δόξαν.

Quod non solum fit in neutro, sed quandocq; etiam in eo genere, cuius est genitiuus adiunctus. πολλὴ τῆς ὁδοῦ pro πολὺ τῆς ὁδοῦ, vel πολλὴ ὁδὸς multa via. ὠμὴ τῆς μερίδος pro ὠμὸν τῆς μερίδος, vel ὠμὴ μερίς, pars cruda. πολλὴν τῆς σικελίας ἐπέδραμεν pro πολὺ τῆς σικελίας, multā partem Siciliæ incursauit. οἱ ἡμίσεις τῶν ἄρτων, dimidia pars panum.

Itē hæc ἄξιος, ἀνάξιος, ἄπειρος, & similia genitiuo gaudent. Mat. 3. ποιήσατε καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, facite fructus dignos pœnitentia. Luc. 10. ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Dignus est operarius mercede sua. ἀνάξιος τοσούτων δώρων, indignus tantis muneribus.

Et verbalia in κος ποριστικὸς ἐπιτηδείων, ποιητικὸς τῶδε.

Quæ differentiam significant, ἕτερον, διάφορον, ἄλλο, & similia. ἄλλος τούτου, alius ab hoc. διάφορον ἐκείνου, ab illo diuersum.

Nomina priuatiua, πένης, γυμνὸς, ὀρφανὸς, ἐνδεὴς, vt ἐνδεὴς πάντων indigus omnium.

Et plenitudīs noīa, πλούσιος πραγμάτων, εὔπορος, πλήρης.

Quoduis adiectiuum partitiue positum, adsciscit genitiuum. οἱ γνήσιοι τῶν φίλων, qui inter amicos ingenui sunt. Quale etiā illud Plinianum, Ouorum oblōga.

Cum significatur aliquid inesse siue adesse cuipiā, quod ad laudem siue vituperium pertinet, per genitiuum effertur, ἀνὴρ μεγάλης ἀρετῆς, vir magna virtute. Quod & per accusatiuum dicitur συνεκδοχικῶς. ἀνὴρ μέγας ἀρετήν.

Genitiuus quandoq; per se positus, abominantis est, τῆς ἐξουσίας, o licentiam hominum. τῆς τύχης, o fortunam. Ponuntur enim huiusmodi orationes loco harum, ὦ τῆς τύχης, vel φεῦ τῆς τύχης.

DATIVVS POST NOMEN.

Comparatiuum gaudet datiuo significante quantitatem siue modum excessus. μείζων ἐμοῦ ἑνὶ δακτύλῳ, maior me vno digito. πολλῷ μείζων, multo maior.

Adiectiua composita a σὺν & ὁμοῦ, datiuũ postulāt, σύντροφος ἐμοί, collactaneus seu connutritus mihi, ὁμόψηφος ἐκείνῳ, cum illo eiusdem sententię. ὁμόψυχος ἐμοί, vnanimis mecum.

Adiectiua quę passiue capiuntur, adsciscunt datiuũ, ἄγνωστον τοῖς πολλοῖς, vulgo ignotum.

Gręci per duos datiuos mediante coniunctione καὶ, ea proferunt, quę Latini per vnum datiuum cum aduerbio congregandi, siue cum ablatiuo præcedente præpositione cum. Ioan. 2. τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι; quid tibi mecũ negotij est mulier? Et Mat. 8. vociferantur dęmones. τί ἡμῖν καὶ σοὶ ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ; quid tibi rei nobiscum est Iesu fili Dei? Et cap. 27. μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ, ne quid rei tibi sit cum iusto illo.

ACCVSATIVVS post nomen.

Gręcis passim construũtur accusatiuo nomina adiectiua per synecdochen in oratione soluta, τὴν ῥῖνα κορύζης μεστός, nares muco plenus. κόσμιος τὴν ἀναβολήν, ornatus vestem. τὸ σχῆμα εὐπρεπής, habitum decorus. Quod etiam per datiuũ dici potest, κόσμιος ἀναβολῇ, ὅμοιος μεγέθει vel τῷ μεγέθει, ἀνόμοιος ὄψιν, vel ὄψει.

In accusatiuo ponitur etiam quod est secūdum aliquid. σοφὸς τὰ μηχανικά.

Adiectiua gaudent accusatiuo, si subintelligas κατὰ, vt σύρος καὶ τοὔνομα καὶ τὴν πατρίδα, Syrus & nomine & patria. ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν, pauci numero.

Sic Virg. in 5. Cressa genus.

Verbalia in εον adsciscunt datiuum vel accusatiuū. Hoc fit, quod huiusmodi verbalia resoluātur p hoc nomen ἄξιον, & per infinitiuum. Vnde datiuus refertur ad hoc nomen ἄξιον, quod gaudet datiuo, vt χρηστέον ἐμοὶ, id est, ἄξιόν ἐστί μοι τὸ χρῆσθαι. ἀποδοτέον ἐμοὶ. i. ἐμοὶ ἄξιόν ἐστι τὸ ἀποδοῦναι. ἰτητέον ἐμοὶ, ἄξιόν ἐστί μοι τὸ ἰέναι.

Accusatiuus vero ad infinitiuum refertur, qui ex natura sua ante se poscit accusatiuum, vt χρηστέον ἐμὲ, hoc est, ἄξιόν ἐστιν ἐμὲ χρῆσθαι. ἰατέον τὴν νόσον ἀμελοῦντα τῆς αἰτίας, id est, ἄξιόν ἐστι τὸν ἀμελοῦντα τῆς αἰτίας ἰᾶσθαι τὴν νόσον, medendū est morbo ei, qui negligit cām.

Præter hunc datiuum, vel accusatiuum regunt casum sui verbi, vt ἀποστατέον ἐμοὶ, vel ἐμὲ τοῦ πράγματος. Quia ἀφίστημι τοῦ πράγματος. δοτέον ἐμοὶ, vel δοτέον ἐμὲ τῷ φίλῳ ἀργύριον. Quia δίδωμι τῷ φίλῳ ἀργύριον. γραπτέον ἐμοὶ ἐπιστολὴν, quia γράφω ἐπιστολήν.

Sæpe etiam additur his verbalibus verbum substantiuum vt sit sermo plenus, ἐστὶ γραπτέον ἐμοὶ, λεκτέον ἐστίν. Loco cuius vtuntur quandoque participio Attice, vt ἔγνων μενετέον ὄν, cognoui manendum esse,

οἶδα γραπτέον ὄν, noui ſcribendum eſſe.
Dicunt & pluraliter γραπτέα ἐμοὶ pro γραπτέον ἐμοί, Attico more, quorum eſt vti pluralibus loco ſingularium.
Efferuntur etiam more nominum adiectiuorum, λυτέος νόμος, γραπτέα γράμματα, γραπτέα ἐπιστολή.
Et ita in aliȷs.
Atticis eleganter obliquis caſibus antecedentibus, oratio recto caſu clauditur, vt εὑρεῖν ἐστὶν ἐν ἀνθρώποις ἀλληλοφονίαν, μοιχείαν, ἐπιορκίαν, ἀνδρομανίαν, τὸ πάντων ἔσχατον κακῶν εἰδωλολατρείαν, pro καὶ ὅ,τι ἐστὶν ἔσχατον πάντων κακῶν, εἰδωλολατρείαν, & quod omnium malorum primum eſt, idololatriam.
ζῇ ἄνθρωπος ἔτη ὀγδοήκοντα, ἢ ἐννενήκοντα, ἢ ἑκατὸν τὸ μακρότατον, id eſt, ὅ,τι ἐστὶ τὸ μακρότατον.
Attici vſurpant vocatiuum pro nominatiuo, Macedones vero & Theſſali econtrario nominatiuū pro vocatiuo. Homerus, αὐτὰρ ὁ αὖτε θυέστ' ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι vocatiuum θυέστα poſuit pro nominatiuo θυέστης. Quorum imitatione latini dicunt in nominatiuo poeta ꝓ poetes, propheta pro prophetes.
Apud poetas adiectiuum ſæpe non reſpōdet ſuo ſubſtantiuo, neq; genere, neq; caſu. κλυτὸς ἱπποδάμεια, pro κλυτὴ ἱπποδάμεια. θῆλυς ἐέρση, pro θήλεια ἐέρση. ἦλθον ψυχὴ σκῆπτρον ἔχων, pro ἔχουσα. αἰδὼς καὶ νέμεσις καλυψαμένω, pro καλυψαμένα.

Apud Hesiodum ἀπόλλωνα ἀστράπτων, pro ἀστράπτοντα. Apud alios scriptores videtur etiam sępenumero non respondere genere, Atticorum more, qui partici pijs singularibus verborum impersonalium iungũt neutra nomina pluralia, vt ταῦτα δόξαν ἡμῖν, pro ταῦτα δόξαντα ἡμῖν, de quo latius postea.

Item substantiuis fœm. iungũt actiua in ος. Chryso. ὑπομένω θλίψεις διαφόρους, καὶ ποικίλας, sustineo afflictiones diuersas & varias.

Hoc eo fit, quod Atticis adiectiua in ος communiter accipiantur, maxime in compositis & deriuatis, vt ὁ καὶ ἡ φιλοφάγος, ὁ καὶ ἡ ἀρχηγός, ὁ καὶ ἡ δημιουργος, κακοῦργος, ἔπακτος, ἐπαγωγός, φιλόσοφος, & similia.

Et in desinentibus in ος purũ, & in ρος, vt ὁ καὶ ἡ θυραῖος, ῥαγδαῖος, σπουδαῖος, βίαιος, διάφορος.

Et in μος, vt ὁ καὶ ἡ βάσιμος, θανάσιμος, δικάσιμος, γνώριμος, δόκιμος, ὥριμος, πλωϊμός, ἕτοιμος. Prȩter hæc etiam χαῦνος & ἐξίτηλος, vt ἡ χαῦνος γῆ, ἡ ἐξίτελος συμφορά.

Item pro masculino & fœminino eleganter vtũtur neutro λεσποτικώτερον ἀδικία δικαιοσύνης ἐστίν. ἀδικία οὐκ ἔστι κερδαλεώτερον δικαιοσύνης, ἡ φύσις τὸ φιλότεκνον.

Iungitur in hoc schemate interdum plurale cum singulari, χρήσιμον εἰς ἀγνείαν αἱ νηστεῖαι, quȩ locutiones Emphasim quandam habent.

In quibusdã adiectiuis certa quȩdam subaudiuntur sustantiua, quorum aliquot asscribemus exempla, e

quibus

quibus etiam cętera facile intelligẽtur, πρὸς ὀρθὴν sub
auditur γραμμὴν vel γωνίαν, ad rectam lineam, vel ad
rectũ angulum. ἐπ' εὐθείας εἶναι, subauditur γραμμῆς.
τὴν ἐπὶ θάνατον ἰέναι, id est, τὴν ἐπὶ θάνατον ἄγουσαν ὁδὸν
ἰέναι, ire viam quę ducit ad mortem. τὸν ἐπὶ θανάτῳ κρι
νόμενος, subauditur ὁδὸν, id est, condẽnatus ad mor
tem. ἑτέραν τρέπεσθαι, subauditur ὁδόν. ἀξίαν ἀποτί
νειν, subauditur τιμωρίαν.

Loco singularium nõnunq; vsurpãt Attici noĩa plu
ralia, vt οὐδ' ὅσια πράττειν ταῦτα, pro οὐδὲ ὅσιον. Sic τὰ πρῶ
τα, primum. τἀρχαῖα, olim. τὰ τελευταῖα, ad vltimum.
τὰ μάλιστα, maxime. τὰ ὕστατα, postremo. πολλαπλάσια,
multipliciter. πολλὰ, multum. μέτρια, mediocriter.
μεγάλα, magnifice. μηδέτερα, neutrum. θάτερα, alterũ.
ὁπότερα, vtrumlibet. ἐπὶ θάτερα, in diuersum in al
teram partem. ἐπὶ τάδε μὲν, ἐπ' ἐκεῖνα δέ, vel sic ἐπὶ θάτε
ρα μὲν, ἐπὶ θάτερα δὲ, pro citra & vltra dicunt. Et ἕκασ
τοι, pro ἕκαστος, vnusquisq;. Similiter superlatiua, ἀλυ
πότατα, lętissime. ἀοκνότατα, impigerrime. ἀκλεέστατα,
ignauissime. κεχαρισμενώτατα, gratissime. Compara
tiua vero nõ itẽ, nã semper per singulare enũtiantur.

Nomina numeralia composita, dum numerus mi
nor præcedit proferuntur in oratione mediante con
iunctiõe καὶ, vt τρισκαίδεκα, τεσσαρεσκαίδεκα, πεντεκαίδε
κα, ἑκκαίδεκα, τρίτος καὶ τριακοστὸς, loco cuius etiã potest
dici τρίτος πρὸς τοῖς τριάκοντα, vel τρίτος ἐπὶ τριακοστῷ trice

simus ter

simustertius. Sed dū numerus maior præcedit, effe runtur sine coniunctione, δεκατρία, δεκαπέντε, δεκατέσσαρα, δεκαέξ. Et ita in alijs, quę sunt infra centum. Nam supra centum proferuntur etiam mediante cō iunctione, maiore numero pręcedente, vt ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα.

Cęterum nomina numeralia cardinalia iuncta, sine coniunctione quidem proferuntur vt dictio composita, non vt oratio δεκατρία εἰκοσιτέσσαρα, εἰκοσιέξ.

Si vero media sit cōiunctio καὶ, proferūtur modo vt dictio cōposita, modo vt oratio, vt τρία καὶ δέκα, vel τρισκαίδεκα. τέσσαρα καὶ εἴκοσι, vel τεσσαρακαιείκοσι. Ordinalia vero semper efferuntur vt oratio, εἰκοστὸς πρῶτος, ἑβδομηκοστὸς δεύτερος. Nisi constet ex altero cardinali et altero ordinali ἑπτακαιδέκατος, ἐννεακαιδέκατος. Similiter si iungantur plures numeri aduerbiales, erit oratio, non dictio composita, vt ἐννεάκις, εἰκοσιάκις, καὶ ἑπτακοσιοπλασιάκις, id est, nouies, vicies supra septingenties.

Si vero pręcedant numeri cardinales, & postremus sit aduerbialis, proferentur vt vnica dictio composita, nō vt oratio, vt ἐννεακαιεικοσικαιεπτακοσιοπλασιάκις, quę dictio valet, nouies & vicies supra septingēties. Quę latini dicunt vndeuiginti, duodeuiginti, vndetriginta & similia, Grecis dicuntur hoc modo, δυοῖν δέοντα ἑκατὸν ἔτη, duodecenteni anni.

δυοῖν δεούσας ἑκατὸν μνᾶς, duodecentenas minas, δυοῖν δεόντων εἴκοσι ναῶν, duodeuiginti nauium.

Vel per genitiuum absolutum, τριάκοντα μιᾶς δεούσης τριήρας, vndetrigītā triremes. δυοῖν δεόντοιν εἴκοσι ἄνθρωποι, duodeuiginti homines. ἑνὸς δέοντος εἴκοσι, vndeuiginti. pro quo licet dicere, ἑνὸς δέον εἴκοσι, posito scilicet impersonali δέον, loco genitiui absoluti, more Attico, vt in participijs notabitur.

Potest etiam in omnibus his loco numeri maioris poni datiuus numeri ordinalis, vt pro μιᾶς δεούσης τριάκοντα τριήρεις, dicamus μιᾶς δεούσης τριακοστῇ τριήρει. Et pro ἑνὸς δέοντος εἴκοσι ἄνθρωποι, ἑνὸς δέοντος εἰκοστῷ ἀνθρώπῳ, & in alijs similiter.

Dicunt etiam ἵππος χίλια, pro mille equites, quasi millenarius equitatus. & μυρία ἵππος, pro μυρίους ἵππας. Quod genus loquendi nō est apud Latinos.

Interrogatiua numeralium sunt, πόσα. Ad quod respondetur δύο τρία. & alij cardinales. ποσάκις, ad quod respondetur δὶς, τρὶς. & alij aduerbiales. πόσος, ad quod respondetur, τρίτος, δεύτερος, τέταρτος, ordinales. ποστημόριον, id est, quotæ partis, quasi πόσον μόριόν ἐστιν, ad quod respōdetur τριτημόριον, triens. τεταρτημόριον, quadrans, & ita in alijs.

Pro quo etiam dicitur τρίτον ἐπὶ μορίων, & τέταρτον ἐπὶ μορίων, πέμπτον ἐπὶ μορίων,

Sic πολλοστόν, vel πολλοστημόριον, pars vna e multis,

id est, particula minima. ὀλιγοστὸν pars vna e paucis. μυριοστὸν, ex infinitis vna pars. χιλιοστὸν, e mille pars vna, hoc est, millesima. His similem formam habet ἡμιοστὸν, hoc ē, δεύτερον ἐπὶ μορίων. semiquincꝫ. Qđ tamen legisse se apud autores negat Budæus.

Appendix quinta.

Quędam nomina construuntur aduerbiorum loco, vt ὅσον, ferme, circiter. Vnde ὅσον αὐτίκα, quamprimū. ὅσον οὐδέπω, ferme. ὅσον ἧκε ἐπ' ἐμὲ, quatenus ad me ꝑtinebat. ὅσον τάχος, vel ὅτι τάχος, ꝙ celerrime. Quādo autem postponitur dictiōibus, significat valde, ἀμήχανον ὅσον, valde difficile. θαυμαστὸν ὅσον, mirū in modum, pro eodem capitur θαυμαστὸν ἡλίκον. Sic ὀλίγοι ὅσοι, admodum pauci.

Item χολῇ γε pro multo minus, nullatenus, vt εἰ δὲ μὴ τούτων χολῇ τῶν γε ἄλλων ἔσται τὰ γένη παρὰ τὰ εἴδη, si vero non horum multo minus, siue nullatenus aliorū erunt genera pręter species.

Sic etiā hi accusatiui βλέπειν σεμνὸν, βλέπειν ἐλοσυζόντα, βλέπειν βασιλικὸν, βλέπειν μανικόν.

Appendix sexta.

Sunt etiam nomina quæ nonnunquā ornatus gratia inseruntur, & ad sententiam ipsam nihil conferunt, sed plane abūdant, vt τὶς vel τί. Lucian. πρὸς δή τι τοῦτ' ἔφην, ad hoc igitur ego respōdi. Hinc dicitur ὅπως τι, χιδόντι, πάντι, quod & πάντοτε dicitur, Et ποιόστις in-

ïerrogatiue, pro ποῖος; ποίους τινὰς pro ποίους. πόσοι τις pro πόσος. ct ὁπόσος τις, pro ὁπόσος. ὁποῖός τις, p ὁποῖος. οἷός τις, pro οἷος. Sic Grecorũ imitatiõe apud Ciceronem Philipp. ſecund. abundat quid. Neſcio quid conturbatus eſſe videris.
Ex hoc ſchemate fit, quod interrogatiua Grecis non nunq; duplicentur hoc modo, ποῖα ποίοις, ποῖος ποίῳ, τίς τίνι. Sic Ariſto. in .4. Politic. τίς δὲ πολιτεία τίσι, καὶ ποῖα συμφέρει ποίοις, ἐχόμενόν ἐστι τῶν εἰρημένων διελθεῖν.

SYNTAXIS VERBORVM.

NOMINATIVVS
ante verbum.

Nominatiuus pluralis neutri generis Atticis cõſtruitur cum verbo ſingulari, τὰ παιδία παίζει, p παίζουσι, pueri ludunt. ζῷα τρέχει, pro τρέχουσιν, aĩalia currũt. Hoc poetis etiam fit in maſculino & fœminino, τοῦ δὲ ἦν τρεῖς κεφαλαί, pro ἦσαν, illius erant tria capita. μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται, pro τέλλονται. Dulciſoni hymni facti ſũt ĩitia poſteriorũ ſermonũ. Inueniuntur etiam hoc modo neutra pluralia, Attice iuncta participijs ſingularibus verborũ imperſonalium, vt Plato in Prota. δόξαν δὲ ἡμῖν ταῦτα, pro δόξαντα δὲ ἡμῖν ταῦτα, cum hæc inter nos conueniſſent. Quo in loco etiam accuſatiuus participij verbi imperſonalis ponitur loco genitiui abſoluti, vt latius dice

mus in capite de Participijs.

ἄμφω & δύο tametsi sint tantum dualis numeri, construuntur etiam verbis pluralibus, ἄμφω τρέχετον, vel ἄμφω τρέχουσι, ambo currunt.

Nomina quę formatione quidem sunt pluralia, significatione vero dualia, vel singularia, non iunguntur verbis dualibus vel singularibus, sed pluralibus duntaxat. ἀθῆναι φιλοσοφίαν ἔτρεφον; non ἔτρεφε, Athenę Philosophiam nutriebant.

Ante verbum ponitur nonnunquam Attice genitiuus, loco nominatiui, εἴθε μοι τούτου τοῦ ἀγαθοῦ γένοιτο νῦν, vtinam illius boni mihi nunc fiat. Quale illud Ciceronis. Cum illius temporis mihi venit in mentem.

Verbum quod ante se habet nominatiuum resolui potest quandoque quidem in cognatum nomen, idque vel per nominatiuum, vel per genitiuum, vt λύκιοι συνεμάχουν τοῖς τρωσίν, Lycij auxiliabantur Troianis, sic resoluitur, σύμμαχοι τοῖς τρωσὶν ἦσαν, vel sic, τῶν συμμάχων ἦσαν, ex auxiliaribus erant.

Quandoque vero in participium, itidem vel per nominatiuum, vel per genitiuum sic, συμμαχοῦντες ἦσαν, vel sic συμμαχούντων ἦσαν.

Semper enim loco nominatiui, quem post se habet verbum substantiuum, licet ponere genitiuum pluralem Attice, vt ἐκεῖνος ὑπάρχει δίκαιος, vel ἐκεῖνος ὑπάρχει τῶν δικαίων. ἔστι εὐγενής, vel τῶν εὐγενῶν.

DE CONSTRVCTIONE verborum substantiuorum.

Verbum τυγχάνω cum sit substantiuum, vtrinque habet nominatiuum, melius tamen postponitur ei nominatiuus participij verbi substantiui εἰμί, cum alio nominatiuo, hoc modo, σωκράτης τυγχάνει ὢν σοφός, Socrates est existens sapiēs. Quod si ei postponatur participiū verbi adiectiui, nō opus erit prȩterea alio ntō. Perfecte enim dicimus σωκράτης τυγχάνει περιπατῶν, Socrates est ambulans, σωκράτης τυγχάνει διαλεγόμενος, Socrates ē disputās, omisso participio ὤν.

Construitur etiam quandoque verbū substantiuū ἔστι cum articulo subiunctiuo, & in recto & in obliquo, tam singularis q̄ pluralis numeri, hoc modo. ἔστιν οἵ ὄντες, hoc est aliqui. οὐκ ἔστιν οἵτινες τρέχουσι, nulli currūt. ἔστιν οἷς, pro quibusdam. φωνή τις ἔστιν οἷς ἠκούετο, vox quȩdam quibusdam exaudiebatur. ἔστιν οὕς, aliquos, vt ἑώρων πολλοὺς μὲν ἐκ μάχης φεύγοντας, ἔστι δὲ οὓς εἰς θάνατον περιπεσόντας, vidi multos e conflictu fugientes, & aliquos in morte prostratos. pro quo etiam dicunt, ἔστιν οὕς τινας. ἔστιν ὧν quorundā. ἔστιν ὅς, quidā, ἔστιν οὗ, cuiusdam. Et sic de alijs casibus.

Construitur etiam hoc modo.

ἔστιν ὡς, pro quodammodo, quadantenus, vt ἔστι μὲν ὡς καὶ ὕλη μέρος τινός λέγεται, ἔστι δὲ ὡς οὔ, quodammodo materia pars alicuius dicitur, & quadammō nō.

Etiam ἴσθ᾽ ὅπως significat quodammodo. ἔστιν ὃν τρόπον, ꝓ quodammō, quadantenus. τοῦτο μὲν οὐκ ἔστιν οὕτως ἔχον, ἀλλ᾽ ἔστιν ὃν τρόπον, non plane ita est, sed quodam modo. Quod quidem ita dicitur per ἔλλειψιν præpositionis κατὰ, articulo subiūctiuo ὃν accepto pro hoc nomīe infinito τινὰ, ita vt ἔστιν ὃν τρόπον sit loco huius, ἔστι κατὰ τινὰ τρόπον. ἔστιν ἐφ᾽ ὅτῳ, aliqua causa.

GENITIVVS post verbum.

Verba sensuū significatiua, gaudent genitiuis, velut αἰσθάνομαι, ἀκούω, ἅπτομαι, γεύομαι, ὀσφραίνομαι, vt αἰσθάνομαι τοῦ τῶν λόγων ἡδύτητος, sentio sermōis suauitatē. μὴ γεύεσθαι μελανούρων, ne gusta ex ijs, quibus nigra ē cauda. Excipiuntur ea quæ visum significant, veluti ὁρῶ, δέρκομαι, θεῶμαι, βλέπω, & similia, quę exigunt accusatiuum, quod visus cęteris sensibus sit certior, & penetrabilior. Verum Attici omnia sentiendi verba construunt cum accusatiuo.

Cęterum verbum αἰσθάνομαι quandoq; significat intelligo, et tum si referatur ad eandem personam, construitur cum participio nominatiui casus, αἰσθάνομαι καλῶς ποιῶν, intelligo quod benefaciam. αἰσθάνῃ καλῶς ἀναγινώσκων, intelligis te recte legere.

Sin vero ad aliam personam, cōstruitur accusatiuo. αἰσθάνομαί σε ποιοῦντα τόδε, intelligo te hoc facere.

Item ἀκούω capitur nonnunq̄ pro vocor, & tunc habet vtrinq; nominatiuum, more vocatiuorū verborum.

tum. Sic Greg. de seruatore ait. σαμαρείτης ἀκούει, vocatur Samaritanus.

Item verba quę aī affectionem significant, ἐρᾷν θέτιδός τε καὶ γαλατείας οὐ δύνασαι, non potes Thetidem simul & Galateam amare. ἐπιθυμῶ σου τοῦ φίλου μου, desydero te amicum meum. πάντα ἀγαθοῦ τινος ἐφίεσθαι δοκεῖ, omnia bonum aliquod appetere videntur.

Construuntur etiam hęc verba cum infinitiuis, additis articulis genitiui casus, ἐφίεμαι τοῦ ἀναγινώσκειν, desydero legere. ἐπιθυμῶ τοῦ μανθάνειν, cupio discere. φιλῶ, ἀγαπῶ, ἐλεῶ, οἰκτείρω, & similia, quibus iungun tur verba curandi, φροντίζω, ἐπιμέλομαι, μέμνημαι.

Adduntur geuitiuis etiam verba participandi, κοινωνῶ σοι τῆς δόξης, sum tecum particeps gloriæ. μετέχω σοι τοῦ πάθους, particeps tecum sum afflictiōis, qđ etiam per accusatiuum dicitur, μετέχω σοὶ τὸ πάθος. Vnde & illud Comici, οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοὶ, nō enim participabas pares plagas mecum.

Verba imperandi, genitiuis gaudent, ἄρχω μηδενός, nulli impo. βασιλεύω, κυριεύω πάντων, dominor oīb⁹, τυραννῶ, κρατῶ τῶν ἑσπερίων, dominor occidentalibus. Ad hanc formam legimus Mat. 20. Principes gentium dominātur eorum, pro dominantur eis, Græce enim est κατακυριεύουσιν αὐτῶν. Attice additur his verbis datiuus.

Construuntur etiam cum accusatiuo βασιλεύω σὲ, δε

σπόζω

ποιῶ σὲ, κυριεύω σέ. Verum tunc significāt βασιλέα σὲ ποιῶ, regem te facio. δεσπότην σὲ ποιῶ, dominum te facio. Et ita in alijs.

Priuandi verba & erroris. στέρομαι τούτων, ἁμαρτάνει τῆς ὁδοῦ ὅλης, errat tota via. ἐλαττῶ σε ἑταίρου.

Quin & verbis differendi aut distandi apponitur genitiuus. διαφέρει πάντων, differt ab omnibus. χωρίζομαι, ἀπέχω, διΐσημι, διέχω.

Et verbis assequendi, & frustrandi, εὐτυχῶ, ἀτυχῶ, ἀποτυχῶ, & similia, ἐπηγγελμένων τυχεῖν ἀγαθῶν, assequi bona promissa.

Similiter verbis concedendi, συγχωρῶ, ὑπείκω.

Prohibendi, κωλύω.

Gaudēt genitiuo verba plenitudinis, copiæ aut inopię. γυμνῶ σε ἀγαθῶν, nudo te bonis. κενῶ σε πραγμάτων, euacuo te rebus. πληρῶ σε ἀγαθῶν, impleo te bonis. πληθύειν τὴν πόλιν ἀνδρῶν, ciuitatē plenā esse viris. γεμίζω φιάλην ὕδατος, impleo phialā aqua. Mat. 22. ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων, nuptię īpletę sunt discūbētib9.

Appretiatiua verba admittūnt genitiuum significātem pretiū, ὠνησάμην πέντε δραχμῶν, emi quinqꝫ drachmis. πολλοῦ πωλεῖς, magno vendis. δέκα ταλάντων τιμῶμαι, decem talentis æstimo. τιμῶμαί μοι θανάτου, meipsum morte dignum censeo.

Quod etiam quandoqꝫ dicitur præcedente prępositione πρὸς vel ἀντὶ, aut simili, τὸν βίον πρὸς μικρὰ κέρδη

καταλλάττοντα, modicis lucris vitam commutat. ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι, pro morti obnoxio corpore gloriā cōparare īmortalē.
Crebro regūt verba gtīn ἐλλειπτικῶς, deficiente ἕνεκα, vt ἀποδέχομαί σε τῆς προαιρέσεως, hoc est, ἕνεκα τῆς προαιρέσεως, suscipio siue approbo te qd' ad volūtatē attinet. εὐδαιμονίζω σε τῆς τύχης, hoc ē, ἕνεκα τῆς τύχης, beatū te prędico ,ppter fortunā, aut quod ad fortunam attinet, Vtrunq; enim significat ἕνεκα.
Huius schematis est etiā qd' dicitur. εὖ ἥκει φρενῶν pro φρόνιμός ἐστιν. εὖ ἥκει παιδείας, eruditus est. Quē morē etiā Latini imitant̄ nonnūquam in huiusmodi orationibus, Populi seruandi laborat, Reipublicæ defendendę periclitatur. In quibus deest causa.
Qn̄q; deficiēte alia quauis prępōe, q̄ postulat gtīn. λύω σε τῶν δεσμάτων, p ἀπὸ τῶν δεσμάτων, διώκω σε τῆς οἰκίας, p ἐκ τῆς οἰκίας, παύω σε τῶν κακῶν, παύω σε τοῦ παίζειν, κουφίζω σε τοῦ χρέους p ἀπὸ τοῦ χρέους, ἁρπάζω σε τοῦ πυρός, p ἐκ τοῦ πυρός.
Verba accusandi, dānandi, absoluēdi, & consimilia genitiuum adsciscūt, qui significet crimē, quod nōnunq̄ etiam effertur per accusatiuum. Per genitiuū quidem, vt διώκω σε φόνου, accuso te cædis. αἰτιῶμαί σε τοῦδε, criminose hoc tibi obijcio. ἁλίσκω σε τούτου τοῦ ἀδικήματος, conuinco te huius iniuriæ. ἑάλω κλοπῆς, damnatus est furti.
Quod etiam licet sic dicere, ἑάλω κλέπτων, vel sic,

ἐλάλω ἐπὶ κλοπῇ, & ita in alijs ſimilibus.

διώκω σε πληγῶν, ἐγκαλῶ σοι πληγῶν, ago tecũ iniuriarũ ob verbera. φεύγω δουλείας, cauſam dico ſuper ſtatꝰ cõtrouerſia. φεύγων φόνου, poſtulatus cędis. φεύγων ὕβρεως, poſtulatus iniurię. φεύγων ἀνθρωποφονίας, reus homicidij. καταγινώσκω σε φόνου, damno tẽ cędis. Per accuſatiuum, καταγινώσκω σου τόδε, hoc de te iudico, & ęſtimo. καταγινώσκω σου ἀμαθίαν, iudico te imperitum.

Effertur etiam per accuſatiuũ, quod pœnam ſignificat condẽnationis, καταγινώσκω σου θάνατον, mulcto te morte. κατακρίνω σου θάνατον, damno te ad mortem.

Quod etiam paſſiue dicitur, per nominatiuum, κατέγνωσταί σου θάνατος, κατακέκριταί σου θάνατος, rei capitalis damnatus es, & vltimo ſupplicio. Vel per accuſatiuum, κατακρίνομαι θάνατον, καταγινώσκομαι θάνατον, damnor ad mortem.

Verba paſſiua exigunt genitiuum mediante prępoſitione ὑπὸ vel παρὰ aut ſimili, ſicut Latinis ablatiuũ mediante præpoſitione a vel ab, τύπτομαι ὑπὸ σοῦ, verberor abs te. loco cuius quãdoq; ponunt datiuum, πεποίηταί μοι pro ὑπ' ἐμοῦ, λέλεκταί σοι pro ὑπὸ σοῦ, διδάσκομαί σοι ῥητορικὴν, pro διδάσκομαι ὑπὸ σοῦ, doceor abs te Rhetoricam.

Quædam verba regunt genitiuum, quia reſoluũtur in nomen, cui iungitur genitiuus, ἀξιῶ σε τιμῆς, pro ἡγοῦμαί σε ἄξιον τῆς τιμῆς, γυμνῶ σε ἐνδυμάτων, pro καθι-

σοῦ σε γυμνὸν τῶν ἐνδυμάτων. Ad Hebræos .3. πλείονος δὲ δόξης οὗτος παρὰ μωϋσῆν ἠξίωται, ampliori gloria præ Moyſe dignus habitus eſt.

Quibuſlibet verbis apponitur genitiuus ſignificans ſpeciem temporis, hoc eſt, cum interrogatio fit ꝑ quãdo, vt ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐργάζεται, noctu diuq; operatur. ἑσπέρας ἧκεν, venit veſperi. χειμῶνος καὶ ἔαρος αἱ κοιλίαι θερμαί εἰσιν, hyeme & vere ſunt ventres calidi.

Similiter ſpatium temporis, hoc eſt cum interrogatio fit per quam diu, ponitur in genitiuo, quando tẽpus prẹteritum ſignificatur negatiue, οὐκ εἶπον χρόνου πολλοῦ, non dixi multo tempore. Aut quando per breue tempus aliquid accidiſſe declaratur, μικροῦ παρῆλθεν, paululum preterijt.

In alijs ponitur ſpatium temporis in accuſatiuo, ὅλην τὴν ἡμέραν εἰργασάμην, tota die operatus ſum. Ioan. 15. τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμὶ, tãto tempore vobiſcum ſum. εἰμὶ ἐνταῦθα πάντα τὸν πόλεμον, ſum hic toto tpe belli. ἔζη πάντα τὴν τοῦ τραϊανοῦ βασιλείαν, vixit toto tempore regni Traiani.

Quod & per datiuum effertur, εἴκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἀποδημήσας, viginti totis annis peregrinatus.

Dicunt & per nominatiuum ſic, ἐξήλθεν ἤδη ἔτος τρίτον, annum ab hinc tertium. τοῦτο μὲν ἔτος ἤδη τρίτον ἐξήκει μετὰ τὸ σπουδάζειν ἐμὲ, iam triennium eſt a quo ſtudere deſij.

D ij Quod

Quod materiã significat in genitiuo ponitur, ἐποίησε λίθου, fecit e lapide. Cui quandoq; additur prępositio ἐξ. vt ἐποίησε ἐκ λίθου.

Similiter & id quod significat partem, κρέμω σε τοῦ ποδός, suspendo te pedẽ. πίνω τοῦ ὕδατος, bibo de aqua, δρέπομαι τῶν ἀνθῶν, carpo de floribus.

Si totũ significẽt, vtũt actõ, πίνω τὸ ὕδωρ, bibo aquã.

Verbum substantiuum adsciscit nõnunq; genitiuũ, τούτων ἐστὶν ὁ πλάτων, horum, aut de numero horum ẽ Plato. Quod verbum quandoq; omittitur, οὐδὲ τῶν ἀδικούντων ἐγώ. neq; ego sum de numero nocentium.

DATIVVS post verbum.

Verba sequendi exigũt datiuum, ἕπομαι τοῖς παλαιοῖς, sequor veteres. ἀκολούθει μοι, sequere me.

Similiter verba certãdi, μάχεσθαι κυσὶ ἐν φρέατι, in puteo cum canibus pugnare. τοῖς θεοῖς μάχεσθαι, pugnare cũ dijs. φιλονεικῶ σοι, contẽdo aduersum te. παλαίω τοῖς πολλοῖς, luctor aduersus multos. παυροτέροις πολεμεῖν, aduersus pauciores belligerare, Sic Virg. Placido ne etiam pugnabis amori?

Quibus nonnunquam additur genitiuus, ἀμφισβητῶ σοι τούτου, vel περὶ τούτου, certo tecum de hac re.

Quoduis verbum admittit datiuum significantem qualecunq; instrumentum, aut modum actionis, πολεμίζειν γλώττῃ, bellare lingua. χειρὶ δεῖ σπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὅλῳ θυλάκῳ, manu serere oportet, nõ toto thylaco,

τίνι

τίνι τρόπῳ γράφεις, quo mõ ſcribis? His finitima ſunt, quę cãm ſignificãt, φθόνῳ ταῦτα ποιεῖ, ĩuidia hęc facit. Nonnunq̃ & pretium ponitur in dtõ, Chryſ. ἰδίῳ θανάτῳ τὸ ποίμνιον πριάμενος, ꝓpria morte gregẽ emẽs. Verbis ſignificantibus motum ad locum additur ſępe datiuus loco accuſatiui cum præpoſitiõe, vt ὁρμᾷ διὰ τοῦ ἀέρος τῇ πόλει, pro εἰς πόλιν.
Cũ verba regunt dtm̃ pronoĩs αὐτὸς, ſępenumero intelligit pręepoſitio σὺν, vt ἀποτέμνω αὐταῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ, hoc eſt, σὺν αὐταῖς ὠλέναις. αὐτοῖς ὅπλοις ἔλαβεν ἄνδρας, hoc ẽ, σὺν αὐτοῖς ὅπλοις, vnã cum armis accepit viros. ἔστι pro habeo gaudet datiuo, ſicut apud latinos. οὐκ ἔστι μοι ἀργύριον, non habeo argentum. Et familiariter adſciſcit ſibi hos dtõs, βουλομένῳ, ἀχθομένῳ, & ſimiles. ὅσα βουλομένοις ἦν, ſuo arbitratu. οὐκ ἦν βουλομένῳ μοι ταῦτα, hęc non placuerunt mihi. ὅτῳ μὴ ἀχθομένῳ εἴη ταῦτα, quo non inuito hęc eſſent.
χρῶμαι & χρῆσθαι, & ſimilia conſtruũtur dtõ, χρῶμαι τοῖς φίλοις, vtor amicis. καλῶς ἑαυτῷ χρῆσθαι, honeſte ſe habere. Et huic datiuo additur nonnunq̃ accuſatiuus τι vel ὅτι, vt οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι ἐμαυτῷ, incert⁹ ſũ quid agã. οὐκ ἔχω τί χρήσωμαι τούτῳ, neſcio quomõ eo vti debeã. Mutatur etiam hic datiuus nonnunq̃ in accuſatiuũ, χρῶμαι τοῖς σοῖς, vel χρῶμαι τὰ σὰ, vtor rebus tuis.
Hęc aũt genitiuo & datiuo, φθονῶ, μετέχω, κοινωνῶ, συγγινώσκω, vt φθονῶ σοι τούτου, inuideo tibi hanc rem.

φθονῶ σοι τοῦ πλούτου, Inuideo tibi diuitias. μετέχω σοι τούτου, huius rei tecum particeps sum.

Item hęc impersonalia δεῖ, μέτεστι, μέλει, μεταμέλει, διαφέρει, προσήκει, vt μέλει μοι τούτου, vel περὶ τούτου, huius mihi curę est. διαφέρει μοι τούτου, vel περὶ τούτου, huius mea refert, προσήκει μοι τούτου, vel περὶ τούτου, huius me decet, δεῖ μοι τούτου, opus est mihi hac re.

Loco datiui licet quoque ponere gtm̃, antecedēte præpositione, ἐπέχω τὴν γνώμην τούτῳ, & ἐπέχω τὴν γνώμην περὶ τούτου, ἐφίστημι τὴν γνώμην τούτῳ, & περὶ τούτου, adhibeo animum huic rei.

ἀμύνομαι, τιμωρῶ, ἐκδικῶ σοι, vel ὑπέρ σου, vlciscor iniuriam tibi illatam.

Cum accusatiuo vero significant hęc verba, crucio, vindico, ἑαυτὸν τιμωρούμενος, seipsum crucians. ἀμύνομαι, vel ἐκδικῶ σε, vindico te.

ACCVSATIVVS post verbum.

Accusatiuũ admittit quoduis verbum nominis ab eo deducti, μάχομαι μάχην, pugno pugnam. ζῶ ζωήν, viuo vitam. δουλεύω δουλείαν, seruio seruitutem. Sic Teren. Cantilenam candem canis.

Aut nominis relatiuum, ἡ ἀδικία ἣν ἀδικῶ σε, iniuria qua te afficio.

Quoduis verbum cōstruitur etiã accusatiuo, si subaudiatur κατά. γέγραφε τὸν εἰρημένον τρόπον, pro κατὰ τὸν

εἰρημένον τρόπον, scripsit dicto mō, ἐποίησε ἀκρίβειαν τὸν ἐνόντα τρόπον, id est, κατὰ τὸν ἐνόντα τρόπον, quã fieri potuit maxime. Sic ad Phili. 4. ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, pro κατὰ τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν, reuiguistis in sentiendo de me.

Accusatiuo gaudent verba adorandi, τιμῶ, σέβομαι, κολακεύομαι, θωπεύω, αἰδοῦμαι, αἰσχύνομαι.

Miserendi ἐλεῶ, οἰκτίζω, κλαίω, θρηνῶ.

Et supplicandi ἱκετεύω, λιτανεύω, ἀντιβολῶ, ἐκλιπαρῶ.

Græci passim vtuntur etiam in oratione soluta accusatiuis per synecdochen, πλήττομαι τὸν πόδα, percutior pedem. ἀλγῶ τὴν κεφαλήν, doleo caput.

Attici vsurpant accusatiuum loco datiui, vbi significãt bene aut male fieri cuipiam. οἷά με ποιεῖς, pro ἐμοί. qualia facis mihi. Mat. 27. τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν; quid igitur faciã Iesu, qui dicitur Christus? ποιῶ σε ἀγαθόν, pro ποιῶ σοι, δρῶ σε τόδε, pro δρῶ σοι τόδε.

Pariformiter loquuntur passiue. Vt enim dicunt, εὖ ποιήσω σε, sic etiam passiue, σὺ εὖ ποιηθήσῃ παρ' ἐμοῦ, pro tibi bene fiet a me. Sic & actorum. 12. dicitur, τί ἄρα ἐγένετο ὁ πέτρος, quidnam factus est Petrus, pro quidnam factum est Petro. Sic item Mat. 11. πτωχοὶ εὐαγγελίζονται, pauperes annunciantur Euangelium, pro, pauperibus annunciatur Euangelium. Hinc fit quod ad imitationem Græcorum passim legitur in sacris literis, benedicere, & maledicere, cum accusatiuo si-

uo significante eum, de quo quis bene aut male loquitur, qui & ipse benedici & maledici dicitur.

Passiua insuper adsciscunt accusatiuum eum, quem verbum actiuum habet post datiuum acquisitiuum, vt ἐπιτρέπεις ἐμοὶ τὴν δίαιταν, defers mihi arbitrium. Sic passiue ἐγὼ ἐπιτρέπομαι τὴν δίαιταν, ego deferor arbitrium, pro arbitrium mihi delatum est. Sic prime ad Timoth. primo, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. Secundum Euangelium quod concreditus sum ego, pro, secundum Euãgelium quod mihi concreditũ ẽ.

Attice ponitur accusatiuus, pro genitiuo, ἀποστερῶ σε τὰ χρήματα, pro τῶν χρημάτων, priuo te pecunijs.

Et econuerso genitiuus pro accusatiuo, τοῦ αἵματος ἀποψῶσα, pro τὸ αἷμα ἀποψῶσα.

Quod plerumq; fit subaudiendo alium casum, quẽ poscit oratio, vt μὴ ἔχειν χρημάτων, id est, χρήματα, ponitur enim pro μηδὲ ἓν ἔχειν χρημάτων.

Grecis sunt plurima verba composita, que tametsi casum suum includere videantur, tamen insuper cõstruuntur accusatiuo, & tum capiũtur pro simplicibus, οἶνον οἰνοχοεῖν, fundere vinum. πάντα παιδαγωγῶ, omnia guberno.

Additur etiam verbis accusatiuus nonnunq̃ loco aduerbiorum, ὀξὺ γράφεις, pro ὀξέως γράφεις. καλὸν ποιεῖς, pro καλῶς ποιεῖς. καλὰ ἐβουλεύσω, pro καλῶς ἐβουλεύσω. βλέπειν μανικόν, pro μανικῶς βλέπειν. βλέπειν βλοσυρόν

τι, pro

τι, pro βλέπειν βλοσυρῶς.
In actõ ponit̃ ĩsup cõtinuitas tp̃is, vt dictũ ẽ supra.
Cæterum nullum verbum est Græcis quantumuis intransitiuum, quod non admittit interdum accusatiuum alicuius actionis significatiuum.
ὅσα ὑβρίσθην, in quantis affectus sum contumelia. ὅσα ἠδίκησθε, in quantis affecti estis iniuria. πάντα ἐξηπατημένοι, in omibus decepti. γεραίρομεν αὐτὸν τὰ εἰκότα, honoramus eũ, vt par est, vel ꝓ dignitate. ἀτυχῶ πολλά, ταῦτα δέον μαρτύρομαι, μεγάλα εὖ ἔπαθον, ἐπαινῶ σε τοῦτο, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην. Sic Teren. Id operam do. Etiã substantiuis verbis hoc pacto apponunt accusatiuũ, τοῖς παροῦσι σύνειμι τὰ εἰκότα, cũ presentibus cõuersor, vt par ẽ, & ꝓ dignitate. Sunt quæ geminum admittunt accusatiuum, αἰτιᾶταί σε τοιαῦτα, obijcit contra te talia. διώκω σε γραφὴν ταύτην, reum te criminis huius facio. τοιαύτας δίκας τοῦτον ἀπέφυγον παρόντα, talibus causis hoc presente absolutus sum. ἐκλέγω τὰ τέλη τοὺς παραπλέοντας, exigo vectigalia a pretereũtibus nauigijs. ἀφαιροῦμαι σὲ τὰ χρήματα, aufero tibi res. αἰσχύνομαι τοῦτον τῆς μεταθέσεως, facio vt hũc pudeat mutatũ uideri. προκαλοῦνται ἡμᾶς πρόκλησιν, διδάσκει μαθητὰς ποιητικά, παιδεύω σε παιδείαν, νουθετῶ σε νουθεσίαν, κλέπτω σε τοὔνδυμα, ζημιῶ σε χρυσίον, κρύπτω σε τὰ ἐμά, ἀποστερῶ σε χρήματα ὑπὲρ χρημάτων, ἀφαιρῶ σε τὰ βιβλία, ὑπὲρ βιβλίων, ἐνδύω σε τὸ ἱμάτιον, μυῶ σε τὰ μυστήρια, εἰσπράττω σε χρήματα, ἀπαιτῶ σε τὸ χρέος.

Horũ passiua regunt vnum actm̃, vt apud Latinos. Inter ea quę construũtur datiuo, & accusatiuo, sunt quę mutant datiuum in accusatiuum, & accusatiuum in datiuum, δωροῦμαί σοι βιβλίον, δωροῦμαί σε βιβλίῳ. χαρίζομαί σοι τοῦτο, χαρίζομαί σε τούτῳ.

Hactenus de acccusatiuo.

DE VERBIS CONSTRVCTIS cum diuersis casibus.

Nihil vetat quo minus eidem verbo diuersi casus apponantur, diuersę rationis.

Vnde approbandi & reprobandi verbo addi potest accusatiuus cum genitiuo ἐλλειπτικῶς, subaudiendo ἕνεκεν. vel genitiuus cum accusatiuo ἐλλειπτικῶς similiter, subaudiendo κατά. ἀποδέχομαί σου τὴν σπουδήν, vel ἀποδέχομαί σε τῆς σπουδῆς. καταγινώσκω σου φόνον, vel καταγινώσκω σε φόνου. μακαρίζω σε τῆς θέας, vel μακαρίζω σου τὴν θέαν. ζηλῶ, εὐδαιμονίζω, & similia.

Item ἀγαπῶ construitur accusatiuo, quia actiuum. ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, diliges dominũ deum tuũ. Et datiuo, qñ significat boni cõsulo, cõtentus sum. ἀγαπῶ τοῖς δεδιῃτημένοις, contentus sum, siue acquiesco arbitrorum sententię. Quo significato construitur Atticis etiam cum accusatiuo, ἀγαπῶ τὴν κρίσιν, iudicio contentus nolo prouocare.

Similem constructionem habet verbum στέργω.

Et ἔχω, dum est actiuũ habet accusatiuum, ἔχω ἀρ-

γύριον,

γύριον, habeo argentum.

Dum ſignificat poſſum, exigit infinitiuum. Luc. 7. οὐκ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίζετο, nõ valentibus reddere, donauit vtriſq;.

Cum ſignificat affectum eſſe erga aliquem, poſtulat datiuum, ἔχω σοι, tibi affectus ſum.

Vel genitiuum cum aduerbio, οὕτως γνώμης ἔχω, huius ſum ſententiæ. καλῶς ἔχω τοῦ σώματος, corpore recte valeo. ἀπαιδεύτως ἔχω τῶν γραμμάτων, rudis ſum literarum.

Dicimus etiam ἄχθομαι, χαίρω, ἥδομαι τούτοις, vel ταῦτα. πάσχω κακὰ, vel πάσχω κακοῖς. βόσκομαι τόδε, & βόσκομαι τῷδε. ἄρχομαι λόγον, & ἄρχομαι λόγου, ἐξάρχω δόγμα, vel δόγματος. χορτάζω σε ἄρτῳ, & χορτάζω σε ἄρτων. φθονῶ σοι τὸν πλοῦτον, vel τοῦ πλούτου.

DE CONSTRVCTIONE VERborum iuxa generum diuerſitatem.

Plurima verba actiua ſortiuntur Grecis ſignificationem paſſiuorum, quare & eorundem obtinent conſtructionem, ἀπαλλάττω ꝓ ἀπαλλάττομαι, deſungor, liberor. ἀπαλλάττω ὑπὸ σοῦ, liberor abs te. τελῶ, cenſeor, contribuorq;. τελῶ εἰς ἄνδρας, cenſeor inter viros. ἀναλαμβάνω, recreor. ἀνακάμπτω, reflector. ἐπανακάμπτω, idem. ὑποκάμπτω, flector. ὑπαναστρέφω, reflector. ἀνταποδίδωμι, viciſſim reddor. ἀποδίδωμι, redd[illegible]. ἐξαλλάττω, παραλλάττω, συνάπτω cõiungor.

ἀντιστρέφω, retrorſum agor. ὑπτιάζω, pro ὑπτιάζομαι. ἐξυπτιάζω pro ἐξυπτιάζομαι. ἐπέχω, retineor, ſiſtor. ῥίπτω, iactor. ἀσκῶ, exerceor. κρύπτω, occultor.

Quandoque etiã cõpendio ſermõis ſortiũtur abſolutorũ conſtructionẽ, μεταλλάττω, pro morior, ſeu migro dicũt, ſubaudiẽtes τὸν βίον, μετηλλαχώς, defunctus. καταστρέφω, quod ſignificat finem facio, pro deſino dicunt, & pro morior.

ἀποτείνω, pro longam orationem habeo.

καταλύω, pro morior, hoc eſt, καταλύω τὸν βίον.

Quomõ & Latini hoc verbum verto abſolute accipiunt, pro euenio. Teren. Quę res tibi male vertat.

Quemadmodũ actiua, vt dictũ eſt, ſortiũtur nõnunquam paſſiuorum conſtructionẽ, ſic et econtrario paſſiua ſortiunẽ Atticis quãdoque conſtructionẽ actiuorum. κολάζομαι, pro κολάζειν. τοσαῦτα χρήματα ἐγκαλεῖσθαι, pro ἐγκαλεῖν. τὸν εἰς τὰς δεινοτάτας ἀτυχίας ἐμβεβλημένον τὴν πόλιν, pro ἐμβεβληκότα τὴν πόλιν, qui ciuitatem in grauiſſima infortunia coniecit. οὓς εἰς τὰς ἀκροπόλεις παρεῖνται, pro παρειήκασι, quos in arces admiſerũt. συνίσανται ἴσους, pro συνίσασι. ἀνίεσθαι, pro ἀνεῖναι. περιεσπᾶτο, pro περιέσπα, auellebat

Verbis neutris, quis abſolutis, vtitur pro paſſiuis, eãdẽque cũ illis conſtructionẽ eis tribuũt, ἀποθνήσκειν ὑπὸ τῶν δικαστῶν, τελευτήσας ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν, περιπέπτωκεν ὑπὸ τοιούτου τοσαύτῃ συμφορᾷ.

Media habent cõſtructionem actiuorum & paſſiuorum,

rũ, q̃a tã actiue, q̃ passiue significãt, βιάζομαι τὸν φίλον, violo amicũ, & βιάζομαι ὑπὸ τοῦ φίλου, violor ab amico. ἄγομαί σε, duco te, ἄγομαι ὑπὸ σοῦ, ducor abs te.

DE CONSTRVCTIONE modorum.

Indicatiuo vtuntur nonnunq̃ loco optatiui, Grego. ἄδηλον ὄν, εἰ προσήσεται, incertũ erat, si admissur⁹ erat. προσήσεται, dixit, pro προσήσοιτο.

Per indicatiuũ etiam multa dicunt, quę Latini efferũt per cõiunctiuũ, οὔτ᾽ ἐποίησα οὐδὲν, ἐφ᾽ ᾧ ᾐσχύνθη, necq feci qcq̃, ob quod erubuerit, vł erubescere debuerit. χριστιανῶν οὐδείς ἐστιν, ὅστις μὴ ἐβαπτίσθη, nullus est Christianus, qui non sit baptizatus.

Qđ etiã p optatiuũ dici potest, addito ἄν, δυνητικῶς, hoc mõ, χριστιανῶν οὐδείς ἐστιν, ὅστις μὴ βαπτισθείη ἄν.

Plærumq; etiam, verbum optatiuum constructum cum particula potentiali ἄν, habet sensum futuri, ὅτε ἂν ποιήσειε, quod facere possit, vel poterit.

Sine ἄν vero, quandocq capitur pro prętcrito, ἃ δέοι, quæ opportuna erant.

Quandocq vero proprie, hoc est, optatiue, & ei vel additᷣ εἴθε, vel subanditᷣ. εἴθε γράφειεν, vtinã scriberet. μὴ σύ γε τοιούτου κριτοῦ τύχοις, absit vt ĩ hmõi judicẽ ĩcidas

Optatiuus prętcrea sępe ponitᷣ pro indicatiuo, Pla. in Prota. ἔλεγες γάρ, ὅτι ὁ Ζεὺς τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν αἰδῶ, πέμψαι τοῖς ἀνθρώποις, πέμψαι dixit pro ἔπεμψε.

 Hoc sit

Hoc fit plęrumq;, vbi optatiuus cōstruitur post ὅτι, & ὥσπερ, & ὅς, & ὅσοι, & ὅτε, & ὡς. vt ὃς τοὺς ἄνδρας κατακρημνίσειε .i. κατεκεκρημνίκει, qui præcipitauerat. Id autem adeo valet apud Græcos, vt etiam futuro optatiuo vtantur de pręterito loquentes. Xenophō, οἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι καὶ κύριον ἔωθεν, εἰ πορεύοιντο καταλήψοιντο, id est, comprehensuri essent.

Accipitur etiam Atticis pro coniunctiuo, vt ἐὰν ἔλθοις, pro ἐὰν ἔλθῃς.

Modus coniunctiuus sępe accommodatur futuro, etiā in voce præsenti, ὁπόσα βούλῃ, quæcūq; volueris. οὓς ἂν ἐθέλῃς, quoscumq; volueris. ὅσῳ ἂν πλεονάκις εἰσίῃς εἰς ἐμὲ, id est, ingressus fueris vel adieris.

In verbis coniūctiuis sępe subauditur ἵνα, vel aliud quippiam simile. Chrysost. concione secūda de fato. ἑτέρως λυμαίνεται τὸ πείθειν ἐπιχειρῶν, vt alio pacto noceat persuadere conatur.

Coniunctiuis construuntur interrogatiua dubitatiōē accepta, πότερον σιωπῶ; an sileā? τί λέγω; qd dicā? Et in vniuersum omnis interrogatio admittit verbū coniunctiuum, βούλει εἴπω; vis dicam?

Coniunctiuo præteriti perfecti vocis actiuę raro vtuntur Græci, & loco eius plęrūq; ponunt participium, vt latius patebit.

Infinitiuus construitur Græcis dupliciter. Primum τελικῶς, quando scilicet infinitiuus potest resolui per

ἵνα.i.vt, quia finem denotat, διδάσκω σε διαλέγεσθαι, doceo te disputare,id est, vt disputes. δέομαί σου βοηθῆσαι, precor te iuuare, id est, vt iuues. δίδωμί σοι ἀργύριον, πρίασθαι, ὧν ἂν δέῃ, do tibi pecuniam, emere quibus indiges, id est, vt emas ea, quorum indiges. κοινωνῶ σοι ἀγαθῶν μὴ φθονερὸς εἶναι δοκεῖν, communico tibi bona, ne inuidus esse videar, Sic Mat.7. διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος, videbis eijcere festucam, hoc est, videbis vt eijcias festucam. Latinis vero videt eijcere, qui videt eijcientem.

Quandoque tamen maioris declarationis causa addendum ὡς vel ὥστε, vel articulus genitiuus τοῦ, ἐλλειπτικῶς, deficiente ἕνεκα, uel prępositio una cum articulo, prout usus exegerit. παρακαλῶ σε, ὥστε τυχεῖν, vel παρακαλῶ σε τοῦ τυχεῖν, uel παρακαλῶ σε ἐφ᾽ ᾧ τυχεῖν τιμῆς, καὶ δόξης, hortor te, ut assequaris honorem, & gloriam. Secundo construuntur εἰδικῶς, quando scilicet potest infinitiuus resolui per ὅτι quod, λέγω σωκράτην γεγονέναι σοφὸν, dico Socratem fuisse sapientem, hoc est, dico quod Socrates fuerit Sapiens.

Hoc secundo modo construuntur infinitiuis uerba προαιρετικὰ, hoc est electionis, & uoluntatis expressiua, ut sunt θέλω, βούλομαι, προαιροῦμαι.

Et uerba ἐφεκτικὰ, hoc est, desyderatiua, ut sunt ἐφίεμαι, ἐπιθυμῶ, ἱμείρομαι, ὀρέγομαι, γλίχομαι, ἔλδομαι.

Inter quæ hoc interest, quod hæc quidem iungant

infiniti

infinitiuo mediante articulo genitiuo τοῦ, ἐφίεμαι τοῦ ἀναγινώσκειν, ἐπιθυμῶ τοῦ ἰατρεύειν.

Illa vero sine articulo, θέλω γράφειν, βούλομαι λέγειν.

Cæterum προαιρετικὰ verba, & ἐφιεκτικὰ construuntur infinitiuis præsentibus, & præteritis, προαιροῦμαι φιλοσοφεῖν, βούλομαι εἶναι, βούλομαι ἐλθεῖν, θέλω, ἐπιθυμῶ, κελεύω, ἀξιῶ, ὁρμῶ, & similia.

Quæ vero significant pollicitationem, aut expectationem, construuntur cum futuro, ἐπαγγέλλομαι ποιήσειν, ἐλπίζω γενήσεσθαι, προσδοκῶ ἔσεσθαι.

In quibus cum ἂν particula potentialis additur, pręteritum infinitiuum futuri locum obtinet, vt infra dicetur, vbi de huius particulæ constructione loquemur. ἐλπίζω σφόδρ' ἄν σε ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι, id est, γενήσεσθαι.

Verum προσδοκῶ, & ἐλπίζω, vbi quidem secundum se manent, construuntur cũ futuro, vt dictum est, & cum præsenti, προσδοκῶ ἐλεύσεσθαι, vel ἔρχεσθαι. ἐλπίζω ἐλεύσεσθαι, vel ἔρχεσθαι.

Vbi vero resoluuntur, construuntur cum futuro, et pręterito, προσδοκίαν ἔχουσι σωθήσεσθαι, vel σωθῆναι. ἐλπὶς ἦν αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι, vel φοβηθήσεσθαι. ἐλπὶς ἦν βελτίους γενέσθαι, vel γενήσεσθαι.

εὔχομαι, δέομαι, ζητῶ, construuntur cum pręteritis. δέομαι συγκαταγαγεῖν ὑμᾶς, ζητῶ κατελθεῖν.

Impersonalia construuntur infinitiuis pręsentibus,

vel

vel pręteritis, ſed nunq̃ futuris, etiã ſi de futuro fiat ſermo, vt δεῖ φάναι, oportet dicere. χρὴ λαβεῖν, oportet accipere. ἐνδέχεται εἶναι, licet eſſe. φιλεῖ γενέσθαι, ſolet fieri. Verbum μέλλω conſtruit etiã infinitiuis pręſentibus et futuris, μέλλω δρᾶν, uel μέλλω δράσειν, ſum facturus. Interdum etiam cũ aoriſto, μέλλω γενέσθαι, ero. Sed cũ perfecto nunq̃.

φημὶ, ὀμνύω, ὅρκω cũ de pręterito fit ſermo, cũ pręterito cõſtruunt; ὀμνύω δεδωκέναι, iuro dediſſe. Cũ vero de futuro fit ſermo, conſtruũtur cũ futuro, ὀμνύω δώσειν, iuro me daturum.

Et in reliquis ſimiliter, quorum ſignificatio nec in pręteritum, nec in futurum per ſe ſpectat, tam pręteritis q̃ futuris vti licet. Futuris quidem, vbi res in futurũ cõfert, niſi ἂν potẽtialis addat, vt infra patebit. ὑπεσχόμην χορηγήσειν, promiſi me daturũ. ἔφη δώσειν ἀργύριον, dixit daturũ ſe argentũ. προσποιούμενος πράξειν τι, ſimulans ſe aliquid moliturum.

Vbi vero res non refertur in futurum vtendum erit pręteritis, aut pręſentibus, οὐκ ἐτόλμησε παρακαταβαλεῖν, non auſus eſt ſponſionem facere. δεινὸς ψεύσασθαι, καὶ εἰπεῖν, fallaciſſimus & facundiſſimus. δεινὸς φαγεῖν, voraciſſimus. οἱ νόμοι παραγράψασθαι δεδώκασι, leges excipere permittunt. In quibus interdum pręſenti vtuntur pro preterito. διδάσκειν αὐτὸς ἔφη, docuiſſe ſe dixit. ἔφη αὐτὸς ἀκούειν, dixit ſe audiuiſſe,

Infinitiuus construitur verbis motus ad locum. Mat. 5. οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι τὸν νόμον, non veni ad soluendum sed ad implendum legem. Io. 14. πορεύομαι ἑτοιμάσαι ὑμῖν τόπον, vado paratũ vobis locũ. Cui quandoq; additur prępositio πρός, cum articulo neutro, ἔρχομαι πρὸς τὸ παρακαλεῖν, vado oratum.

Construitur etiam infinitiuus cũ altero infinitiuo, ὁρῶ σε μελετᾶν, ἀναγινώσκειν, video te meditari ut legas.

Nomina relatiua iunguntur infinitiuis; οἷον εὐφρᾶναι, pro οἷον εὐφραίνειν, vel pro οἷον εὐφρανεῖν δύναιτ' ἄν, quale possit afficere gaudio. οἱ θεοὶ εἰσὶν οἷοι μὴ μεταβάλλειν, Dij sunt qui non mutentur. τοιοῦτός ἐστιν, οἷος μὴ ἥδεσθαι, talis est, vt non delectetur. οἷος καθεύδειν, pronus ad dormiendum. οἷος ποιεῖν, potens ad faciendum. οὐδὲν οἷον προσθεῖναι, nihil vetat, quo minus addamus. ὅσα κἀμὲ ὁρᾶν, quantum ego cernere queam.

Et nomina adiectiua, καλὸς ἰδεῖν, pulcher uisu. ἀνδρεῖος μάχεσθαι, fortis ad pugnam. Luci. in luctu. βαθεῖά τε περᾶσαι τοῖς ποσί, καὶ διανήξασθαι πολλή, id est, profundior q̃ vt pedibus trãsiri possit, & spatiosior q̃ ut tranari queat. Sic Verg. Cur nõ Mopse boni, quoniã conuenimus ambo, Tu calamos inflare leues, ego dicere ꝟsus, ꝑ boni ad calamos inflãdos, et ad dicẽdos ꝟsus.

Quando infinitiuus & verbum pręcedens pertinẽt ad diuersas ꝑsonas, opus est accusatiuo añ infinitiuũ. λέγω σε εἰδέναι ταῦτα, dico te scire hęc.

Sin autem pertineant ad eandem personam, non est opus accusatiuo. ἔφη ποιήσειν, dixit facturum, nẽpe se. Sic Teren. Pollicitus sum suscepturum.
Infinitiuus non tam accusatiuũ habet ante se q̃ nõm. φησὶν αὐτὸς αἴτιος γεγενῆσθαι, dicit se autorem fuisse. οὕτως ἀπέχων τῆς ἀλαζονείας, ὥστε πάντα εἰδὼς μηδὲν εἰδέναι οἴεσθαι, tam alienus est ab arrogantia, vt cum omnia norit, tamen se nihil scire putet.
Id autem fit, si casus verbi finiti pręcedens trahat ad se casum infinitiui.
Hoc pacto etiam trahitur ante infinitiuum, genitiuus a genitiuo, datiuus a datiuo, δέομαί σου τοῦ φίλου, ὡς εἰς βοήθειαν προθυμοτάτου γενέσθαι, ἱκετεύω σοι τῷ φίλῳ μου, ὡς εἰς βοήθειαν προθυμοτάτῳ γενέσθαι.
Hinc etiam fit, quod infinitiui εἶναι, et γίνεσθαι admittant post se quosuis casus.
Nominatiuum, οὐδὲ τοῖς βασιλεῦσι ἀξιοῦσι εἶναι φίλοι, nec dignum censent regibus esse amici.
Genitiuum, σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων, esse e numero sapientissimorum.
Datiuum, ᾧ πρῶτον μὲν ὑπάρχει εἶναι ἰατρῷ, ἔπειτα ἀγαθῷ ἰατρῷ, cui primum contigit esse medico, deinde bono medico.
Actm̃, λέγω σε καλὸν εἶναι φίλον, dico te bonũ esse amicum.
Plęrunq; etiam postponunt infinitiuo eum accusatiuum, qui tamen a parte anteriori regitur, καὶ μὴ πα-
 ραμελῆ

ἀμελεῖσθαι τῆς εὐσεβείας τοὺς ἐνθυμουμένους, ὅπως ἂν διατελέσειν, oportet eos non negligere pietatem, qui animo re uoluunt, quomodo perficiant.

His orationibus ἐν καλῷ, id est honestū, commodū, ἐν καλλίστῳ honestissimum, cõmodissimum, recte additur infinitiuus mediante articulo genitiuo τοῦ, ἐν καλῷ τοῦ ποιεῖν, commode ad faciendum. ἐν καλλίστῳ τοῦ ποιεῖν, commodissime ad faciendum. Cæterum quo modo infinitiuus construatur articulis, infra dicet. Vtuntur & figurate infinitiuo, ὡς ἰδεῖν τὸν ἄνθρωπον, p ὡς ἴδεν ὁ ἄνθρωπος. ὡς ἀκοῦσαι τοὺς παρόντας, p ὡς ἤκουσαν οἱ παρόντες. ἐπειδὴ ἀκοῦσαι τοῦτον, pro ἐπειδὴ ἤκουσεν οὗτος. ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι, p ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο.

In quibus ἐπειδὴ tantū valet, quantū μετὰ τὸ, vt sit sensus. μετὰ τὸ γενέσθαι. Ponitur etiā infinitiuus nõnunq̃ loco participiorum impersonaliū. ἐμοὶ δοκεῖν, p ἐμοὶ δοκοῦν, cū mihi visum esset. δεῖν p δέον, cū oporteret. Sic etiam in simili voce, πλεῖν, p πλέον, plus.

Quod Latini dicunt, vt vno verbo absoluā, id Græci plerumq; efferunt per infinitiuum expressum, vel subauditum, his modis, συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἐνὶ λόγῳ δὲ εἰπεῖν, ἐνὶ λόγῳ, συνελόντι δὲ φάναι, συνελόντα δὲ φάναι, συνελόντι δὲ, καθόλου μὲν οὖν εἰπεῖν, quod etiam fit per optatiuum sic συνελὼν δὲ φαίην ἄν.

Hactenus de infinitiui constructione.

Appen

Appendix prima.

Verba in oratione ſępe omittuntur ornatus gratia. ὡς λόγος, vt fama eſt.

Sic ἀπόδειξις δὲ, σημεῖον δὲ, τεκμήριον, δὲ, inſerũtur orationibus in modum parentheſeos, pro cuius rei demonſtratio eſt, cuius rei indicium eſt, & ſubauditur ἔςω, vel εἴη ἄν.

Et econtrario quibuſdam verbis vtuntur ſolis loco totius orationis, ſic γίνομαι capitur pro ſeruum eſſe. αὐτοῦ γενόμενος, hoc eſt ipſius ſeruus.

Et εἶναι, pro eſſe filium. λέγουσι τοῦτον εἶναι ἐκείνου, dicunt hunc eſſe filium illius.

Appendix ſecunda.

Quædam etiam quandoq; ponũtur quidem in oratione, ſed plane abundãt, & prorſus nihil conferunt ad ſententiam, cuiuſmodi ſunt φέρω, ἔχω, εἰμὶ, φάναι, εἰπεῖν, & ſimilia.

φέρω, vt Greg. τὰ μὲν γε κλήρῳ φέροντες ἑαυτοὺς ἐγκατέλεξαν, nomina inter clericos dare cœperunt. Chryſ. de fato conciõe pri. σοὶ δὲ, καθάπερ ἐν ἀκροπόλει τῇ κεφαλῇ φέρων ὀφθαλμοὺς ἐγκατέθηκεν; tibi autem in capite velut in arce oculos impoſuit. Hinc, ſi tollas φέροντες, et φέρω, eadem manebit ſententia.

ἔχω, ut μαθὼν ἔχω, p ἔμαθον. συλλαβὼν ἔχω, p συνέλαβον, εἰμὶ, ut ἐν τῷ νῦν εἶναι, p ἐν τῷ νῦν, in pręſentiarũ. ἑκὼν εἶναι, p ἑκὼν, volũtarię. ἑκόντες εἶναι, p ἑκόντες, volũtarij

φάναι, & εἰπεῖν, ut ἔφη φάναι, ἔφη εἰπεῖν, pro ἔφη, quasi latine dicas, infit dicere.
φθάνω, ut ἔφθην ποιήσας, pro ἐποίησα, φθάνει ἀναλισκόμενος, pro ἀναλίσκεται. ἐφθάκειν πυθόμενος, audieram.
τυγχάνω, vt τυγχάνω ὤν, pro εἰμί.
διατελῶ, ut διατελῶ ποιῶν, pro ποιῶ.
οἶμαι Grecis abundat, quemadmodum latinis, credo.
ταιαῦτα ζηλωτά ἐστιν, οἶμαι, καὶ λαμπρά, huiusmodi admiranda sunt, credo, & preclara.
οἴει, ut οὐκ οἴει ἀναγκασθήσεται; nonne cogetur? an non tandem cogetur?

Appendix secunda.

Verbis singularibus abutunt Attici loco pluraliū.
ἐὰν ὑποστάσῃ, p ὑποστάσωνται. ὅπως ἐμέσῃ, pro ἐμέσωνται.
Vtuntur Greci frequenter implicita orationis structura, ἐμὲ μηδὲν ἔχεις, ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις, p μηδὲν ἔχεις, ἐφ' ὅτῳ μὲ τοῦτο ποιήσεις, nihil habes quamobrem hoc mihi facias. οὐδεὶς ἑκὼν ὑπομένει τῶν ἐλευθέρων τὴν τοιαύτην ἀρχήν, p οὐδεὶς τῶν ἐλευθέρων ἑκὼν ὑπομένει &c. nemo liber volens perfert huiusmodi principatum. ὅταν μὴ εἰδότες βαδίζωμεν, p μὴ εἰδότες ὅταν βαδίζωμεν; ignorantes quo imus.

SYNTAXIS PARTICIPIORVM.

Participium sortitur constructionem sui verbi, quemadmodum apud latinos.
Cæterum illud τόξων εὖ εἰδώς, arcuum bene sciens,

poeti

poeticum eſt, per antimeriam, ac ſi dicamus, τόξων εἰδήμων, arcuum peritus, hoc eſt, peritus ſagittandi.
Participij genitiuus abſolute ponitur, quemadmodũ latinis ablatiuus, ἐμοῦ διδάσκοντος, me docente.
Quandoq; participium ſolum, intelligendo caſum rei conuenientis, ἐλθόντων δὲ, vbi autem veniſſent.
Attice pro hoc genitiuo eſt accuſatiuus, & ferme cũ ὡς & ὥσπερ, ὡς τὸν ἄνδρα τοῦτο ποιήσαντα, pro τοῦ ἀνδρὸς τοῦτο ποιήσαντος, viro hoc faciente.
Et eſt iſtud frequentiſſimum in participijs imperſonalium per omnia tempora, ἀκουσθὲν αὐτῷ, ꝑ ἀκούσαντος αὐτοῦ, vbi ipſe audiſſet. δόξαν ἐμοὶ γράψαι, vbi ſtatutum eſſet mihi ſcribere. ἄδηλον ὄν, cum incertum ſit. δέον ἕτερα, ꝑ δεόντων ἑτέρων, cum aliæ res conuenirẽt. ἐξὸν αὐτῷ ποιῆσαι, cum permiſſum eſſet ipſi facere. ὡς μηδὲν αὐτῷ διαφέρον, tanquam nihil eius interſit. ἐνὸν, προσῆκον, παρὸν, ἐνδεχόμενον.

QVOD GRAECIS PARTICIpiorum vſus ſit latior ꝙ Latinis.

Multo latior eſt vſus participiorũ Græcis q̃ Latinis. Quod enim dicimus per coniunctiuum præcedente aduerbio cũ, hoc illi plerumq; elegantius efferunt ꝑ participium, ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν, οὐ συνῆκεν, homo cum in honore eſſet, non intellexit. οὐκ οἶδας ταῦτα ὁ τηλικοῦτος ὤν; tu hæc ignoras cum ſis tantus?
Conſueuerũt etiã Attici loco verborũ vti participijs.

οὕτως

οὗτος δὴ ἦν ὁ διοικῶν πάντα ταῦτα, hic est qui omnia administrabat. τίς ὁ φενακίσας ταῦτα; quis ē qui hāc fraudem commentus est? εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως διαπραξάμενος τοῦτο, reperiebam nulla alia ratione posse hæc me perficere.

Fit etiam nonnunq̄ vt participium coniunctum nomini substantiuo, in obliquo ponatur loco verbi & nominatiui, idq; propter aliū obliquum præcedentem, νομίζω σε, ὡς φίλον γενόμενον, pro ὡς φίλος μου ἐγένου, puto ꝙ sis factus amicus meus. πιστεύω ἡμᾶς, ὡς ἕξοντας τὴν τοῦ θεοῦ βασιλείαν, pro ὡς ἕξομεν τὴν τοῦ θεοῦ βασιλείαν, credo habituos nos regnū cœlorū. ἡ γραφὴ λέγει περὶ τῆς γυναικός, ὡς αἰτίας γενομένης τῶν ἁμαρτημάτων, ꝓ ὡς αἰτία ἐγένετο τῶν ἁμαρτημάτων. τοῦτ᾽ ἔστιν τῶν ἀνθρώπων, ἵππων, καὶ ὄνων γενομένων, pro οἱ ἵπποι, καὶ ὄνοι ἐγένοντο. σύνοιδα ἐμαυτῷ μὴ προσποιουμένῳ, pro σύνοιδα ἐμαυτῷ, ὅτι μὴ προσποιοῦμαι, conscius sum mihi, quod non dissimulem.

Et loco coniunctiui præteriti perfecti actiui plerūq; vtuntur Græci participijs, ἐὰν ἠδικηκὼς τυγχάνῃ, si iniuriam fecerit. ἐὰν τύχῃ τεθηλακώς, si lactauerit. ὅταν ὦσι βεβληκότες τοὺς ὀδόντας, quando eiecerint dentes. Quod etiam fit nonnunq̄ in optatiuis, συμβεβηκὸς ἂν εἴη; contigisse videatur, γεγονότες ἂν εἴη, facti esse videant. Et in futuris indicatiui, ἐπιτετυχηκὼς ἔσῃ, ꝓ ἐπιτεύξῃ. κεχαρισμένος ἔσῃ, ꝓ χαρίσῃ.

Et Atticis idem fit in omnibus temporibus, ac modis,

dis, adiunctis his verbis, τυγχάνω, εἰμί, ὑπάρχω. τίς σὺ τυγχάνεις ὤν; quis es?

ἀπεκτανώς ἐστι τὸν ἄνθρωπον, interfecit hominẽ, ἀνῃρηκὼς ἔσομαι, sustulero. οὐ γὰρ ἐχθρός γε ὑπῆρχεν ὤν, non erat quidem inimicus. ἔσεσθε ἐψηφισμένοι, censueritis.

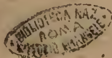
Ponitur præterea participium nonnunquam vice verbi infiniti. Mat. 1. εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα, pro ἔχειν, reperta est habere in vtero, hoc est, repta est esse grauida.

Id quod plærumque fit cum verbis perseuerandi, ἀγαπῶν με διατέλει, id est, ἀγαπᾶν με διατέλει, perseuera me amare. Mat. xi. ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων, pro διατάσσειν, cum consummasset Iesus præcipere, & præcipiendi fecisset finem.

Et in verbis desistendi, οὐ παύσομαι φιλῶν, pro φιλεῖν, non cessabo amare.

Et in verbis significantibus affectionem animi, idque varie, nempe in nominatiuo, aut in accusatiuo, μέμνημαι ἰδών, vel μέμνημαι ἰδόντα, pro μέμνημαι ἰδεῖν, memini vidisse. οὐ συνίεσαν μάτην πονοῦντες, vel πονοῦντας, pro οὐ συνίεσαν μάτην πονεῖν. non intellexerunt se frustra laborare. σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικῶν, vel σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικοῦντα, pro σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικεῖν, cõscius sũ mihi ĩiurię.

Aut etiam in alio quouis casu, cuius est substantiuum, aut pronomen illi adiunctum, vt σύνοιδα ἐμαυτῷ ἀδικοῦντι, conscius sum mihi iniurię. Sic Virgil. Sensit medios delapsus in hostes.

Appendix.

Participia tranſeunt quandoq; in nomina, & illorũ more conſtruuntur, non vt participia, τὸ καθῆκον σου, officium tuum.

Appendix.

Et quandoq; ſuperuacue ponuntur, ſic vt ipſis ſubſtractis eadem maneret ſententia, ᾤχόμην ἀπιὼν, pro ᾤχόμην. οἴχεται ἀπιὼν, pro οἴχεται. παίζεις ἔχων, pro παίζεις. φλυαρεῖς ἔχων, pro φλυαρεῖς. ληρεῖς ἔχων, pro ληρεῖς. τονῦν ἔχων, pro τονῦν nunc.

SYNTAXIS Pronominum.

Gręci fere ſemper vtuntur genitiuis pronominum primitiuorum pro poſſeſſiuis. πατήρ μου, pro πατὴρ ἐμός. πάτερ ἡμῶν, pro πάτερ ἡμέτερε, pater noſter.

Poſſeſſiua adſciſcũt quandoq; genitiuum, Lucian. ὅλως δὲ τὰ μὰ οὗτοι σπαθῶσι τοῦ κακοδαίμονος, hi prorſus mea infelicis dilapidãt. ἐμὸν αὐτοῦ βίον, meã ipſius vitã.

Poſſeſſiua tertiæ perſonæ cum diuerſa perſona copulari nequeunt, ſine altera voce poſſeſſorem ſignificante. Solœciſmus enim eſt, ſi quis dicat, ὁ σφέτερος παῖς φιλεῖ με, ſuus filius diligit me; ſed dicendum eſt, ὁ σφέτερος αὐτῶν παῖς φιλεῖ με, Suus ipſorũ filius diligit me, vel ſic ὁ παῖς αὐτῶν φιλεῖ με, filius ipſorum diligit me, ſine poſſeſſiuo.

Et hęc extra reciprocationem. In reciprocatione enĩ poteſt poſſeſſiuũ tertię perſonę ꝑ ſe poni, δέονταί σου τοῖς σφετέροις ἐπικουρῆσαι, rogãt te, vt ſuis ꝑbeas auxiliũ.

 Demon

Demonſtratiuis additur in contextu orationis ī acu tum ad vim ſignificationis intendendam, οὑτοσί, τουτουί, τουτωί, τουτονί, ἐκεινοσί. Quemadmodum Latini ad intendendam ſignificationem addūt met, pte, ce, egomet, tute, meapte, huiuſce.

De Pronomine αὐτός.

Relatiuum αὐτὸς poſtponitur omnibus perſonis, ἐμοῦ αὐτοῦ ἀκούω, memet audio. σοῦ αὐτοῦ ἀκούω, teipſum audio. ἐκεῖνος αὐτὸς λέγει, ille dicit. Luc. 2. σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, tuam ipſius animam, ſiue tuā propriam animam pertranſibit gladius.

Genitiuus pluralis αὐτῶν poſtponitur frequenter huic nomini ἴδιον, ἰδίοις αὐτῶν ἀγαθοῖς, ſuis proprijs bonis. Quo modo etiam dixerunt veteres Latini, ſuo ſibi gladio hunc iugulo.

Et ponit̄ αὐτὸς quādoq; loco reciproci. Greg. ὁρῶν οὖν τὸ πλαμοῦ κίνησιν ἐπ' αὐτόν, videns igitur in ſe motum populi. ἐπ' αὐτὸν poſuit pro ἐφ' ἑαυτόν.

Et contra reciprocum, pro relatiuo. ὡς ὅτιοῦν ἐξὸν ἑαυτοῖς ποιεῖν, tanq̄ ipſi quicquid libet liceat; vbi ἑαυτοῖς, pro αὐτοῖς ponitur.

Hæc more Atticorum fiunt, q̄ cōpoſita pro ſimplicibus, & ſimplicia pro compoſitis accipiunt.

Sic ὅς, ὅν, οἷ, ἕ; modo reciproce, modo non reciproce accipiuntur. Reciproce, τοιαῦτά οἱ σύνεγνωκε κακά, talium ſibi conſcius eſt malorū.

Nõ reciproce, Greg. ἐπεὶ δή οἱ φανῆναι πλῆθος πολὺ, post quam ingens visa est ei multitudo.

Sic σφᾶς pro seipsos, vel pro eos ponunt, σφισὶν pro sibiipsis, vel pro ipsis.

COMPOSITA.

Pronomina composita possunt diuisim construi, in prima quidem persona, & secunda singulariter tantum, & in tertia pluraliter tantum.

Verum dum composite dicuntur, capiuntur absolute. Diuisim vero dicuntur discretionis, aut emphasis causa, διδάσκω ἐμαυτοῦ υἱὸν, vel διδάσκω ἐμοῦ αὐτοῦ υἱὸν, doceo filium meũ, vel meiipsius. σαυτῷ φίλος, vel σοὶ αὐτῷ φίλος, tibi ipsi amicus: Ita & in aliis casibus.

In tertia persona diuisim dicimus, σφῶν αὐτῶν, σφισὶν αὐτοῖς, σφᾶς αὐτούς. Et cõiunctim ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς, ἑαυτούς.

Dum fit reflexio in se, vel in suam possessionẽ, neq; primitiuo vtuntur Græci, neq; deriuatiuo; sed compositis. ὅρα σαυτὸν, vide teipsum. ὅρα σαυτοῦ υἱὸν, vide tui ipsius filium. ἑαυτοῖς βοηθοῦμεν, nosipsos iuuamus. ἑαυτῶν υἱοῖς βοηθοῦμεν, nostrorum ipsorũ filios iuuamus.

Neq; recte dicimus σφᾶς τύπτουσι, sed dicendum cõposite, ἑαυτοὺς τύπτουσι, percutiunt sese.

Verum quia composita primæ & secundæ personæ proferuntur duntaxat singulariter, ideo tã in duali, q̃ plurali, ponunt simplicia cum relatiuis.

In duali νῶϊ αὐτὼ ὠφελοῦμεν, nosipsos iuuamus.

νῶϊν αὐτοῖν ἁπτόμεθα, nobisipsis iungimur.

In plu-

In plurali, vt ἡμῶν αὐτῶν, ἡμῖν αὐτοῖς, ἡμᾶς αὐτούς, nostrorum ipsorum, nobis ipsis, nos ipsos.
Dum vero fit reflexio a possessione in possessorem, vtuntur simplicibus, & non compositis. Quare non recte dicitur, κικέρωνα φιλεῖ ὁ ἑαυτοῦ υἱός, Ciceronem amat suus filius, nisi more Attico, compositum pro simplici accipiatur, ἑαυτοῦ, pro αὐτοῦ. Dicendum est enim, κικέρωνα φιλεῖ ὁ αὐτοῦ υἱός, Ciceronem amat suus filius. Similiter dum fit reflexio non in se, neque in suam possessionem, sed in aliud adiunctum, vtuntur simplicibus. θέλει ἐκεῖνος με ἔρχεσθαι πρὸς αὐτόν, ille vult quod ad se veniam.
Vtuntur Greci hoc pronomine ἑαυτοῦ in omni persona. ἑαυτοὺς ὠφελοῦμεν, ὠφελεῖτε, ὠφελοῦσι, nosipsos iuuamus, vosipsos iuuatis, seipsos iuuant.
Et id non modo in plurali, verum etiã in singulari. Xenophon secund. ἀπομνη. οὕτω γὰρ παιδεύεις τοὺς ἑαυτῆς φίλους, Sic enim tuos instituis amicos, verba sunt virtutis ad voluptatem. Ioannis capite .xviii. σὺ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπε περὶ ἐμοῦ; tu a teipso hoc dicis, an alij tibi dixerunt de me? Lucia. in Apologia. ταῦτα μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ὡς τὸ εἰκός, λέλεκταί σοι. ἑαυτὸν dixit pro σαυτόν. Cum Latini solum in tertia persona seruent hanc constructionem, id est, sui, sibi, se, a se, quod sicut caret nominatiuo, ita & Græca reciproca composita.

Caret etiam nominatiuo hoc nomē ἀλλήλων, ἀλλήλοις, ἀλλήλους, & similem habet cum pronominibus constructionem, in omni persona, eo modo, quo Latinis inuicem, siue inter cum accusatiuo, φιλεῖν ἀλλήλους, inuicem amare, vel inter sese amare. ἀλλήλους ἐλεοῦμεν, nos nostri inuicem miseremur, nos nostri inter nos miseremur. ἀλλήλους χαρίζεσθε, inuicem vobis indulgetis, ἀλλήλους ἀπολαύουσι, inuicem se potiuntur. Si vero componatur cū præpositione, habebit nominatiuum, ἐπάλληλα, διάλληλα, verum tunc non recipit constructionem reciprocam.

Appendix.

Frequens est apud poetas in pronominibus personarum & numerorum mutatio.

Personarum, σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσα, pro ὑμέτερον. τίς τ' ἄρ σφωε, pro αὐτώ.

Numeri, ἀρείδη νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἴω, pro ἡμᾶς

Appendix.

Construuntur etiam pronomina aduerbiorum loco, vt ταῦτά τοι, ταῦτ' ἄρα, ταῦτα δὲ, ταῦτα δὴ, id est proinde, ad hęc, pręterea. In omnibus his subauditur prępositio διά. ταύτῃ, hoc pacto, hac ratione, hac de causa, ideo. ταύτῃ τοι, itaq;, propter hoc. ταύτῃ, ὅπῃ, vbi simul ponuntur, valent, οὕτως, ὅπως.

Ἔσω ταύτῃ, ὅπῃ ὑπολαμβάνεται, sit sic, vt vt creditur.

SYNTAXIS ARTICVLORVM prępositiuorum.

Officium articulorum in oratione.

Articulus præpositiuus in oratione certi alicuius pręcogniti mentionem fieri denotat; vt si quis dicat ἄνθρωπος ἧκε, homo venit, incertum est de quo homine dicat. Sin vero dicat, ὁ ἄνθρωπος ἧκε, certum, nempe de eo, de quo prius facta est mentio. Sic & Ioann. 1. Iudęi interrogantes Baptistam, ὁ προφήτης εἶ σύ; non rogabant, an propheta esset quispiam; sed an ille propheta, quem velut eximium pollicitus erat Moyses, Deutero, cap. 18. Et primo lib. Ethicorum, τὸ ἀγαθὸν, non capitur simpliciter pro quouis bono, sed pro illo eximio, de q̃ philosophi disputant, summo bono. Hinc est, quod quibus inest significatio hęsitãs, ac dubia, minime habeant articulum.

Qualia sunt in primis nomina infinita, ὅσις, ὁποῖος, ὁπότερος, in quibus ὁ nõ ẽ articulus, sed dictiõis pars. Et interrogatiua nomina, quod interrogatio sit de re incerta, τίς, πόσος, ποῖος, πότερος, πόσος, πηλίκος, ποδαπός, ποσαῖος.

Verum cum id, quod dictum est, iterato interrogatũ, addi potest articulus, τὰ ποῖα; qualia? τὰ τίνα λέγεις; quę dicis? ὁ τίς ἐρωτᾷς; quis interrogas?

Quod si in priori interrogatione inueniatur articulus præpositus interrogatiuo, referendus est, non ad

interrogatiuum, ſed ad aliud ſequens expreſſum, aut ſubintellectum. τῆς ποίας μερίδος; pro ποίας τῆς μερίδος; τὰ ποῖα λέγεις; pro ποῖα τὰ ῥήματα λέγεις; ὁ τίς ταῦτα τολμήσας; pro τίς σὺ ὁ ταῦτα τολμήσας;

Relatiuis, inchoatis quidem a τ, addi poteſt articulus, ὁ τοιοῦτος, ὁ τηλίκος, ὁ τόσος.

Inchoatis autem a vocali, non additur. Non enim dicitur, ὁ οἷος, ὁ ὅσος.

Quatuor ſunt nomina diſtributiua, ἕτερον ſcilicet, et ἄλλο, quibus addi poteſt articulus. ἑκάτερον, & ἕκαστον, quibus non additur.

Cætera nomina adiectiua conſtruuntur cum articulis, quando ſubauditur participium ſubſtantiuum, ὁ ἀγαθὸς σωκράτης φιλοσοφεῖ, pro σωκράτης, ὁ ὢν ἀγαθὸς, φιλοσοφεῖ, Socrates qui bonus eſt, philoſophatur. Idem erit, ſi nomen ſubſtantiuum præponamus ſic, ὁ σωκράτης, ὁ ἀγαθὸς, vtrique præponentes articulum. Hinc fit quod in epiſtolarum inſcriptionibus, cum nomini proprio additur adiectiuum, neceſſarius ſit articulus, ſecundum Apollonium, διονύσιος τρύφωνι τῷ ἀγαθωτάτῳ χαίρειν. ἰουλιανὸς σαραπίωνι τῷ λαμπροτάτῳ. Hoc tamen autores non ſemper obſeruant, vt πλάτων δίωνι συρακουσίῳ εὖ πράττειν. βασίλειος εὐσταθίῳ φιλοσόφῳ.

Sine articulo vero ponitur, quando verbum ſubſtantiuum ſolum, aut ponitur, aut ſubauditur inter ipſum & ſuum ſubſtantiuum, σωκράτης ἐστὶ ἀγαθὸς, Socrates

eſt bo-

eſt bonus, ἀριστοτέλης σοφός, Ariſtoteles eſt ſapiens.
Poterit etiam huiuſmodi adiectiuum mutari in genitiuum pluralem, cui tūc addetur articulus, σωκράτης τῶν ἀγαθῶν ἦν, ἀριστοτέλης τῶν σοφῶν, Socrates bonus erat, Ariſtoteles ſapiens.
Ex his fit ꝙ adiectiuum poſtpoſitum ſuo ſubſtantiuo, ſi habeat articulum, cohęret ei immediate, ſi vero non habeat, in prędicati locū recedit, vt cum dicit̃, σωκράτης ὁ ἀγαθὸς ἐστιν, ſubiectum eſt, σωκράτης ὁ ἀγαθός, hoc eſt, σωκράτης ὁ ὢν ἀγαθός, & prædicatum ἐστιν. Si vero dicamus, σωκράτης ἀγαθός ἐστιν, ſubiectū erit σωκράτης, & prædicatum ἀγαθός. (ſtantiuū
Idē eſt iudiciū qn̄ vni ſubſtātiuo pręponit̃ aliud ſub
Si enim poſterius habet articulum, cohęret priori immediate, & ſubauditur participium ſubſtantiuum. αἴας ὁ υἱὸς τελαμῶνος πολεμεῖ, Aiax qui eſt filius Telamonis belligeratur.
Quod Attici dicunt per defectū alterius ſubſtātiui. Mat. 4. ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου, Iacobū filiū Zebedęi.
Si vero poſteriori ſubſtantiuo non præponatur articulus, erit prędicatum ſubintellecto verbo ἐστιν, ἄνθρωπος ζῶον, homo eſt animal.

Appendix .1.

Inueniuntur frequenter articuli ſine ſuo nomine, & tūc vel ſubaudit̃ nomen pręcedens, vt λόγος μὲν οὗτος πρῶτος, δεύτερος δὲ ὁ τῶν φιλοσόφων, oratio quidem hęc prima, ſecunda vero ea quę eſt philoſophorum.

Vel ſubauditur participiū verbi ſubſtantiui, idque potiſſimum, ſi articulus ſit neutri generis, vt τὰ θαλάττης, pro τὰ ὄντα θαλάττης, exiſtentia, ſiue quæ ſunt maris, hoc eſt, res maritimę.
Interdum vero nihil ſubauditur, veluti, cum ornatus cauſa articulus neutri generis, tam in ſingulari, q̃ in plurali, cum genitiuo quidem ſingulari ponit̃ loco nominis ſingularis, et cum genitiuo plurali, loco nominis pluralis eius caſus, cuius ē articulus, vt τὰ τῶν ὀνύχων, vel τὸ τῶν ὀνύχων, id eſt, ὄνυχες. Et τὰ τοῦ ὄνυχος, vel τὸ τοῦ ὄνυχος, id eſt, ὄνυξ. Et τοῖς τῶν ὀνύχων, vel τοῖς τῶν ὀνύχων, id eſt, ὄνυξι. Et τοῖς τοῦ ὄνυχος, vel, τῷ τοῦ ὄνυχος. i. ὄνυχι. τὰ τῆς ἐπανόδου, uel τὸ τῆς ἐπανόδου. i. ἐπάνοδος, regreſſio. Sic Greg. τὰ τῶν ἐλπίδων, dixit, p̄ ἐλπίδες ſpes. Et αἰσχρὰ μὲν τὰ τῆς ἐκστρατείας dixit. pro ἐκστρατεία, expeditio quidem turpis.

Appendix ſecunda.

Articulus poſtpoſitus ſuo nomini, aut alieno etiam vim habet exponentis. Chryſ. ἠκούσατε τῆς σάλπιγγος, τῆς ἐκ τῶν οὐρανῶν, audiuiſtis tubam, tubam inquam, quę e cœlo deſcendit. Pau. prim. ad Timotheum .1. καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, & domini Ieſu Chriſti, qui eſt ſpes noſtra.

Appendix tertia.

Sępe articuli a ſuis nominibus ita ſeiunguntur, vt quicquam intercedat aliud, οἱ τὴν φροντίδα ἔχοντες, cu

ram habentes.
Quo fit, vt plures inter sese continui ponant articu li, neque eandem seruent constructiõem, sed inuersam. Nam vbi duo sunt articuli, primus est secundi nominis, & secundus primi, vt οἱ τὴν φροντίδα ἔχοντες. Si vero tres fuerint continui, referentur ad sua nomina, eo modo, quo in hoc exemplo, οἱ τῆς τῶν ἁπάντων ἀναληφότες φροντίδα, omnium assumentes curam.
Continui autẽ inter sese poni possunt plures articuli in ea oratiõe, in qua pponitur ea dictio quæ regit, aut ipsius adiectiuum, sequente ea quę regit, τὰ τοῦ βίου πράγματα, negotia vitæ. ὁρῶ τὸν τῆς σῆς ὄντα μερίδος, video eum, qui est partium tuarum. Verum nõ recte dicitur, τῶ τὰ πράγματα βίου, neque ὁρῶ τὸν τῆς ὄντα σῆς μερίδος.

ARTICVLVS cum pronomine.

Pronomina primitiua, siue sint demonstratiua, siue relatiua non suscipiunt articulum, quod ex sese satis certa sint, nisi forte ad maiorem Emphasim ὁ οὗτος, ὁ αὐτὸς idem, τὸν αὐτὸν eundem.
Deriuatiua vero suscipiũt eo modo, quo nomina adiectiua, eandem enim cum illis vim, eandemq; omnino constructionem habent.
ὁ ἐμὸς οἶκος mea domus, ἡ ἐμὴ οἰκία mea habitatio. τὸ ἐμὸν οἴκημα meum domicilium. Verum tunc ad sequentia nomina necessario referri intelligunt, ὁ ἐμὸς

οἶκος. i. ὁ οἶκός μου. τὸ ἐμὸν οἴκημα. i. τὸ οἴκημά μου.
Pronomen infinitum δεῖνα est capax articuli. ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα, τὸ δεῖνα. Vnde πρὸς τὸν δεῖνα dicũt Greci, qñ significãt, ad quendã certum hoẽm, quẽ tñ nõ noĩant. Item ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα dicitur, pro hic & ille. τὸν δεῖνα μεμφόμενος, καὶ τὸν δεῖνα ἀνάξιον εἶναι φάσκων, huic succẽ sens, illũ indignũ esse dictitãs. Et τὸ δεῖνα γενομένη καὶ τὸ δεῖνα αὖ, nũc in hãc, rursus ĩ illã spẽm trãsformata.

ARTICVLVS cum Verbo.

Articulus genitiuus cum verbo infinito ponitur Grecis eo loco, quo Latini vtuntur Gerundijs in di, addentes causa uel gratia, aut verbo cõiunctiuo prae cedente vt, τοῦ ποιεῖν, causa faciendi, aut ut faceret. τοῦ φαγεῖν, τοῦ λέγειν. Luce vlt. καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς, & ingressus est manendi gratia cum illis, siue vt maneret cum illis. Eodem cap. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτὸν, oculi autem eorum tenebantur, vt non agnoscerent ipsum.
Datiuo articulo cum verbo infinito, antecedente prepositione ἐν vtuntur loco gerundiorũ in do, ἐν τῷ σπουδάζειν προκόπτομεν, studendo proficimus.
Quandoq; etiam ponitur ꝑ genitiuo absoluto, adiecto nomĩe accusatiui casus, ἐν τῷ βασιλεύειν τραϊανόν, ꝑ βασιλεύοντος τραϊανοῦ, regnãte Traiano. Sic Lu. vl. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν, ꝑ κατακλιθέντος αὐτοῦ, hoc factũ ẽ sedẽte eo. Et sine prepositione ἐν equiualet vltimo supino, τῷ παρακαλεῖν, oratu.

Accusa

Actō articulo precedēte prepositiōe πρὸς, vtunt̄ loco gerūdij in dū, vel primi supini, ἔρχομαι πρὸς τὸ παρακαλεῖν, uado oratū, vel ad orandū. (mūtur.
Preponit̄ etiā cōmode v̄bis infinitis, q̄ties p̄ noīe su
Sumuntur aūt verba infinita p̄ noīe, nō solum vt latinis ī nominatiuo & accu. sed in oī casu. (nesta.
In ntō, τὸ φιλοσοφεῖν καλὸν ἐστίν. philosophari res est ho
In genitiuo, τοῦ φιλοσοφεῖν οὐδὲν ἥδιον, nihil iucundius q̄ philosophari.
In Datiuo, τῷ φιλοσοφεῖν ἐναντιοῦται ἡ ἀφροδίτη, philosophiae aduersatur venus.
In actō, τὸ φιλοσοφεῖν καλὸν εἶναι λέγομεν, philosophari dicimus honestum esse. ARTIcul9 cū Parti.
Participijs necessarius ē articulus, quoties resoluunt̄ in verba, ὁρῶ τινὰ ἄνθρωπον τὸν ταῦτα κωλύοντα. i. ὃς ταῦτα κωλύσαι, video quendā hoēm, qui haec inhiberet & impediret. ἦσαν τινὲς οἱ διασύροντες, p̄ οἳ διέσυραν, erant quidam qui carpebant. δεῖ τοῦ φυλάσσοντος ταῦτα, oportet esse qui ea seruet.
Quoties vero nō resoluuntur in verba, eo modo se habent ad articulos quo nomina adiectiua.

ARTICVLVS tum Prepositione.

Si articulus jungatur prepositioni cū suo casu, intelligit̄ cōmodum aliquod participiū, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, nē pe ὢν aut οἰκῶν. ὁ ἐκ τῶν οὐρανῶν, subaudit̄ ἐλθὼν vl̄ καταβάς Sic Matthe. 15. τότε προσέρχονται τῷ ἰησοῦ οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων γραμματεῖς, tunc accesserunt ad Iesum

ſcribæ, qui erãt ab Hieroſolymis, ſiue Hieroſolomitã ni. οἱ κατ᾽ ἀγορὰν, qui verſantur in foro, hoc eſt cauſidici. τὰ κατ᾽ ἀγορὰν, quæ ſunt in foro .i. res forenſes.
Ad hanc formam compendij gratia vtuntur eleganter huiuſmodi orationibus, τὸ κατ᾽ ἐμὲ, τὸ ἐπ᾽ ἐμὲ, quod ad me attinet, pro quo etiam dicũt τὸ ἐπ᾽ ἐμὲ vel τὸ ἐμόν. τὸ ἐπ᾽ ἐκείνῳ, quantum in eo fuit. τὸ ἐφ᾽ ἡμῖν, quantũ in nobis fuit. τὰ ἐν μέρει, τὰ ἐπὶ μέρους, particularia, τὰ μέχρι τούτου hactenus, τὸ ἐντεῦθεν hinc. τὸ κατ᾽ ἐμαυτοῦ μέρος, quantum in me fuit, pro mea virili. τὸ κατὰ σαυτῷ μέρος, pro virili tua, quãtum in te fuit. Qđ etiam ſepenumero dicunt ſubaudiẽtes prepoſitionẽ, τὸ σὸν μέρος, τὸ μέρος, τὸ ἐπ᾽ αὐτὸν ἧκον μέρος, quantum in ſe fuit, quantum ad ſe pertinebat.
Eas etiam orationes, quas Latini dicunt, a conſilijs, a libellis, a menſis, a ſecretis, & ſimiles ſecundum hanc formam eleganter efferunt Grecis hoc modo, οἱ πρὸς τοῖς ἀποῤῥήτοις, οἱ ἐπὶ τῶν ἀποῤῥήτων. id ẽ, οἱ τῶν ἀποῤῥήτων προϊστάμενοι, a ſecretis.
οἱ πρὸς ταῖς κύλιξι, οἱ ἐπὶ τῶν κυλίκων, .i. οἱ τῶν κυλίκων προϊστάμενοι a calicibus.
Articulus tam ſingularis, ꝙ pluralis, cum præpoſitione κατὰ, & nomine ſingulari ἕκαστος, vel εἷς, tantundem valet, quantum nomen plurale, eius caſus, cuius eſt articulus, vt οἱ καθ᾽ ἕκαστον, vel ὁ καθ᾽ ἕκαστον id eſt, ἕκαστοι ſinguli. τὰ καθ᾽ ἕκαστον, uel τὸ καθ᾽ ἕκαστον, id eſt, ἕκαστα,

ἕκαστα, ſingula. ἡ καθ' ἑκάστην, uel αἱ καθ' ἑκάστην. i. ἕκασται, ſingulę. τοῦ καθ' ἕκαστον, ul' τῶν καθ' ἕκαστον. i. ἑκάστων, ſingulorum. τῆς καθ' ἑκάστην, uel τῆς καθ' ἑκάστην. i. ἑκάστων ſingularum; & in alijs caſibus ſimili modo. Item ὁ καθ' ἕνα, uel οἱ καθ' ἕνα ſinguli. τὸ καθ' ἓν, uel τὰ καθ' ἓν, ſingula. ἡ κατὰ μίαν, ul' αἱ κατὰ μίαν ſingulę, ſimiliter in alijs caſib9.

Articulus pluralis numeri cum præpoſitione περὶ vel ἀμφὶ, aut ſimili, & nomine proprio tantundē valet, quantum nomen proprium Atticis. Chryſoſto. οἱ περὶ παῦλον καὶ πέτρον, id eſt, Paulus & Petrus. τοὺς περὶ τὸν ἀλκίνοον, pro τὸν ἀλκίνοον. οἱ περὶ πλάτωνα, pro πλάτων. εἰς τοὺς ἀμφὶ τὸν ζήνωνα, pro εἰς τὸν ζήνωνα. οἱ ἀμφὶ τὸν σωκράτην pro ὁ σωκράτης.

Quoniam autem hic ſermo ſub voce plurali, ſingulare ſignificat, fit vt poſſit adiungi verbo ſingulari quidem, figurate, οἱ ἀμφὶ σωκράτην ἔλεγε; Socrates dicebat. Plurali vero ſimpliciter οἱ ἀμφὶ σωκράτη ἔλεγον, Socrates dicebat.

Aliquando tamen accipitur non modo pro homine, ſed etiã pro eius comitatu vel ſodalitate οἱ περὶ σωκράτην. i. Socrates & tota quæ apud ipſum eſt ſodalitas.

ARTICVLVS cum Aduerbio.

Aduerbio additus articulus vim habet nominis adiectiui, Mar. 4. ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, illis autem exteris omnia fiunt in parabolis. Iob prim. περιέφραξας τὰ ἔσω αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔξω, valla-

ſti

Rursus Atticorum est articulum supprimere, οὕτω δυνατός ἐστιν ὥστε καὶ ἀκοντίσῳ ὑπερέχειν, pro ὥστε καὶ τῷ ἀκοντίσῳ ὑπερέχειν.

Id quod frequenter faciunt in nominibus proprijs, Φίλιππός ἐστιν, pro ὁ Φίλιππός ἐστιν.

Fit & quandoq; in participijs, διὰ τί ἧττον μεθύσκονται ταῖς μεγάλαις κωθωνιζόμενοι, pro οἱ κωθωνιζόμενοι.

Interdum autem nusquam supprimunt, sed singulis dictionibus addunt suum articulum.

Interdum vero partim supprimunt, & partim non, prout postulat oratio.

Appendix tertia.

Habent insuper locum articuli in diuisionibus, adiuncta coniunctione δὲ & μὲν per omnes casus.

Per ntm̃, ἄνθρωποι δὲ οἱ μὲν ἤδη εἰσέτρεχον, οἱ δὲ παρεσκευάζοντο, hocẽs alij quidẽ iã incursabãt, alij uero apparabãt.

Per genitiuum, τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν Ἕλληνες, οἱ δὲ βάρβαροι, hominum alij quidem Græci, alij vero barbari.

Per dtm̃ ἀρεταῖς ταῖς μὲν ἐναντιοῦται ἀφροδίτη, ταῖς δὲ μέθη, virtutibus quibusdã quidem aduersatur venus, alijs vero ebrietas.

Per accusatiuum στρατηγοὺς, τοὺς μὲν ἔλαβον, τοὺς δὲ λαβεῖν οὐδαμῶς ἠδυνήθησαν. duces alios quidem ceperunt, alios vero capere haud quaquam potuerunt.

In quibus sumũtur etiam quãdoq; aduerbialiter p partim, partim, vel tum, tum, vel simul geminatum.

τὰνθρώπινον γένος, τῇ μὲν ἀγαθὸν, τῇ δὲ φαῦλον, humanum genus, partim quidem bonum, partim vero malū. ἐθεράπευσεν ὁ χριστὸς, τοῦτο μὲν σώματι, τοῦτο δὲ ψυχῇ κάμνοντας, Christus curauit laborantes tum corpore, tum anima, vel simul corpore, simul anima.

Refertur autem in his diuisionibus ὁ μὲν, proprie ad ꝓximum, & ὁ δὲ, ad remotius, sicut latinis hic & ille. Fit etiam nonnunq̃, vt in diuisionibus loco articuli præpositiui ponatur subiunctiuus. Ad Roman. 14. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὃς δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει, alius quidē credit se vesci qbusuis, alius vero infirm⁹ oleribus vescitur. Rursus eodem cap. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν, hic quidem iudicat aliquid interesse inter diem & diem, ille vero idem sentit de quouis die.

Vnde sumūtur articuli nonnunq̃ pro ꝓnominibus demonstratiuis, τὸν ꝓ τοῦτον. τὴν ꝓ ταύτην, vt, ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας ἀχαιῶν. ibi ὁ pro οὗτος ponitur, id quod crebrum est adiectis coniunctionibus δὲ, γε, ὅδε, ἥδε, τόδε. ὅγε, ἥγε, τόγε, pro οὗτος, αὕτη, τοῦτο, hic hęc hoc. Itidem in reliquis casibus τοῦδε, τῷδε, τόνδε, huius, huic, hunc. τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς ἀχιλλεύς, ꝓ τοῦτον, idq́ in compositione. Verum extra compositionem, ὁ δὲ, ponitur pro οὗτος δέ.

Dicitur etiam ὁ δ᾽ ἕτερος oxytonum, pro ὁ δὲ alter, alius, sicut ὁ μέν τις pro ὁ μὲν vnus. In quibus τις abundat or

natus gratia. Sed ὅδετις grauitonum ponitur pro ὅυτος, hic.

Cæterum philoſophis τόδετι vocatur ſubſtantia.

Capiuntur & articuli pro nominibus interrogatiuis, τῷ pro τίνι, cui.

Et pro infinitis, εἴτῳ pro εἴτινι, ſicui.

Appendix quarta.

Vtuntur præterea articulis vna cũ ſuis nominibus aduerbiorum loco, τὸ μέγιστον ad ſummum, τὸ ἐλάχιστον ad minimum, τὸ ὕστατον poſtremum, τὸ πλεῖστον frequentiſſime. Sicut Terent. in Phor. Vbi plurimum eſt dixit, pro vbi frequentiſſime eſt. Significat etiam ad ſummum. τὸ πρῶτον, τὰ πρῶτα, primum. τὴν ταχίστην quamprimum, τὴν πρώτην principio, a prima ętate, τὴν ἄλλως fruſtra, τἄλλα cæterum, τὸ ἶκον pro virili, quantum poſſibile eſt.

SYNTAXIS ARTICVLORVM.

ſubiunctiuorum.

Articulus ſubiunctiuus præponitur huic indefinito nomini τις inclinatiuo, vt ὅστις quicumq;.

Quod etiam fit nonnunq; antecedente nomine πᾶν, πᾶν ὅτι quodcunq;, πᾶς ὅστις quiuis, quicunq;. Et id quidem in ſingulari, ſed non in plurali, Nõ enim dicimus, πάντες οἵτινες, ſed πάντες ὅσοι.

Fit etiam pręcedentibus negatiõibus, οὐδεὶς ὅστις, nullus. οὐδενὸς ὅυτινος, nullius. οὐδεμίαν ἥντινα, nullam,

& ita per alios casus.

Et subiungitur interdum οὖν, ut οὐδεὶς ὅσις οὖν, μηδ᾽ ὅσις οὖν, nullus. & ὅσις οὖν, aliquis, οὕτινος οὖν, alicuius, & sic in aliis casibus.

Dicitur etiam, ὅτου οὖν, & ὅτῳ οὖν pro οὕτινος οὖν, & ᾧτινι οὖν.

Præponitur etiam coniunctioni περ, ὅσπερ, & γε, ὅσγε, & που, ὅσπου, & δὴ, ὃς δὴ, & ἄττα, ὅς ἄττα. Poetę etiam, ὅσρα, & ὅσνυ dicunt.

Cum vero quis vult significare, se ignorare, etiam ποτὲ annectit post τις, & post δή. ὅστις ποτε ἦν ἐκεῖνος; quisnã erat ille? ὁδήποτε, & ἁδήποτε, quoduis, quęuis.

Sæpenumero non ad casum, quem exigit verbum sequens, redditur articulus subiunctiuus, sed ad eum quem postulat præcedens, licet ab eo sit alienus, ἀπολαύω, ὧν ἔχω, ἀγαθῶν, pro ἃ ἔχω, fruor bonis, quę habeo. χρῶμαι, οἷς ἔχω, βιβλίοις, vtor libris quos habeo. Hinc sunt illa, ἀνδρὶ οἵῳ σοι, ἄνδρα οἷόν σε. Sic Vir. Vrbem quam statuo vestra est. Et Terent. Populo vt placerẽt, quas fecisset fabulas.

Et ponitur plærumque sine suo antecedente, δὴ ὧν ἔπεμψας ἐπισολῶν, ἔμαθον, id est, ἐκ τούτων, ἃς ἔπεμψας, ἐπισολῶν. ὧν ἔπαθεν ὀργὴν ἔχει, id est, ἐκ τούτων, ἃ ἔπαθεν ὀργὴν ἔχει. Sic secundo ad Corint. duodecimo. μήτις εἰς ἐμὲ λογίσηται, ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ne quis existimet, supra id quod videt esse me.

Quod etiam fit in relatiuo nominis, περὶ οἷον χρὴ εἶναι τὸν ἄνδρα ἀγαθὸν, id est, περὶ τοιοῦτον, οἷον χρὴ εἶναι ἄνδρα ἀγαθόν. μακαρίζω σε, οἷα ἔργα ἐποίησας, id est μακαρίζω σε, διὰ τοιαῦτα ἔργα, ἃ ἐποίησας.
Refertur articulus subiunctiuus interdum singulariter ad verbum plurale. ἀνθρώπους τίννυται, ὅστις κ' ἐπίορκον ὀμόσῃ, homines puniunt, quisquis falsum iuramentum iurauerit.
Interdum vero econtrario, ad verbum singulare inuenitur reddi pluraliter; μήτις ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐπέλθῃ βουληφόρος, οἵτέ μοι ἀεὶ βουλὰς βουλεύουσι, ne quisquam Græcorum huc venerit consultor, qui mihi semper consilia consulunt.
Per articulum subiunctiuum respondetur huic interrogationi τίς: τίς ἐποίησεν ὀδύσσειαν; ὃς καὶ τὴν ἰλιάδα ἐποίησε, quis fecit Odysseam? qui & Iliada fecit.
Vel sine verbo, τίς ἐποίησε ὀδύσσειαν; ὃς καὶ τὴν ἰλιάδα, quis fecit Odysseam? qui & Iliada.
Potest etiam huiusmodi responsio fieri per articulum præpositiuum, si verbum mutetur in suum participium. τίς ἐποίησε τὴν ὀδύσσειαν; ὁ καὶ τὴν ἰλιάδα ποιήσας. τίς ἀνήγαγε κέρβερον; ὁ καὶ τὸν λέοντα ἀνελών, quis eduxit Cerberum? Is qui & leonem interfecit.
Passim enim ponitur articulus præpositiuus, loco post-

positiui, verbo mutato in participium, σωκράτης ὁ πολλὰ πεποιηκὼς ἀγαθὰ, pro σωκράτης, ὃς πολλὰ πεποίηκε ἀγαθὰ, Socrates qui multa fecit bona.

Ponūtur etiam loco articulorum subiunctiuorū hae dictiones, ὅσοι & ὁπόσοι, in omni numero & casu. Lucian. οὐ τὰ ἐν τῇ γῇ λέγω, ὁπόσα τοὺς ἀνθρώπους πείθεις, id est, ἃ τοῖς ἀνθρώποις πείθεις, non dico ea, quae in terris aguntur, quae tu persuades hominibus.

Hinc fit quod πάντες ὅσοι dicitur, pro πάντες οἵτινες, omnes qui. πάντα μὲν, ὅσα, omnia, quae.

Articulus subiunctiuus ᾗ, sumitur nonnunq̄ aduerbialiter pro, eo modo, ea ratione, & respondet aduerbio πῇ, quo modo, qua ratione.

Respondet etiam ταύτῃ, accepto aduerbij vice, pro eatenus, eo, ea ratione. ταύτῃ ἀθλιώτερος; ᾗ πλουσιώτερος, eatenus, vel eo miserior, quo vel quatenus opulētior.

Capitur interdum pro ὡς, ᾗ σοι δοκεῖ, pro ὡς σοι δοκεῖ, vt tibi visum fuerit.

Significat etiam ex quo, quò circa. ᾗ καὶ δῆλον ἐστὶν, ex quo manifestum est.

Capitur etiam ᾗν aduerbij loco, pro vbi, ᾗν ἂν θέλῃς, ἔκτεινον σοῦ τὴν χεῖρα, vbi velis, extēde manum tuam.

SYNTAXIS

Prepositionum. ΕΝ.

ΕΝ gaudet datiuo, ἐν ἤρι τῆς ὥρας, ἐν ἀκμῇ, ἐν ἄνθει, in ipso aetatis flore, in robore aetatis. ἐν γαστρὶ ἔχειν, ferre vterum,

rū, prægnātem eſſe. ἐν καλῷ, commodum, honeſtum. ἐν καλλίστῳ, commodiſſimum. ἐν παισὶ, in pueritia. ἐν παιδοτρίβου, in ſchola. ἐν ὀργῇ εἶναι, offendiſſe. Huiuſmōi vero ἐν ᾅδου, in Plutonis. ἐν διδασκάλου, in pceptoris, per defectum dicuntur. Subauditur enī dtūs οἴκῳ, τόπῳ, vel alius quiſpiam, quē poſtulat orō. Quandoqꝫ etiam capitur vna cum ſuo caſu, aduerbij loco, ἐν οἷς, quamobrem. ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, quemadmodum Latini dicūt aduerbialiter, ſedere dextra, vel ſiniſtra. ἐν μέρει, viciſſim, ſigillatim. ἐν δέοντι, opportune. ἐν ἀκαρεῖ, ſubito, momēto. ἐν βραχεῖ, paucis, in ſumma. ἐν κύκλῳ, circum, circa, vndiqꝫ, in vniuerſum, nullo prætermiſſo. ἐν ὀλίγῳ. ſummatim. ἐν παραβύστῳ, latenter. ἐν παρόδῳ, obiter. ἐν τούτῳ, interea. ἐν τῷ παραυτίκα, ἐν τῷ παραχρῆμα, id eſt, ἐν τῷ παρόντι, in præſentiarum. ἐν χροΐ, ἐν χρῷ, ad cutem, ad viuum, prope. ἐν ᾧ, quando.

ΕΙΣ.

ΕΙΣ communiter, ἐς Attice, ſemper accuſatiuo conſtruitur, ποιεῖσθαι εἰς ἑαυτὸν, periculi ſui facere. εἰς τὸ ἔσχατον, ad ſummum diſcrimen. εἰς τετάρτην, die tertio. εἰς πέμπτην, die quinto. εἰς τοὔμπαλιν, in contrarium. εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος, pro virili. εἰς νέωτα, in futurum, in ſequentem annū, & deinceps aduerbialiter. εἰς κόρακας, ad coruos.

Cęterum, εἰς ᾅδου, εἰς διδασκάλου, defectiue dicuntur, quemadmodum de ἐν prępoſitione dictū eſt. Quo

εἰς δύναμιν, quam potuit maxime. εἰς δέον, oportune. εἰς καλόν, commode. εἰς ἕν, ſimul, ſicut latini dicunt, conuenire in vnum. εἰς ἅπαξ, εἰς τὸ ἅπαξ, ſimpliciter, omnino. εἰς ὅσον, quãdiu.

ΕΚ.

ΕΚ præpoſitio eadem, quę & ἐξ, ſed illa vtimur conſonante ſequente, hac vocali, & vtraq; genitiuo iungitur, ἐξ ἁμάξης λαλεῖν, e plauſtro loqui. ἐξ ἀπραξίας πράγματα, ex ocio negotiũ. ἐκ τῶν Διὸς δέλτων, e Iouis tabulis. ἐκ λύκου ςόματος, ex ore lupi. ἐκ παραλόγου, ex inſperato. ἐκ παραλλήλου, per alternitatẽ; vel, vt Gellius ait, ex geminatione. ἐκ παρέργου, extra propoſitum. ἐκ περιωπῆς ὁρᾶν, obliquis oculis videre. ἐκ ῥίζης, a radice, ab initio. ἐξ ὑποβολῆς, ex ordine, ex congrua conſequentia. ἐκ νέας, ἐκ νέου, ἐκ παίδων, ἐκ παιδός, ἐκ νηπίου, ἐκ μειρακίου, hoc eſt a puero, ab incunabulis, ab incunte ætate. ἐξ οὐρίου φέρεσθαι, ferri ſecundis ventis. ἐκ πλαγίου, de latere. ἐκ τοῦ παρατυχόντος, ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ex tempore. ἐκ παντὸς, ſubauditur, τρόπου, oĩ pacto, quod etiã ſic dicitur, παντὸς τρόπου, ſubaudita prępoſitiõe ἐκ, vel ſic, κατὰ πάντα τρόπον, vel πάντα τρόπον. ἐκ προσαγωγῆς, fieri dicitũ, qd' cũ acceſſiõe fit, ſẽſim creſcẽre. Hĩc ἔλαττον ἐκ προσαγωγῆς, minus ac minus, qd' etiã dicitũ, κατὰ μικρὸν ἧττον, vel ſic, ἐπ' ἔλαττον, ἐφ' ἑξῆς, quẽadmodũ ἐπὶ πλεῖον ἐφεξῆς, et κατὰ μικρὸν ἐπὶ πλεῖον, ſignificat magis ac magis. Capitũ etiã hęc prępõ vna cum ſuo caſu aduerbij loco, ἐκ προνοίας, ἐκ προαιρέσεως, cõſulto. ἐκ παλαιοῦ, olim.

Aut coram, πρὸς γε θεῶν μακάρων, coram dijs beatis.
Aut refertur ad iuramentum, & ad obsecrationem πρὸς θεῶν, per deos.
Habet etiam cum genitiuo peculiares quasdam constructiones, quales sunt hę, πρὸς τρόπου ἐστί μοι, est mihi conueniens, est mihi consentaneum. πρός τινος εἶναι, alicui studere, fauere, & eum tueri. Sicut apud Ciceronem, a reo dicere, a causa bonorum stare.
πρὸς κακοῦ ὤν, incommodum. πρὸς κακοῦ γίνεται, nocet. πρὸς ἀγαθοῦ, id est ἀπὸ ἀγαθοῦ.
Cum datiuo significat prope, πρὸς τοῖς ποσὶν, prope pedes.
Aut prætcrea, πρὸς τούτοις, ad hæc, pręterea.
Aut apud, πρὸς τοῖς θεσμοθέταις, apud iudices.
Aut assiduitatem, πρὸς τούτῳ εἰμί, sum deditus, siue occupatus in ea re. πρὸς λόγῳ ὤν, meditatur, & occupatur in oratione. πρὸς αὐτῷ εἶναι, secum meditari.
Cum accusatiuo significat motum ad rem quampiam, maxime animatam, vt dictum est, πρός σε ἔρχομαι, ad te venio.
Aut habitudinem, siue rationem, ὡς τὰ δύο πρὸς τέσσαρα, οὕτω καὶ τὰ τέσσαρα πρὸς ὀκτώ, sicut duo ad quatuor, sic & quatuor ad octo.
Aut exemplum, οὐδὲν πρὸς τὴν χορδήν, nihil ad fides. πρὸς ἔπος, πρὸς λόγον, ad rem quę agitur, ad rē pertinens. ὄνος πρὸς αὐλόν, asinus ad tibiam.

Aut contra, μὴ πρὸς λέοντα δόρκας, ne caprea contra leonem, πρὸς κόρυκον, aduersus Corycum. πρὸς κέντρα λακτίζειν, contra stimulos iactare calcem.

Aut inter, πρὸς ἡμᾶς φιλία, amicitia, quę inter nos ē.

Aut conuenit permutatiōibus, & cōpensationibus. πρὸς ἀργύριον πωλεῖσθαι, vendi pecunia, βίον πρὸς κέρδη καταλλάττεσθαι, vitam vendere lucris.

Aut propter, πρὸς ὃν λέγω, propter quem dico. πρὸς χάριν, id est τῆς χάριτος ἕνεκεν, propter gratiam.

Aut seruit comparationi, πρὸς ῥόδα ἀνεμώνη, cum rosa componitur Anemone. οὐδὲν πρὸς παρμένοντα ὤν, nihil si conferatur Parmenonis sui, quod Latini dicunt, prae illo.

Aut apud, πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, apud iudices.

Singularia sunt illa, πρὸς αὐτὸν αὐτὸς, sibi conuenienter. πρὸς τὸ δοκοῦν, prout visum fuerit. πρὸς τὸ προσῆκον, prout vnicuique conueniens est. πρὸς ἐχθρὰν, inimico animo. πρὸς ὀργὴν, iracunde. πρὸς ἑαυτὸν, secum ipse solus. πρὸς τὸ παρὸν, in praesenti.

πρὸς δύναμιν, pro viribus.

πρὸς, πρὸς δὲ, πρὸς ἔτι, capiuntur loco aduerbiorum, preterea, amplius, εἴκοσι καὶ πρὸς, viginti, & amplius. δώδεκα, καὶ πρὸς ἔτι, duodecim & amplius.

ΣΥΝ.

ΣΥΝ semper cum datiuo, σὺν θεῷ, cum deo. σὺν λόγῳ, cum ratione. σὺν θεῷ εἰρῆσθαι, dictum esse deo beneuo

lente, & fauente. σὺν θεοῖς, deorum pace, dijs exoratis. σὺν ἀσπίδι, σὺν δορί, cum hasta cum scuto. ἅμα σὺν ναοῖς καὶ βωμοῖς, vna cum phanis & aris.
Litera initialis huius præpositionis Atticis vertitur in ξ, tam in compositione, quam in appositione, ξὺν enim pro σὺν habent .i. καὶ ἦλθεν ἀργυρότοξος ἀρτέμιδι ξὺν, & venit Apollo cum Diana, & ξύνοικος, pro σύνοικος, cohabitor.

ΑΝΑ.

ΑΝΑ semper cum accusatiuo, ἀνὰ μέλαν αἷμα, per atrum sanguinem.
Significat etiam distributionem, ἀνὰ πᾶν ἔτος, quorannis, ἀνὰ μέρος, partim. Lucæ nono, ἀνὰ δύο χιτῶνας, singuli duas tunicas.
Poetice tamen cum datiuo ponitur, pro σὺν, ut χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, cum aureo sceptro.

ΚΑΤΑ.

ΚΑΤΑ cum genitiuo significat contra, aduersus, μὴ κατὰ βοὸς εὔχου, ne contra bouem opta. οὐ κατὰ θύρας, haud contra ostium .i. nō proprie ad rem. κατ᾽ αἰσχίνου λόγος, in Aeschinem oratio.
Aut super. κατὰ πετρῶν σπείρεις, super saxa seminas, κατὰ γῆς κάθημαι, super terram sedeo.
Aut de, ab, κατὰ νώτου, a tergo. κατὰ παντὸς εἰπεῖν, de omnibus, hoc est, in vniuersum dicere. Poetice vero pro ab. κατ᾽ ὀλύμποιο καρήνων, ab Olympi verticibus.

ρος, viciſſim, ſigillatim. καθ᾽ ἕνα, ſinguli.
Dicitur etiam cum accuſatiuo, κατὰ θεόν, pro diuinitus, inſtinctu diuino, deo volente, & fauente. κατὰ τύχην, & κατὰ δαίμονα, pro forte fortuna.

ΔΙΑ.

ΔΙΑ cum genitiuo ſignificat per, διὰ παλαιᾶς ἡμέρας, per antiquum diem, διὰ πυρὸς καὶ μαχαιρῶν, per ignem & enſes. ὗς διὰ ῥόδων, ſus per roſas. διὰ τοίχου λαλεῖν, per parietem loqui.
Dicunt etiam λέγειν διὰ πλειόνων, διὰ βραχιόνων, διὰ βραχέων, pro multis & paucis dicere.
Et διὰ μακροῦ, διὰ πολλοῦ, διὰ χρόνου, pro longo interuallo, diu, multo poſt. Et διὰ τιμῆς ἄγειν, in honore habere. διὰ αἰδοῦς ἄγειν, venerari, veneratione dignari. διὰ μνήμης ἄγειν, memoriam alicuius ſcriptis mandare & monumentis.
Et διὰ τρίτης, tertio die. διὰ τρίτης ἡμέρας, tertio quoqꝫ die. διὰ βίου, per totam vitam. διὰ τέλους, continue aſſidue. διὰ μιᾶς γνώμης γενόμενοι, vno animo conſentientes. διὰ δοράτων μάχεσθαι, eminus pugnare.
Cum accuſatiuo ſignificat ꝓpter, διὰ σὲ ταῦτα ποιῶ, propter te hæc facio.
Dicunt etiam διὰ ἐμέ γε, quantum in me eſt. Homerus tamen etiam cum accuſatiuo profert interdum διὰ ſignificans per medium, διὰ τ᾽ ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα, per arma & atrum ſanguinem.

ΜΕΤΑ

META.

META cũ genitiuo significat cũ, ὁ βίος μετὰ φίλων ὁ βίος, suauis cum amicis vita. Illud autem μετὰ τριτάτοισι ἄνασσε, cum tertiis imperauit, poeticum est.

Cum accusatiuo significat post, μετὰ τὴν ἑορτὴν, post festum. μετὰ πόλεμον ἡ συμμαχία, post bellũ auxiliũ.

Vsurpatur etiam quadoq; pro ἐν, vel διὰ, μετὰ χερσὶ εἶχεν, in manibus habuit.

ΠΑΡΑ.

ΠΑΡΑ cum genitiuo, significat motum a persona, παρὰ θεοῦ τἀγαθὰ, a deo bona. παρ' ἐμοῦ δοῦναι de meo, siue de mea pecunia dare. Siquidem ἀπὸ & ἐξ, motui qui est a loco, maxime sunt peculiares, παρὰ uero & πρὸς motui a persona.

Cum datiuo, apud, prope, παρ' ἐντέροις ὁ κύων, iuxta intestina canis. παρά σοι, in te est situm, penes te est. παρ' ἐμοὶ, apud me.

Et construitur plærumq; datiuo significante rem animatam. Vbi vero fit sermo de re inanimata, iungitur accusatiuo in eodẽ sensu, παρὰ θάλασσαν καθεδοῦμαι, iuxta mare sedebo.

Cum accusatiuo, etiam significat ad, παρά σε ἔρχομαι, ad te venio.

Aut propter, παρὰ τί, propter quid, vnde, quamobrem. παρὰ τὸ ἀδικεῖν ἡ τιμωρία, ꝑpter iniuriã suppliciũ. Aut præter, παρὰ τὸ μέλος, prҿter, seu extra cantionẽ,

hoc est,

hoc est, inepte. παρὰ γνώμην συμβαίνει, præter opinionem accidit. παρ' ἕνα, præter vnum, hoc est, vno min9, vt παρ' ἕνα τοσοῦτοι, vno dempto totidem.
Aut relationem, τὴν πορφύραν παρὰ πορφύραν, purpuram iuxta purpuram. παρ' ἄλλους ἄτιμός ἐστιν, præ cæteris vilis est.
Aut supra siue vltra, ὡραῖος παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, speciosus supra filios hominũ. Hoc modo Hieronymus secundo aduersus Iouinianum libro, vertit illud ad Rom. 14. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, alius iudicat diẽ plusquam diem, hoc est vnũ supra alium.
Aut significat intermissionem. Sic diuus Augustinus in quæstionibus epistolæ ad Romanos, interpretatur dictum locum ad Romanos .14. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν, παρ' ἡμέραν, alius quidem iudicat alternos dies. Sic ἔτος παρ' ἔτος, alternis annis. μῆνα παρὰ μῆνα, alternis mensibus.
Potest etiam dici hoc modo, παρ' ἡμέραν, παρ' ἔτος, παρὰ μῆνα, alternis diebus, alternis annis, alternis mẽsibus. παρὰ μέρος, vicissim, alternis vicibus. Cui potest etiã addi nomen numerale, παρὰ μίαν ἡμέραν, alternis diebus. παρ' ἡμέρας πέντε, quinto quoq; die. παρ' ἡμέρας ἑπτὰ, septimo quoq; die. & sic de alijs.
Potest insup dici, παρὰ τρίτην ἡμέραν, tertio quoq; die, hoc est dierum singulorum interuallo. παρὰ τετάρτην ἡμέραν, quarto quoq; die. & sic vlterius.

Neque de tempore tantum vtuntur hoc modo loquendi, sed etiam aliis de rebus interiectis, παρὰ πληγὼ, siue πληγὼ, παρὰ πληγὴν ἑκατέρῳ ἐντρίψω, alternas plagas incutiam, hoc est, vtrunque vicissim cedam. παρ᾽ ἕνα, vel ἕνα. παρ᾽ ἕνα χορεύονται, alternatim choreas ducũt. Inde dicuntur παρενιαυτόφορα, quę alternis annis fructus ferunt.

Quandoque importat tempus idem, παρὰ τὸ δεῖπνον, tempore cœnę. παρὰ τὸν πλοῦν, inter nauigandum. παρ᾽ αὐτὰ τὰ ἀδικήματα, protinus admissis delictis. Quod iurisperiti dicunt, adhuc flagrantibus delictis. παρ᾽ αὐτὸν τὸν καιρὸν, in re præsenti, in præsens, in præsentiarum. παρὰ τοὺς καιροὺς ἑκάστους, vnoquoque tempore. παρὰ πάντα χρόνον, omni tempore. παρ᾽ ὅλον τὸν βίον, per totam vitam, a toto tempore vitę. Hinc fit παραυτίκα, & παραυτὰ, & παραυτόθεν, iam inde, ex illa hora.

Quandoque significat contra, οὐδὲν παρὰ τῷ θεοῦ ὁ δίκαιος πράττεται, nihil contra legem dei agit iustus. Aut post, παρὰ τὰ δεινὰ φρονιμώτερος, post mala prudentior.

Dicitur etiam aduerbialiter, παρ᾽ οὐδὲν, παραμικρὸν, ferme, pro nihilo. παρ᾽ ὅσον, vel παρ᾽ ὅσα, quatenus, quoniam. Pro quo etiam quandoque capitur παρ᾽ ὅ. Item παρὰ πολὺ, nũc capitur pro multo seu plurimo, nunc pro modico, sic, vt παρὰ πολὺ dicatur, quasi ἐκτὸς

πολλοῦ, vt παρὰ πολὺ τῆς ἐλπίδος ἐποίησα, minus quam spes erat feci. Sic παρὰ τοσοῦτον, modo capitur p tantum, siue tam multum, modo pro tantulum siue tam parum.

ANTI.

ANTI semper cõstruitur genitiuis, & significat pro, seu contra, ἀντὶ σοῦ, contra seu pro te. ἀντὶ σώματος σκιὰ, pro corpore vmbra. ἀντὶ λέοντος μῦν, pro leone murem. ἀντὶ κυνὸς σῦν, pro cane suem. ἀνθ' ἑρμιόνος, Hermionis vice. Dicunt etiam ἀνθ' ἡμέρας, per totum diem.

Aduerbialiter etiam dicunt ἀνθ' ὧν, quamobrem, quare. Significat etiam, eo quod, propterea quod. Lucia. ἀπόδος ἀνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην, redde pro eo quod te transuexi. ἀνθ' ὅτου, idem est, quod ἀνθ' ὧν, licet habeat vocem singularem. οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου, nescio quamobrem, sicut latinis pro eodem sumuntur, quamobrẽ, & quasobres, licet vnum habeat vocem singularem, alterum pluralem.

EPI cum genitiuo.

EPI cum genitiuo, in vel circa, βοῦς ἐπὶ γλώττης, bos in lingua. ἐπὶ καλάμης ἀρᾶν, in culmo arare. ἐπὶ ῥιπὸς διαπλεῦσαι, in vimine nauigare. ἐφ' ἑαυτοῦ, secum, ipse solus.

Aut super, ἐπὶ καθέδρας μωσέως, super cathedrã Moseos. ἐπὶ βύρσης ἐκαθέζετο, sup tergus bouis desedibat.

ἐπὶ ἄκρων δακτύλων, super summos pedum articulos.
Aut tempus, ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, temporibus nostris, & temporibus maiorum nostrorum. ἐπὶ τοῦ κρόνου, temporibus Saturni.
Capitur etiam aduerbialiter, ἐπ' ἄλλων, alias.
Cũ datiuo significat propter, ἐπὶ τούτοις, ob hęc, vel inter hæc. ἐπὶ οὐδενὶ, propter nullum fructum. ἐπὶ τῷ βασιλεῖ τὰ τῶν ὑπηκόων, in arbitrio regis sunt res subditorum.
Aut post, ἐπὶ τούτοις πολλὰ ἕτερα διεξῄει, post hęc multa alia narrabat.
Aut super, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων, καὶ προφητῶν, ædificati super fundamentum apostolorum & prophetarum.
Aut in, ἐπὶ γνάθοις βοῦν φέρει, in faucibus bouem portat. βοῦς ἐπὶ σωρῷ, bos in aceruo. βοῦς ἐπὶ φάτνῃ, bos in presepi. ἐπ' ἤματι, intra vnum diem.
Aut modum, ἐπὶ ῥητοῖς, certis conditionibus, legibusq;. ἐπὶ ἴσῃ, καὶ ὁμοίᾳ, vel ἐπὶ τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις, æquali vtrinq; conditione.
Dicitur etiam aduerbialiter, ἐπ' ἀριστερά, sinistrorsum.
Cum accusatiuo significat motum ad aliquid, ἐπὶ ἴδιον ἐξέραμα ὁ κύων, canis ad proprium vomitum, ἐπὶ ὄνους, ad asinos, ἐπὶ πῦρ δαλός, ad ignem titio.
Secundum hanc formam dicitur etiam ἐπὶ ἐξουσίαν ποιεῖν, ad dignitatem, & autoritatem, & potentiam

promo

promouere. ἐπὶ ἐξουσίαν καθίστασθαι, in potentiã, & au
toritatẽ constituere, ἐπὶ τὴν ἑστίαν καθίζεσθαι, ĩ arã sedere.
Cęterum cum genitiuo hoc idem quandoq; signifi-
cat, nam ἐπὶ τοῦ οἴκου, in domum, ἐπὶ τῆς χώρας, in re
gionem, recte quidem, & Attice dicitur, verum non
admodum vsitate.

Dicitur etiam aduerbialiter cum suo casu, ἐπὶ τὸ πλεῖστον, plerumq;, plurimũ. ἐπὶ τὸ πολὺ, magna ex parte. ἐπὶ χρόνον, aliquandiu. ἐπὶ ὀλίγον, paucis, pauxillum, ἐφ᾽ ὅσον, ꝑ quo Attice dicit̃, ἐφ᾽ ὅσα, quatenus, in quã-
tum. ἐφ᾽ ὅ, secundum quod, cuius causa, ob quod.
ἐφ᾽ ᾧ, quamobrem. Et variam sortitur constructionẽ.
Construitur enim cum indicatiuo in præterito. ἐφ᾽ ᾧ
ἔγραψεν, quare scripsit. In futuro, ἐφ᾽ ᾧ τοὺς ἄνδρας
κομιοῦνται, eo vt viros accipiat.

Et cum infinitiuo in presenti & in præterito, ἐφ᾽ ᾧ με
μνῆσθαι, ꝑ ἐπὶ τῷ μεμνῆσθαι, uel ἕνεκα τοῦ μεμνῆσθαι. Pro
quo etiam dicitur ἐφ᾽ ᾧτε abundante τε, more Ionico.
Iones enim ἐπ᾽ ᾧτε dicunt.

Et in futuro, ἐφ᾽ ᾧ βοηθήσειν, eo vt ferat auxilium.
Pro ἐφ᾽ ᾧ, etiam dicitur ἐφ᾽ ὅτῳ μηδὲν ἔχεις, ἐφ᾽ ἅτῳ μὲ τοῦ-
το ποιήσεις; causæ nihil ẽ cur in me hoc cõmittas. ἐφ᾽ οἷς,
in eo quod, ꝑ eo qd', ἐφ᾽ οἷς τοῦτ᾽ ἐποίησας, ἐγενήσω φίλος,
in eo, vel pro eo quod hoc fecisti, factus es amicus.
Iungitur etiam aduerbio. Actorum decimo.
ἐγένετο ἐπὶ τρὶς, factum est ter.

ΠΕΡΙ cum genitiuo.

ΠΕΡΙ cum genitiuo significat de, vel pro, περὶ τῶν κρεῶν λαγώς. de carnibus lepus. περὶ πατρᾶς ἀμύνεσθαι, pro patria pugnare. λαλεῖν περὶ ἀλληλοκληρονομίας, loqui de institutione, quę inter aliquos sic conuenit, vt prior decedens alterum relinquat hæredem. περὶ ἀλλήλων, de seinuicem. (iuris est.

Illud vero περὶ τοῦ δεδοικέναι, de aliquo metuisse, priuati

Construitur peculiariter cum genitiuo vna cum hoc verbo ποιῶ, περὶ πλείονος σὲ ποιῶ ἐκείνου, pluris te facio quam illum. περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, magni facerem. περὶ ἐλάττονος σὲ ποιεῖ ἐκείνου, contemnit te prę illo. περὶ ὀλίγου ποιεῖσθαι, parui facere. περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ἁπάντων, omnium maximi facere. περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαι, nihili facere.

Quod etiam fit cum verbo substantiuo, περὶ πολλοῦ ἡμῖν τυγχάνει ὤν, magni fit apud nos.

Quandoque etiam fit cum alijs quibusdam uerbis, περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο, pro nihilo ducebant.

Cum accusatiuo significat circum, iuxta, περὶ ἅλα, καὶ κύαμον, circa salem & fabam. περὶ θύρας, circa fores. περὶ ὅ, quocirca. Verum illa, περὶ δουρὶ, περὶ πύργῳ, circum hastam, circum turrim, poetica sunt.

ΑΜΦΙ.

ΑΜΦΙ construitur eisdem casibus, quibus περὶ, & idem quod περὶ significat.

Dicitur tamen, ἀμφ' αὐτοῦ, pro illo, siue illius causa.

ἀπο.

ἀπο semper cum genitiuo, ἀπὸ σκοπιᾶς, e specula. ἀπὸ κώπης, a remo. ἀπὸ δὶς ἑπτὰ κυμάτων, a bis septē vndis. ἀπ' θήρας λύκου, a venatu lupi. ἀπὸ βαλβίδων, a repagulis. ἀπ' σόματος εἰπεῖν, ἀπ' γλώττης εἰπεῖν, memoriter recitare. ἀπ' τῆς ἴσης οὐσίας, ex ęquis uirib9. Quandoq; habet uim aduerbij huius ἄποθεν, ꝓcul. Hinc fit quod dicitur, ἀπ' οὔατος, procul ab auribus. ἀπ' τοῦ σκοποῦ, pręter propositum, pręter intētionem, & cōcilium. ἀπ' τρόπου, alienum ab honestis moribus, huic opponitur πρὸ τρόπου, quemadmodum latinis, e re opponitur illi, ab re. ἀπ' καιροῦ, intempestiuum.

Dicunt etiam loco aduerbij, ἀφ' ὧν, propterea. ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, id est, διὰ τὰ τούτοις πεπραγμένα. ἀπ' ἄρτι, post hoc, ex hoc tempore. ἀπ' ἐκείνου, iam, tum, ex illo tempore. ἀπ' μέρους, aliquantulum, ex parte. ἀπ' τότε, ex eo tempore. ἀπ' ταὐτομάτου, fortuito.

ὑπο.

ὑπο cum genitiuo significat sub, ὑπὸ κόλπου τὰς χεῖρας ἔχειν, sub sinu manum habere.

Aut propter. οὐδ' ὑπὸ πενίας εὐεργετῶ, necq; bene facio propter paupertatem.

ὑπὸ cum datiuo.

ὑπὸ cum datiuo etiā significat sub, ποιεῖσθαι ὑφ' ἑαυτῷ, uel

positiui, verbo mutato in participium, σωκράτης ὁ πολλὰ πεποιηκὼς ἀγαθὰ, ꝓ σωκράτης, ὃς πολλὰ πεποίηκε ἀγαθὰ, Socrates qui multa fecit bona.

Ponũtur etiam loco articulorum subiunctiuorũ hæ dictiones, ὅσοι & ὁπόσοι, in omni numero & casu. Lucian. οὐ τὰ ἐν τῇ γῇ λέγω, ὁπόσα τοὺς ἀνθρώπους πείθεις, id est, ἃ τοῖς ἀνθρώποις πείθεις, non dico ea, quæ in terris aguntur, quæ tu persuades hominibus.

Hinc fit quod πάντες ὅσοι dicitur, pro πάντες οἵτινες, omnes qui. πάντα μὲν, ὅσα, omnia, quæ.

Articulus subiunctiuus ᾗ, sumitur nonnunq̃ aduerbialiter pro, eo modo, ea ratione, & respondet aduerbio πῇ, quo modo, qua ratione.

Respondet etiam ταύτῃ, accepto aduerbij vice, ꝓ eatenus, eo, ea ratione. ταύτῃ ἀθλιώτερος; ᾗ πλουσιώτερος, eatenus, vel eo miserior, quo vel quatenus opulẽtior.

Capitur interdum pro ὡς, ᾗ σοι δοκεῖ, ꝓ ὡς σοι δοκεῖ, vt tibi visum fuerit.

Significat etiam ex quo, quò circa. ᾗ καὶ δῆλόν ἐστιν, ex quo manifestum est.

Capitur etiam ὅπου aduerbij loco, pro vbi, ὅπου ἂν θέλῃς, ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα, vbi velis, extẽde manum tuam.

SYNTAXIS

Præpositionum. EN.

EN gaudet datiuo, ἐν ἦρι τῆς ὥρας, ἐν ἀκμῇ, ἐν ἄνθει, in ipso ætatis flore, in robore ætatis. ἐν γαστρὶ ἔχειν, ferre vte

rũ, pregnãtem esse. ἐν καλῷ, commodum, honestum. ἐν καλλίστῳ, commodissimum. ἐν παισὶ, in pueritia. ἐν παιδοτρίβου, in schola. ἐν ὀργῇ εἶναι, offendisse. Huiusmõi vero ἐν ἅδου, in Plutonis. ἐν διδασκάλου, in pceptoris, per defectum dicuntur. Subauditur enĩ dtũs οἴκῳ, τόπῳ, vel alius quispiam, quẽ postulat orõ. Quandoq; etiam capitur vna cum suo casu, aduerbĩj loco, ἐν οἷς, quamobrem. ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, quemadmodum Latini dicũt aduerbialiter, sedere dextra, vel sinistra. ἐν μέρει, vicissim, sigillatim. ἐν δέοντι, opportune. ἐν ἀκαρεῖ, subito, momẽto. ἐν βραχεῖ, paucis, in summa. ἐν κύκλῳ, circum, circa, vndiq;, in vniuersum, nullo prætermisso. ἐν ὀλίγῳ, summatim. ἐν παρέργῳ, latenter. ἐν παρόδῳ, obiter. ἐν τούτῳ, interea. ἐν τῷ παραυτίκα, ἐν τῷ παραχρῆμα, id est, ἐν τῷ παρόντι, in præsentiarum. ἐν χρῷ, ἐν χρῷ, ad cutem, ad viuum, prope. ἐν ᾧ, quando.

ΕΙΣ.

ΕΙΣ communiter, ἐς Attice, semper accusatiuo construitur, ποιεῖσθαι εἰς ἑαυτὸν, periculi sui facere. εἰς τὸ ἔσχατον, ad summum discrimen. εἰς τετάρτην, die tertio. εἰς πέμπτην, die quinto. εἰς τοὔμπαλιν, in contrarium. εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος, pro virili. εἰς νέωτα, in futurum, in sequentem annũ, & deinceps aduerbialiter. εἰς κόρακας, ad coruos.

Cęterum, εἰς ᾅδου, εἰς διδασκάλου, defectiuè dicuntur, quemadmodum de ἐν prępositione dictũ est. Quo

εἰς δύναμιν, quam potuit maxime. εἰς δέον, oportune. εἰς καλόν, commode. εἰς ἕν, simul, sicut latini dicunt, conuenire in vnum. εἰς ἅπαξ, εἰς τὸ ἅπαξ, simpliciter, omnino. εἰς ὅσον, quādiu.

ΕΚ.

ΕΚ praepositio eadem, quę & ἐξ, sed illa vtimur consonante sequente, hac vocali, & vtraq; genitiuo iungitur, ἐξ ἁμαξῆς λαλεῖν, e plaustro loqui. ἐξ ἀπραξίας πράγματα, ex ocio negotiū. ἐκ τῆς Διὸς δέλτων, e Iouis tabulis. ἐκ λύκου στόματος, ex ore lupi. ἐκ παραλόγου, ex insperato. ἐκ παραλλήλου, per alternitatē; vel, vt Gelli9 ait, ex geminatione. ἐκ παρέργου, extra propositum. ἐκ περιωπῆς ὁρᾶν, obliquis oculis videre. ἐκ ῥίζης, a radice, ab initio. ἐξ ὑποβολῆς, ex ordine, ex congrua consequentia. ἐκ νέας, ἐκ νέου, ἐκ παίδων, ἐκ παιδός, ἐκ νηπίου, ἐκ μειρακίου, hoc est a puero, ab incunabulis, ab ineunte aetate. ἐξ οὐρίου φέρεσθαι, ferri secundis ventis. ἐκ πλαγίου, de latere. ἐκ τοῦ παρατυχόντος, ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ex tempore. ἐκ παντὸς, subauditur, τρόπου, oī pacto, quod etiā sic dicitur, παντὸς τρόπου, subaudita prępositiōe ἐκ, vł sic, κατὰ πάντα τρόπον, vel πάντα τρόπον. ἐκ προσαγωγῆς, fieri dicit̄, q̄d cū accessiōe fit, sēsim crescēte. Hic ἔλαττον ἐκ προσαγωγῆς, minus ac minus, q̄d etiā dicit̄, κατὰ μικρὸν ἧττον, vł sic, ἐπ' ἔλαττον, ἐφ' ἑξῆς, quēadmodū ἐπὶ πλεῖον ἐφεξῆς, et κατὰ μικρὸν ἐπὶ πλεῖον, significat magis ac magis. Capit̄ etiā hęc prępō vna cum suo casu aduerbij loco, ἐκ προνοίας, ἐκ προαιρέσεως, cōsulto. ἐκ παλαιοῦ, olim.

Aut coram, πρός γε θεῶν μακάρων, coram dijs beatis.
Aut refertur ad iuramentum, & ad obsecrationem πρὸς θεῶν, per deos.
Habet etiam cum genitiuo peculiares quasdam constructiones, quales sunt hę, πρὸς τρόπου ἐστί μοι, est mihi conueniens, est mihi consentaneum. πρός τινος εἶναι, alicui studere, fauere, & eum tueri. Sicut apud Ciceronem, a reo dicere, a causa bonorum stare. πρὸς κακοῦ ὤν, incommodum. πρὸς κακοῦ γίνεται, nocet. πρὸς ἀγαθοῦ, id est ἀπ' ἀγαθοῦ.
Cum datiuo significat prope, πρὸς τοῖς ποσὶν, prope pedes.
Aut præterea, πρὸς τούτοις, ad hæc, pręterea.
Aut apud, πρὸς τοῖς θεσμοθέταις, apud iudices.
Aut assiduitatem, πρὸς τούτῳ εἰμί, sum deditus, siue occupatus in ea re. πρὸς λόγῳ ἐστὶν, meditatur, & occupatur in oratione. πρὸς αὐτῷ εἶναι, secum meditari.
Cum accusatiuo significat motum ad rem quampiam, maxime animatam, vt dictum est, πρός σε ἔρχομαι, ad te venio.
Aut habitudinem, siue rationem, ὡς τὰ δύο πρὸς τέσσαρα, οὕτω καὶ τὰ τέσσαρα πρὸς ὀκτώ, sicut duo ad quatuor, sic & quatuor ad octo.
Aut exemplum, οὐδὲν πρὸς τὴν χορδὴν, nihil ad fides. πρὸς ἔπος, πρὸς λόγον, ad rem quę agitur, ad rē pertinens. ὄνος πρὸς αὐλὸν, asinus ad tibiam.

Aut contra, μὴ πρὸς λέοντα δόρκας, ne caprea contra leonem. πρὸς κόρυκον, aduersus Corycum. πρὸς κέντρα λακτίζειν, contra stimulos iactare calcem.
Aut inter, πρὸς ἡμᾶς φιλία, amicitia, quę inter nos ē.
Aut conuenit permutatiōibus, & cōpensationibus. πρὸς ἀργύριον πωλεῖσθαι, vendi pecunia, βίον πρὸς κέρδη καταλλάττεσθαι, vitam vendere lucris.
Aut propter, πρὸς ὃν λέγω, propter quem dico. πρὸς χάριν, id est τῆς χάριτος ἕνεκεν, propter gratiam.
Aut seruit comparationi, πρὸς ῥόδα ἀνεμώνη, cum rosa componitur Anemone. οὐδὲν πρὸς παρμένοντα ὄν, nihil si conferatur Parmenonis sui, quod Latini dicunt, præ illo.
Aut apud, πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, apud iudices.
Singularia sunt illa, πρὸς αὐτὸν αὐτός, sibi conuenienter. πρὸς τὸ δοκοῦν, prout visum fuerit. πρὸς τὸ προσῆκον, prout vnicuiq; conueniens est. πρὸς ἔχθραν, inimico animo. πρὸς ὀργὴν, iracunde. πρὸς ἑαυτὸν, secum ipse solus. πρὸς τὸ παρὸν, in præsenti. πρὸς δύναμιν, pro viribus.
πρὸς, πρὸς δὲ, πρὸς ἔτι, capiuntur loco aduerbiorum, preterea, amplius, εἴκοσι καὶ πρὸς, viginti, & amplius. δώδεκα, καὶ πρὸς ἔτι, duodecim & amplius.

ΣΥΝ.

ΣΥΝ semper cum datiuo, σὺν θεῷ, cum deo. σὺν λόγῳ, cum ratione. σὺν θεῷ εἰρῆσθαι, dictum esse deo beneuo lente

lente, & fauente. σὺν θεοῖς, deorum pace, dijs exoratis. σὺν ἀσπίδι, σὺν δορί, cum hasta cum scuto. ἅμα σὺν ναοῖς καὶ βωμοῖς, vna cum phanis & aris.
Litera initialis huius præpositionis Atticis vertitur in ξ, tam in compositione, quam in appositione, ξὺν enim pro σὺν habent .ιλ .υ. καὶ ἦλθεν ἀργυρότοξος ἀρτέμιδι ξὺν, & venit Apollo cum Diana, & ξύνοικος, pro σύνοικος, cohabitor.

ΑΝΑ.

ΑΝΑ semper cum accusatiuo, ἀνὰ μέλαν αἷμα, per atrum sanguinem.
Significat etiam distributionem, ἀνὰ πᾶν ἔτος, quotannis, ἀνὰ μέρος, partim. Lucæ nono, ἀνὰ δύο χιτῶνας, singuli duas tunicas.
Poetice tamen cum datiuo ponitur, pro σὺν, ut χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, cum aureo sceptro.

ΚΑΤΑ.

ΚΑΤΑ cum genitiuo significat contra, aduersus, μὴ κατὰ βοὸς εὔχου, ne contra bouem opta. οὐ κατὰ θύρας, haud contra ostium .i. nō proprie ad rem. κατ᾽ αἰσχίνου λόγος, in Aeschinem oratio.
Aut super. κατὰ πετρῶν σπείρεις, super saxa seminas, κατὰ γῆς κάθημαι, super terram sedeo.
Aut de, ab, κατὰ νώτου, a tergo. κατὰ παντὸς εἰπεῖν, de omnibus, hoc est, in vniuersum dicere. Poetice vero pro ab. κατ᾽ ὀλύμποιο καρήνων, ab Olympi verticibus.

ρος, viciſſim, ſigillatim. καθ' ἕνα, ſinguli.
Dicitur etiam cum accuſatiuo, κατὰ θεὸν, pro diuinitus, inſtinctu diuino, deo volente, & fauente. κατὰ τύχην, & κατὰ δαίμονα, pro forte fortuna.

ΔΙΑ.

ΔΙΑ cum genitiuo ſignificat per, διὰ παλαιᾶς ἡμέρας, per antiquum diem, διὰ πυρὸς καὶ μαχαιρῶν, per ignem & enſes. ὗς διὰ ῥόδων, ſus per roſas. διὰ τοίχου λαλεῖν, per parietem loqui.
Dicunt etiam λέγειν διὰ πλειόνων, διὰ βραχιόνων, διὰ βραχέων, pro multis & paucis dicere.
Et διὰ μακροῦ, διὰ πολλοῦ, διὰ χρόνου, pro longo interuallo, diu, multo poſt. Et διὰ τιμῆς ἄγειν, in honore habere. διὰ αἰδοῦς ἄγειν, venerari, veneratione dignari. διὰ μνήμης ἄγειν, memoriam alicuius ſcriptis mandare & monumentis.
Et διὰ τρίτης, tertio die. διὰ τρίτης ἡμέρας, tertio quoqꝫ die. διὰ βίου, per totam vitam. διὰ τέλους, continue aſſidue. διὰ μιᾶς γνώμης γενόμενοι, vno animo conſentientes. διὰ δοράτων μάχεσθαι, eminus pugnare.
Cum accuſatiuo ſignificat ꝓpter, διὰ σὲ ταῦτα ποιῶ, propter te hæc facio.
Dicunt etiam διὰ ἐμέ γε, quantum in me eſt. Homerus tamen etiam cum accuſatiuo profert interdum διὰ ſignificans per medium, διὰ τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα, per arma & atrum ſanguinem.

META.

META cũ genitiuo significat cũ, ἡδὺς μετὰ φίλων ὁ βίος, suauis cum amicis vita. Illud autem μετὰ τριτάτοισι ἄνασσε, cum tertijs imperauit, poeticum est.

Cum accusatiuo significat post, μετὰ τὴν ἑορτὴν, post festum. μετὰ πόλεμον ἡ συμμαχία, post bellũ auxiliũ.

Vsurpatur etiam quadocp pro ἐν, vel διὰ, μετὰ χεῖρας εἶχεν, in manibus habuit.

ΠΑΡΑ.

ΠΑΡΑ cum genitiuo, significat motum a persona, παρὰ θεοῦ τἀγαθὰ, a deo bona. παρ᾽ ἐμοῦ δοῦναι de meo, siue de mea pecunia dare. Siquidem ἀπὸ & ἐκ, motui qui est a loco, maxime sunt peculiares, παρὰ uero & πρὸς motui a persona.

Cum datiuo, apud, prope, παρ᾽ ἐντέροις ὁ κύων, iuxta intestina canis. παρά σοι, in te est situm, penes te est. παρ᾽ ἐμοὶ, apud me.

Et construitur plærumcp datiuo significante rem animatam. Vbi vero fit sermo de re inanimata, iungitur accusatiuo in eodẽ sensu, παρὰ θάλασσαν καθεδοῦμαι, iuxta mare sedebo.

Cum accusatiuo, etiam significat ad, παρὰ σὲ ἔρχομαι, ad te venio.

Aut propter, παρὰ τί, propter quid, vnde, quamobrem. παρὰ τὸ ἀδικεῖν ἡ τιμωρία, ꝓpter iniuriã suppliciũ. Aut præter, παρὰ τὸ μέλος, prẹter, seu extra cantionẽ,

hoc est,

hoc est, inepte. παρὰ γνώμην συμβαίνει, præter opinionem accidit. παρ᾽ ἕνα, preter vnum, hoc est, vno min⁹, vt παρ᾽ ἕνα τοσοῦτοι, vno dempto totidem.
Aut relationem, τὴν πορφύραν παρὰ πορφύραν, purpuram iuxta purpuram. παρ᾽ ἄλλους ἄτιμός ἐστιν, prae cæteris vilis est.
Aut supra siue vltra, ὡραῖος παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, speciosus supra filios hominũ. Hoc modo Hieronymus secundo aduersus Iouinianum libro, vertit illud ad Rom. 14. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν, alius iudicat diẽ plusquam diem, hoc est vnũ supra alium.
Aut significat intermissionem. Sic diuus Augustinus in quæstionibus epistolæ ad Romanos, interpretatur dictum locum ad Romanos. 14. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν, παρ᾽ ἡμέραν, alius quidem iudicat alternos dies. Sic ἔτος παρ᾽ ἔτος, alternis annis. μῆνα παρὰ μῆνα, alternis mensibus.
Potest etiam dici hoc modo, παρ᾽ ἡμέραν, παρ᾽ ἔτος, παρὰ μῆνα, alternis diebus, alternis annis, alternis mẽsibus. παρὰ μέρος, vicissim, alternis vicibus. Cui potest etiã addi nomen numerale, παρὰ μίαν ἡμέραν, alternis diebus. παρ᾽ ἡμέρας πέντε, quinto quoq; die, παρ᾽ ἡμέρας ἑπτά, septimo quoq; die. & sic de alijs.
Potest insup dici, παρὰ τρίτην ἡμέραν, tertio quoq; die, hoc est dierum singulorum interuallo, παρὰ τετάρτην ἡμέραν, quarto quoq; die. & ita vlterius.

Neque de tempore tantum vtuntur hoc modo loquendi, sed etiam alijs de rebus interiectis, παρὰ πλην γλῶ, siue πλην γλῶ, παρὰ πληγὴν ἑκατέρῳ φυτρίψω, alternas plagas incutiam, hoc est, vtrunque vicissim cedam. παρ᾽ ἕνα, vel ἕνα. παρ᾽ ἕνα χορεύονται, alternatim choreas ducũt. Inde dicuntur παρενιαυτόφορα, quę alternis annis fructus ferunt.
Quandoque importat tempus idem, παρὰ τὸ δεῖπνον, tempore cœnę. παρὰ τὸν πλοῦν, inter nauigandum. παρ᾽ αὐτὰ τὰ ἀδικήματα, protinus admissis delictis. Quod iurisperiti dicunt, adhuc flagrantibus delictis. παρ᾽ αὐτὸν τὸν καιρὸν, in re præsenti, in præsens, in præsentiarum. παρὰ τοὺς καιροὺς ἑκάστους, vnoquoque tempore. παρὰ πάντα χρόνον, omni tempore. παρ᾽ ὅλον τὸν βίον, per totam vitam, a toto tempore vitę. Hinc fit παραυτίκα, & παραυτά, & παραυτόθεν, iam inde, ex illa hora.
Quandoque significat contra, οὐδὲν παρὰ τὸ θεοῦ ὁ δίκαιος πράττεται, nihil contra legem dei agit iustus.
Aut post, παρὰ τὰ δεινὰ φρονιμώτερος, post mala prudentior.
Dicitur etiam aduerbialiter, παρ᾽ οὐδὲν, παραμικρὸν, ferme, pro nihilo. παρ᾽ ὅσον, vel παρ᾽ ὅσα, quatenus, quoniam. Pro quo etiam quandoque capitur παρ᾽ ὃ. Item παρὰ πολὺ, nũc capitur pro multo seu plurimo, nunc pro modico, sic, vt παρὰ πολὺ dicatur, quasi ἐκτὸς
πολλοῦ

πολλοῦ, vt παρὰ πολὺ τῆς ἐλπίδος ἐποίησα, minus quam ſpes erat feci. Sic παρὰ τοσοῦτον, modo capitur ꝑ tantum, ſiue tam multum, modo pro tantulum ſiue tam parum.

ANTI.

ANTI ſemper cõſtruitur genitiuis, & ſignificat pro, ſeu contra, ἀντὶ σοῦ, contra ſeu pro te. ἀντὶ σώματος σκιά, pro corpore vmbra. ἀντὶ λέοντος μῦν, pro leone murem. ἀντὶ κυνὸς σῦν, pro cane ſuem. ἀνθ᾽ ἑρμιόνης, Hermionis vice. Dicunt etiam ἀνθ᾽ ἡμέρας, per totum diem.

Aduerbialiter etiam dicunt ἀνθ᾽ ὧν, quamobrem, quare. Significat etiam, eo quod, propterea quod. Lucia. ἀπόδος ἀνθ᾽ ὧν σε διεπορθμευσάμην, redde pro eo quod te tranſuexi. ἀνθ᾽ ὅτου, idem eſt, quod ἀνθ᾽ ὧν, licet habeat vocem ſingularem. οὐκ οἶδ᾽ ἀνθ᾽ ὅτου, neſcio quamobrem, ſicut latinis pro eodem ſumuntur, quamobrẽ, & quaſobres, licet vnum habeat vocem ſingularem, alterum pluralem.

ΕΠΙ cum genitiuo.

ΕΠΙ cum genitiuo, in vel circa, βοῦς ἐπὶ γλώττης, bos in lingua. ἐπὶ καλάμης ἀρῶν, in culmo arare. ἐπὶ ῥιπὸς διαπλεῦσαι, in vimine nauigare. ἐφ᾽ ἑαυτοῦ, ſecum, ipſe ſolus.

Aut ſuper, ἐπὶ καθέδρας μωσέως, ſuper cathedrã Moſeos. ἐπὶ βύρσης ἐκαθέζετο, ſup tergus bouis deſedibat.

ἐπὶ ἄκρων δακτύλων, ſuper ſummos pedum articulos.
Aut tempus, ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων, temporibus noſtris, & temporibus maiorum noſtrorum. ἐπὶ τοῦ κρόνου, temporibus Saturni.
Capitur etiam aduerbialiter, ἐπ' ἄλλων, alias.
Cũ datiuo ſignificat propter, ἐπὶ τούτοις, ob hęc, vel inter hæc. ἐπὶ οὐδενὶ, propter nullum fructum.
ἐπὶ τῷ βασιλεῖ τὰ τῶν ὑπηκόων, in arbitrio regis ſunt res ſubditorum.
Aut poſt, ἐπὶ τούτοις πολλ' ἕτερα διεξῄει, poſt hęc multa alia narrabat.
Aut ſuper, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων, καὶ προφητῶν, ædificati ſuper fundamentum apoſtolorum & prophetarum.
Aut in, ἐπὶ γνάθοις βοῦν φέρει, in faucibus bouem portat. βοῦς ἐπὶ σωρῷ, bos in aceruo. βοῦς ἐπὶ φάτνῃ, bos in preſepi. ἐπ' ἤματι, intra vnum diem.
Aut modum, ἐπὶ ῥητοῖς, certis conditionibus, legibuſq;. ἐπὶ ἴσῃ, καὶ ὁμοίᾳ, vel ἐπὶ τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις, æquali vtrinq; conditione.
Dicitur etiam aduerbialiter, ἐπ' ἀριστερά, ſiniſtrorſum.
Cum accuſatiuo ſignificat motum ad aliquid, ἐπὶ ἴδιον ἐξέραμα ὁ κύων, canis ad proprium vomitum, ἐπὶ ὄνους, ad aſinos, ἐπὶ πῦρ δαλός, ad ignem titio.
Secundum hanc formam dicitur etiam ἐπὶ ἐξουσίαν ποιεῖν, ad dignitatem, & autoritatem, & potentiam

promouere. ἐπὶ ἐξουσίαν καθίσασθαι, in potentiā, & autoritatē constituere, ἐπὶ τὴν ἑστίαν καθίζεσθαι, ī arā sedere. Cęterum cum genitiuo hoc idem quandoq; significat, nam ἐπὶ τοῦ οἴκου, in domum, ἐπὶ τῆς χώρας, in regionem, recte quidem, & Attice dicitur, verum non admodum vsitate,

Dicitur etiam aduerbialiter cum suo casu, ἐπὶ τὸ πλεῖστον, plęrumq;, plurimū. ἐπὶ τὸ πολὺ, magna ex parte. ἐπὶ χρόνον, aliquandiu. ἐπὶ ὀλίγον, paucis, pauxillum, ἐφ' ὅσον, p quo Attice dicit̄, ἐφ' ὅσα, quatenus, in quātum. ἐφ' ὃ, secundum quod, cuius causa, ob quod. ἐφ' ᾧ, quamobrem. Et variam sortitur constructionē. Construitur enim cum indicatiuo in præterito. ἐφ' ᾧ ἔγραψεν, quare scripsit. In futuro, ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται, eo vt viros accipiat.

Et cum infinitiuo in pręsenti & in præterito, ἐφ' ᾧ μεμνῆσθαι, p ἐπὶ τῷ μεμνῆσθαι, uel ἕνεκα τοῦ μεμνῆσθαι. Pro quo etiam dicitur ἐφ' ᾧτε abundante τ, more Ionico. Iones enim ἐπ' ᾧτε dicunt.

Et in futuro, ἐφ' ᾧ βοηθήσειν, eo vt ferat auxilium.

Pro ἐφ' ᾧ, etiam dicitur ἐφ' ὅτῳ μηδὲν ἔχεις, ἐφ' ὅτῳ με τοῦτο ποιήσῃς; causæ nihil ē cur in me hoc cōmittas. ἐφ' οἷς, in eo quod, p eo qd', ἐφ' οἷς τοῦτ' ἐποίησας, ἐγενήσω φίλος, in eo, vel pro eo quod hoc fecisti, factus es amicus. Iungitur etiam aduerbio. Actorum decimo. ἐγένετο ἐπὶ τρίς, factum est ter.

Dicitur tamen, ἀμφ᾽ αὐτοῦ, pro illo, siue illius causa.

ΑΠΟ.

ΑΠΟ semper cum genitiuo, ἀπὸ σκοπιᾶς, e specula. ἀπὸ κώπης, a remo. ἀπὸ δὶς ἑπτὰ κυμάτων, a bis septẽ vndis. ἀπὸ θήρας λύκου, a venatu lupi. ἀπὸ βαλβίδων, a repagulis. ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, ἀπὸ γλώττης εἰπεῖν, memoriter recitare. ἀπὸ τῆς ἴσης οὐσίας, ex equis uirib9. Quandoq; habet uim aduerbij huius ἄποθεν, ꝓcul. Hinc fit quod dicitur, ἀπ᾽ ὤατος, procul ab auribus. ἀπὸ τοῦ σκοποῦ, pręter propositum, pręter intẽtionem, & cõcilium. ἀπὸ τρόπου, alienum ab honestis moribus, huic opponitur πρὸ τρόπου, quemadmodum latinis, e re opponitur illi, ab re. ἀπὸ καιροῦ, intempestiuum.

Dicunt etiam loco aduerbij, ἀφ᾽ ὧν, propterea. ἀφ᾽ ὧν ἔπραττον οὗτοι, id est, διὰ τὰ τούτοις πεπραγμένα. ἀπ᾽ ἄρτι, post hoc, ex hoc tempore. ἀπ᾽ ἐκείνου, iam, tum, ex illo tempore. ἀπὸ μέρους, aliquantulum, ex parte. ἀπὸ τότε, ex eo tempore. ἀπὸ ταὐτομάτου, fortuito.

ΥΠΟ.

ΥΠΟ cum genitiuo significat sub, ὑπὸ κόλπου τὰς χεῖρας ἔχειν, sub sinu manum habere.

Aut propter. οὐδ᾽ ὑπὸ πενίας εὐεργετῶ, neq; bene facio propter paupertatem.

ὑπὸ cum datiuo.

ὑπὸ cum datiuo etiã significat sub, ποιεῖσθαι ὑφ᾽ ἑαυτῷ,

uel

vel ποιῆσθαι ὑφ᾽ ἑαυτοῦ, in poteſtatem ſuam redigere, poteſtatis ſuæ facere.

ΥΠΕΡ cum genitiuo.

ὑπὲρ cum genitiuo ſignificat ſuper, de, ὑπὲρ σκιᾶς ὄνου, de aſini vmbra.

Dicunt etiam ὑπὲρ ἡμῶν, e re noſtra.

Aut ſupra, ὑπὲρ καπνοῦ, ſupra fumum.

Aut pro, ὑπὲρ κτησιφῶντος ὁ λόγος, pro Cteſiphonte oratio. ὑπὲρ τοῦ φίλου κινδυνεύω, pro amico periclitor. Quod idem nonnunquam etiam ſignificat cum datiuo poetice, ὑπὲρ τῷ φίλῳ κινδυνεύω.

Nonnunquam etiam capitur pro contra. Sic Homerus, ὑπὲρ σέθεν, pro κατὰ σοῦ dixit.

Cum accuſatiuo.

Cum accuſatiuo, plus, vltra, & omnino exceſſum ſignificat, ὑπὲρ λόγον, ſupra quam dici poſſet. τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, ea quę ſunt ſupra nos. ὑπὲρ κατάλογον, ſupra catalogum, id eſt, eximius. ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν, vltra peram ſapere.

Capit̃ etiã aduerbialiter cũ ſuo caſu, ὑπὲρ ὧν, iccirco.

Appendix.

Prępoſitiões ſępe ſubaudiuntur Gręcis; ὧν ἔπαθεν ὀργὴν ἔχει, id eſt, ὑπὲρ ὧν, iraſcitur pro his, quę paſſus ẽ. μικρὸν αὐτῶν καταθείς, pro μικρὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐκτίσας. σὴν χάριν λέγω, pro πρὸς σὴν χάριν, tua cauſa dico.

Similiter vbicunq; θοῖν θάτερον, ponitur in oratione,

vt μὴ

ut μὴ αἰτεῖ μεγάλα, ἵνα λυοῖν θάτερον, ἢ τυγχάνων λυπῆς, ἢ μὴ τυγχάνων λυπῇ, subauditur κατὰ, vel διὰ δυοῖν θάτερον, ac si diceret, ne per alterũ horum, aut assecutꝰ etc̃.
Prępositiones uerbis compositę propriam etiam seruantes significationem eundem casum, quem extra compositiõem, postulant, κατηγορῶ σοῦ, accuso te, quia κατὰ σοῦ dicitur. ἀφίσημί σου, absisto, siue deficio abs te, quia ἀπό σου dicitur.
Præter possessiua, & acquisitiua, ἐμφοροῦμαι, ἀπολαύω φῶ, παραπολαύω σου, fruor te. περιτίθημί σοι, circumpono tibi.
Item κατὰ composita etiam intendit cum casu uerbi κατεσθίει πάντα, deuorat omnia. κατεῖπέ μοι, enarrauit mihi. Et sic destituitur a proprietate pręposititiua.
Habet autem se ad modum prępositionis, cum dicitur, κατειπεῖν ἑτέρου, contra alterum dicere, quod tunc iungatur cũ genitiuo, quẽ etiam prępositio postulat.
Celebre est poetis prępositiones compositas dissoluere, per alterius dictionis Epenthesim, κατὰ γαῖα κάλυψε, p γαῖα κατεκάλυψε. ἐκ δ' ἐγέλασσα, pro ἐξεγέλασσα δὲ. ἐξ ἔρον ἕντο, pro ἐξεντο ἔρον.
Interdum plures dictiones intercedunt, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο ἤσθιον, pro κατήσθιον.
Sępe etiam componunt eas cum dictionibus, a quibus resoluendæ sunt, ἰθάκην κατακοιρανέουσι, pro κοιρανέουσι κατὰ ἰθάκην.

DE PRAEPOSITIONVM inuerſione.

Inuertunt̃ prępoſitiões monoſyllabę qdẽ, ĩ fine carminum. οδυσσ. δ. οὐ μὲν τοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἐξ, nõ tamen malus videtur, necq; ex malis. ιλιαδ. υ. καὶ ἦλθεν ἀργυρότοξος ἀρτέμιδι ξὺν, et venit Apollo cũ Diana. Diſſyllabæ vero & in oratione ſoluta inuertuntur, & in carmine, tono acuto poſito ſupra penultimã, pręter διά, & ἀνά. Idcq; ne coincidant, hęc quidem cum vocatiuo, ὦ ἄνα, o rex, Illa vero cum accuſatiuo, δία, Iouem.

Cæterum trium temporum diſſyllabę, hoc eſt, quę conſtãt altera longa, & altera breui, non inuertuntur, velut ἀντὶ, ἀμφὶ. quemadmodum, necq; in quibus ĩ redundat, vt καταὶ, παραὶ, ὑπεὶς, tanquam factę trium temporum.

Porro ἐν quando aſſumit ι, & fit ἐνὶ, inuertitur more diſſyllabarum, ἰλιάδ. α. ἡμετέρῳ ἔνι οἴκῳ, ędibus in noſtris. Et ᾧ ἔνι κούρη κοιμᾶται, q̃ in loco puella cubat.

Si inter duo nomina, alterum proprium, alterum appellatiuum, vel adiectiuum ſit prępoſitio, hanc inuerti neceſſe eſt, vt ante totam conſtruatur orationem, ποταμοῦ ἄπο σελλήεντος, fluuio a Selleente. ξάνθῳ ἔπι δινήεντι, Xantho in verticoſo.

Si vero prępoſitio ſit inter nomen & verbum, ſeu partici-

participium, poterit secũdum diuersam sententiam, & constructionem inuerti, & non inuerti, vt ἰθάκην κατακοιρανέουσι. Si enim κατὰ referatur ad ἰθάκην, significans locum, inuertitur hoc modo, ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι, iuxta Ithacam dominantur. Si vero referatur ad verbum κοιρανέουσι, vt illi maiorem addat Emphasim, non inuertetur.

Simile est in hoc, εὗρε δὲ πατρόκλῳ περικείμενον. Quod potest etiam sic legi, εὗρε δὲ πατρόκλῳ πέρι κείμενον.

Ad hunc autem modum fit, si inter propria duo, vel appellatiua cadat prępositio, coniunctione ipsam sequente, νηῶν ἄπο, καὶ κλισιάων, nauibus ab, atq; tentorijs. ἀγαμέμνονος πέρι, καὶ ἀχιλλέως, Agamemnone de, atq; Achille.

Item si media inciderit, nullaq; alia orationis pars interueniat, modo postponatur dictioni, quam debebat præcedere, inuertitur. ᾧ ἔπι πολλ' ἐμόγησα, quo in loco multum laboraui. θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς, a dijs consilia sciens.

Si vero ĩter prępositionẽ, & verbũ, vel nomẽ ad qđ pertinet prępositio, intercédat alia pars orationis, non reflectitur, τῷ δ' ἐπὶ τυδείδης ὦρτο, hunc autem Tydides inualit. Intercedit enim coniunctio δὲ, idq; nisi sit in fine sententiæ, tunc enim inuertitur, etiã si quicquam interueniat, πάντων ἔπτυσε πολὺ κάτα, omnes autem excreauit multos contra.

Quę vero patiuntur elisionem vocalis, non reflectũtur, nisi punctum subsequatur, aut significatum corrumpatur non conuersę. ἰλιάδ. τ. ςεῦτο γὰρ ἡφαίςοιο παρ' οἰσέμεν ὅπλα, statuebat enim a Vulcano ferre arma.

Vnde poetę post præpositionem quandoq; punctũ faciunt. Oratores vero non, pręter ꝙ in præpositione πρός, hanc enim solam ante punctum locant, vt in hoc, καὶ μικρόν τι πρός, & ad paruum quippiam.

SYNTAXIS
Aduerbiorum.

Aduerbia si post se casum habent, construuntur cũ genitiuo, μάλιςα πάντων, maxime omnium. λάθρα τῶν ἄλλων, clam aliȷs. χωρὶς τῶν ἄλλων, absq; aliȷs. ἅπαξ, ἢ δὶς τῆς ἡμέρας, semel aut bis in die. χάριν ἐκείνου, ἕνεκα ἐκείνου, quantum ad illum attinet. πότε τοῦ χρόνου; quo tempore? φεῦ κακῶν, heu mala.

Exceptis aduerbȷs congregandi, quę datiuo adhærent, ἅμα τοῖς ἄλλοις, vna cum aliȷs. ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις, simul cum aliȷs.

Et iurãdi, quę accusatiuo, νὴ Δί' οὐκ εἶπον, & μὰ Δί' οὐκ εἶπον, per Iouem non dixi. Quę hoc inter sese differunt, quod νὴ per se significat affirmationem, μὰ vero negationem, μὰ Δία, non per Iouem. νὴ Δία, ita est per

Iouem. Et νὴ δί᾽ ἀλλά, valet at fine, at enim.

Et deriuatiuis, quę primitiuorum ſtructuram ſequũtur, ἄξιος λόγου, dignus ratione. Sic ἀξίως λόγου, digne ratione. καταφρονῶ τῶν εὐτελεστέρων, contemno abiectiores. Sic καταφρονητικῶς τῶν εὐτελεστέρων, cõtemptibiliter abiectiorum. ὅμοιος τοῖς ἄλλοις, ſimilis alijs. Sic ὁμοίως τοῖς ἄλλοις, ſimiliter alijs. καταβεβλημένος τῆς γνώμης, uel τὴν γνώμην, abiectus animo. Sic καταβεβλημένως τῆς γνώμης, uel τὴν γνώμην, abiecte animo.

Exceptis etiam aduerbijs exclamandi, quibus competit conſtructio huiuſmodi, ὤ acutitonum iungitur nominatiuo, ὢ λόγος, ὢ φρένες, ὢ σύνεσις, ὢ ἐπιχειρήματα, verba ſunt admirantis orationem Libanij.

Conſtruitur etiam cum genitiuo, ὢ θαύματος, o rei miraculum.

Cui quandoq; ſubijcitur accuſatiuus, ὢ θαύματος τὴν παρθένον τίκτουσαν τὸν θεόν, o rei miraculum uirginem parientem deum. Sicut etiam latini dicunt, o dij immortales rem miſeram & calamitoſam.

Interdum ſine caſu conſtruitur, ὢ πῶς ἀδακρυτὶ τὴν τούτων φέρω τὴν μνήμην. Sic Virgilius.
O cohibete iras. Et, O quæ iam ſatis ima dehiſcat Terra mihi,

ῶ circumflexum cum vocatiuo, ῶ ἄπολλον, o Apollo.

Vtuntur Græci in inuocationibus genitiuo, & vocatiuo eo loco, quo Latini accusatiuo, & vocatiuo. ὦ ἄπολλον εὐδαιμονίας ὑπερβολῆς. o Apollo magnã felicitatẽ. Quem vocatiuum mutant interdum in genitiuum, præcedẽte præpositiõe πρός, ὦ πρὸς τῶν θεῶν τῆς συμφορᾶς, o dij rem calamitosam.

φεῦ cum genitiuo, φεῦ τῆς ἀτιμίας, heu ignominiam.

οἴμοι, recto & genitiuo. Recto, οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλα, hei infelix, vt perij.

Genitiuo. Lucianus. οἴμοι τῶν ἀγρῶν, uerba sunt deplorantis agros perditos.

Ponitur etiam sine casu, οἴμοι, hei mihi.

Loco exclamationis ponitur nonnunquam solus genitiuus, ut dictum est superius.

ΑΡΤΙ.

ἄρτι, construitur omnibus tẽporibus, dẽpto futuro. ἄρτι ποιῶ, ἐποίουν, ἐποίησα, πεποίηκα & c.

Αὖθις, & εἰσαεί.

αὖθις & εἰσαεὶ adsciscunt futurum, εἰσαεὶ ἔσαι κίνησις, semper erit motus. αὖθις διδάξω, rursus docebo.

Αὐτίκα.

αὐτίκα construitur omnibus temporibus, dempto futuro.

Εως.

ἕως quamdiu gaudet indicatiuo, ἕως ἔζη, quamdiu uiuebat.

Et coniunctiuo, ἕως κρύπτηται, quamdiu occultetur.

ἕως ἄν

ἕως ἂν coniunctiuo,& vbi loquimur de re præterita,optatiuo. ἕως ἂν γένηται, quam diu fiat. ἕως ἂν γένοιτο, quam diu fieret.
Construitur etiam ἕως,& ἕως ἂν,infinitiuis. ἕως παρατείνεσθαι,donec porrigam.

ΜΕΧΡΙ.

μέχρι & ἄχρι ad hunc fere modum construuntur cũ ceteris orationis partibus, μέχρι παντὸς, sine præfinitione temporis. Sicut διὰ παντός. μέχρι τινός,quousque. μέχρι ζωῆς,per totam uitam. μέχρι πρός,usque ad. μέχρι πρός τὸ τέλος, usque ad finem. μέχρι πόῤῥω,diu. μέχρι πρῶην,nuper primum. μέχρις ἐνταῦθα, μέχρις τῶδε,hactenus. μέχρις οὗ ἂν,quoad. μέχρι περ ἂν οὗ,quo usque. μέχρις ἂν,& ἄχρις ἂν, quamdiu. μέχρι οὗ, & ἄχρι οὗ,quoad, quousque. Et construitur plerumque indicatiuo, μέχρι ποῦ, & ἄχρι ποῦ, usquequo. Præponitur infinitiuis, μέχρι ποῦ, uel ἄχρι ποῦ καὶ ἐρυθριᾶν, usquequo erubescerem.

ΝΥΝ.

νῦν omnibus temporibus accommodatur, præter plusquãperfecto, νῦν παράσομαι, νῦν πάρεσται, νῦν ἐξαπόλωλε, νῦν ἐπόνουν, νῦν ἐνίκησε.
Et non est inchoatiuum orationis, sed semper coniunctiõi δὲ cõiungitur, ὤμην ταῦτ᾽ ἐκεῖνον ἐρεῖν, νῦν δὲ οὐδὲν τούτων εἴρηκε.

ΗΔΗ.

ἤδη,quando significat tempus,solum construitur im perfecto,

perfecto, ἤδη ἔγραφον. & indefinito, ἤδη ἔγραψα. & plusquamperfecto, ἤδη ἐγεγράφειν.

ΠΑΛΑΙ.

Huic similem constructionē habet aduerbiū πάλαι.

ΟΤΕ & ΤΟΤΕ.

ὅτε, & τότε, construuntur omnibus temporibus, praeterq̃ perfecto, ὅτε νοῶ, ὅτε ἐνόουν, ὅτε ἐνενοήκειν, ὅτε ἐνόησα, ὅτε νοήσω, sed non ὅτε νενόηκα.

ΟΠΟΤΑΝ.

ὁπόταν, cum sit sermo de re preterita iungitur optatiuo, τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζοιντο, nā quid ageres cum diuinitus cogerere.

ΣΗΜΕΡΟΝ.

σήμερον, omnibus temporibus adiungitur, praeterq̃ plusquamperfecto & futuro

ΟΥΔΕΠΟΤΕ.

οὐδέποτε solum construitur praeterito, τοῦτο οὐδέποτε ἐγένετο, hoc nunquam contigit.

ΠΡΙΝ.

πρὶν, construitur praeterito indicatiui, πρὶν εἶπεν, priusquā dixit. Et infinitiuo, πρὶν εἰπεῖν, priusq̃ diceret. Quod etiam fit intercedente ἢ. Mat. 1. πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, priusquam ipsi conuenirent.

Quemadmodum interuenit ἂν, cum additur coniūctiuo in re futura, aut optatiuo in re praeterita, πρὶν ἂν γένηται, priusquam fiat. πρὶν ἂν γένοιτο priusquam fieret.

Iungitur etiam πρὶν ἢ optatiuo, & coniunctiuo in re

praeteri

præterita, πρὶν ἢ γένοιτο, & πρὶν ἢ γένηται, priusquam fieret.
Iungitur etiam in eodem sensu indicatiuo, πρὶν ἐλεσσε, priusquam absolueret.
Quẽadmodũ noĩbus τοῖος, τόσος, πηλίκος respõdẽt, οἷος, ὅσος, ἡλίκος. Sic aduerbijs τῆμος, τότε, τέως, τηνίκα, τόφρα, respõdẽt ἦμος, ὅτε, ἕως, ἡνίκα, ὄφρα. Et in syntaxi sese mutuo præcedũt, & sequuntur, quemadmodum illa nomina. τόφρα δ' ἐπὶ τρώεσσι τίθει κράτος ὄφρ' ἂν ἀχαιοὶ υἱὸν ἐμὸν τίσωσι, eousque Troianis vires adde, quousque Greci filium honorent meum.
Localia.
Atticis aduerbiorum localium circumstantiæ confunduntur, ita vt quę significant ad locũ, ponantur pro significantibus in loco, & contra; vt ἔνδον, pro εἴσω. ἔνδοθεν, pro ἔνδον. Quo modo Virgil. Eiectum littore egentem Suscepi, dixit, pro eiectum ad littus.
Aduerbijs de loco addunt nonnunquam prępositionem ἐξ, quanquam per se eam includant. Dicunt enim, ἐξ ἐμέθεν, pro ἐμέθεν. ἐξ οὐρανόθεν, pro οὐρανόθεν. hoc fit secundum eum tropum, quo coniungunt æquiualẽntia, sicut & τήμερον ἡμέραν, pro σήμερον. & βάσκ' ἴθι, pro ἴθι.
Qualitatis.
Aduerbia qualitatis gaudẽt his vbis, ἔχω, διακεῖμαι,
 & simili

& similibus, ἐνδεῶς ἔχω, indigeo. πονήρως ἔχω, vel διακεῖμαι, male affectus sum.

Quibus addi potest genitiuus significans id quod afficitur, οὕτως ἔχω γνώμης, sic animo affectus sum. πονήρως ἔχω τοῦ σώματος, male affectus sum corpore.

ΠΛΗΝ.

Exceptionis aduerbium πλὴν, quando construitur cum genitiuo valet præter, πλὴν ἄλλων, præter alios. Sine genitiuo quandoque significat preterquam. Lucianus de sacrificijs. αἱ δὲ θυσίαι ἐν παρ᾽ ἐκείνοις αἱ αὐταί, πλὴν ὅτι πενθοῦσι τὸ ἱερεῖον, sacrificia apud illos sunt eadem, preterquam quod hostiam lugeant.

Quandoque verum, ueruntamen. Mat. 26. παρελθέτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, transeat a me calix hic. veruntamen non vt ego uolo.

Quod idem nonnunquam significat, vbi construitur cũ ἀλλά. Lucia. in Iudi. dearum, οὐκ ἐπὶ δώροις τὰ ἡμέτερα, πλὴν ἀλλ᾽ ἄπιθι, veruntamen abi.

Nonnunquam etiam abundat in oratione, veluti cum πλὴν ἀλλ᾽ ἢ, ponitur pro ἀλλ᾽ ἢ, & πλὴν εἰ μὴ, pro εἰ μὴ, vt Aristot. prim. Metaph. οὐ γὰρ ἄνθρωπον ὑγιάζει ὁ ἰατρεύων, πλὴν ἀλλ᾽ ἢ κατὰ συμβεβηκός. is qui medetur non sanat hominem nisi per accidens. Sic etiã χωρὶς εἰ μὴ non plus valet quam εἰ μή.

His contrarium est in aduerbio similitudinis οὕτω, quod frequenter non expressum, subauditur.

vt Mat.

vt Mat. sexto. γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, pro οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, fiat volũtas tua queadmodũ in cœlo ita et in terra. Et Ioan. 20. καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς, pro καὶ οὕτως ἐγὼ πέμπω ὑμᾶς, quemadmodum misit me pater, ita etiam ego mitto vos.

Dicitur etiam οὕτως ὄναιο, quod est bene præcantis, sicut latinis, macte virtute.

ΩΣ.

ὡς preponitur superlatiuis, ὡς λαμπρότατον, quã splẽdidissimum, ὡς τάχιστα, simul vt.

Quod etiam fit intercedente ὅτι, ὡς ὅτι λευκότατον, per q̃ candidum.

Quandoq; etiam postponitur, & tum significat λίαν. ὑπερφυῶς μὲν οὖν ἔφη, ὡς βούλομαι, magnopere, inquit, cupio. θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονε, mirum in modum miser factus est. θαυμαστῶς ὡς ἐπεθύμησα, mirum in modum petij.

In quo etiam significato nonnunquam preponitur, ὡς ἀληθῶς, quam vere. ὡς ἑτέρως, longe aliter.

Si vero preponatur infinitiuo, valet ὥστε, οὕτως ἐστὶν ἀπαίδευτος, ὡς μηδὲν εἰδέναι, tam est ineruditus, vt nihil sciat.

Atticis autem construitur accusatiuis pro πρός, & pro εἰς, ὡς Λακεδαιμονίους, ad Lacedæmonios. ὡς Μακεδονίαν, ad Macedoniam.

ὥς acutitonum idem est quod ὅπως. Vnde illud, ἔσιν ὥς, pro quodãmodo, & quadantenus, ponitur, vt dictum est superius.

ΩΣΤΕ.

ὥστε aduerbium digressiuum construitur indicatiuis, ὥστε λέγει, itaq; dicit, idq; Atticè. Et optatiuis, ὥστε λέγοι ἄν, itaq; dicat. Et infinitiuo, ὥστε λέγειν.
Significans autem similitudinem aut æquiparantiã, construitur tam post nomẽ, quam post aduerbium. Post nomen, vt τοιοῦτός ἐστιν, ὥστε καὶ νοεῖν, καὶ λέγειν τὰ δέοντα, talis est vt cogitet & dicat quę oportet. τηλικοῦτός ἐστιν, ὥστε πάντας ὑπερβάλλειν, tantus est, vt omnes superet.
Post aduerbium οὕτως, ὥστε πάντας θαυμάζειν, sic, vt omnes admirentur.

De negatiuis & prohibitiuis.

In orationibus negatiuis Græci plerumq; prępo- nunt negationem vtriq; verbo, quam Latini duntaxat alteri prępponunt, οὐ φημί σε εἰδέναι, pro φημί σε οὐκ εἰδέναι, dico te nescire. μὴ προσποιοῦμαι τοῦτ᾽ εἰδέναι, pro προσποιοῦμαι τοῦτο μὴ εἰδέναι, dissimulo hoc scire. οὐκ ἀξιῶ τοῦτο ποιεῖν, pro ἀξιῶ τοῦτο μὴ ποιεῖν, indignũ puto hoc facere. οὐ νομίζω εἶναι, pro νομίζω μὴ εἶναι. οὐκ οἴομαι δεῖν, pro οἴομαι οὐ δεῖν. & sic de alijs.
Quod si quãdoq; inueniatur negatio postposita verbis, hoc fit per figuram apostrophẽ, κοιμησόμεθα οὔ, pro

οὐ κοιμη

οὐ κοιμησόμεθα.
οὐ ſi pręcedit dictionem incipientem a vocali non aſpirata, ſcribitur οὐκ, οὐκ ἔχομαι, οὐκ ἐποίησα, οὐκ ἔστιν.
Si vero præcedat eam quæ incipit a vocali aſpirata, ſcribitur οὐχ, οὐχ ἡμᾶς, οὐχ ὁρᾶς, οὐχ ἕλκεται.
Sed ſi præcedat inchoatam a cōſonante, ſcribitur οὐ, vt οὐ ποιᾶς, οὐ λέγω.
In hunc fere modum conſtruitur negatio οὐ, cum cæteris orationis partibus peculiariter.
ὅσον οὐ, ὅσον οὔπω, μόνον οὐ, pro ferme, circiter.
ὅσον οὐδέπω, ὅσον οὐκ ἤδη, pro quamprimū, iamiam.
οὐ μόνον δὲ, dicunt pro, nec hunc ſolum, vel nec has ſolas, vel nec hic ſolus, vel neq; hęc ſola, & ita per omnia genera, & per omnes caſus, ἀπέκτεινε τοὺς φίλους, οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα, occidit amicos, et non hos ſolum, ſed etiam patrem. ἀπολείπονται γείτονες πάντες, οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴς, relinquuntur omnes vicini, & non hi ſolum, verum etiam pater.
οὐδέν τι μᾶλλον, Atticis capitur pro, οὐδαμῶς, vel potius pro nihilo magis. τοῦτο μὲν εἰδὼς, οὐδέν τι μᾶλλον ἐπισταίμην γράμματα, hoc cum nouiſſem, nequaquam, vel nihilo magis nouiſſem literas.
Compoſita ex negatiōe & nomine numerali nōnunquam ſoluuntur, & quandoq; per tmeſim, οὐδὲ εἷς, pro οὐδείς. οὐδὲ ἕν, pro οὐδέν. οὐδ᾽ ἂν εἷς, pro οὐδεὶς ἄν. μηδ᾽ ἂν εἷς, pro μηδεὶς ἄν. μηδ᾽ ἂν μία, pro μηδεμία ἄν.

οὐτίν οὖν, nullum penitus. οὐδὲ ὅτι οὖν, nihil quicquam.

οὐχ ὅσον, οὐχ οἷον, nedum,

οὐκ ἔσθ' ὅπως, nullo pacto, vt οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ, fieri nõ pòtest, quin sis.

οὐκ ἔσθ' ὅτι, nihil. οὐκ ἔστιν ἐφ' ὅτῳ, in nullo. οὐκ ἔστιν οἵτινες, nulli.

οὐ γὰρ, nonne, an non. οὐ γὰρ δὴ, valet absit. Pro quo etiam capitur, οὐκ ἀγαθὲ, absit. οὐ γὰρ ἄν, alioqui non. οὐ γάρ ἄν που, & οὐ μὴν δὴ, nequaquam, minime vero, οὐ γὰρ ἀλλὰ, enimuero, verum enimuero. Ponitur enim abundante negatione pro, καὶ γὰρ, ut μὴ σκῶπτε, οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς, ne cauillare, etenim màle habeo. οὐ γὰρ ὅπως, non enim hoc modo. neq; enim tantummodo.

οὐχ ὅπως, non solum, non solum non, significat etiam non vt. Et pro eo οὐχ ὡς sæpe dicitur.

μὴ ὅτι, non solum, non solum non. Idem significat οὐχ ὅτι, quod etiam capitur pro, non quod, & tum solum construitur indicatiuo.

οὐχ ὅτι μὴ, non quin. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἴμαι, non quin honestum esse censeam.

οὔτοι, nequaquam. οὔτι, id est, οὐ, abundat enim τι, sicut in πάνυτι. οὔτι που, an forte, num forte.

οὐ μὴν ἀλλὰ, vel οὐ μὴν ἀλλά γε, enimuero, at vero, quin etiam, sed tamen. οὐ μὴν ἀλλ' ἔστω, verum esto, sed sit sane, quod non concedentis est.

interdũ

Interdum per Tmesim profertur, οὐ μὴν, αὐτός γε, ἀλλὰ, pro οὐ μὴν ἀλλὰ αὐτός γε.
Quod si ex οὐ μὴν ἀλλὰ, tollatur ἀλλὰ, iam erit negatio, οὐ μὴν, nec uero.
Quandoque dicunt, οὐ μήν τοι ἀλλὰ, & οὐ μέντοι ἀλλά γε, pro veruntamen.
οὐ μὴν οὐδέν γε, non quidem. οὐ μὴν οὐδ', certe non, veruntamen non.
οὔτε μὴν, οὐδὲ μὴν, nec vero, nec tamen. οὐ μήπω, haud dum tamen. οὐ μὴν οὐδὲ, οὐ μὴν οὔτε, non tamen, veruntamen non.
Quandoque fit apud Græcos, vt duæ negationes affirmēt, sicut Latinis, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχετε μοῦ τὰ χρήματα, certe vos habetis pecuniam meam. Aristoph. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐξελῶ ἐκ τῆς οἰκίας, nullo modo non eijciam domo, hoc est omnino eijciam & abdicabo.
Verum vt plurimum duæ negationes vehementius negant, vel altera abundat, οὐ μὴ ποιήσω, nequaquā faciam. Sic Ioan. 15. χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδὲν, sine me non potestis facere quicquam.
Homerus, οὐ μὰ γὰρ ἀπόλλωνα, negationis habet repetitionem. Nec est similis loquendi ratio, in ναὶ μὰ, nā μὰ per se negat, vt μὰ Δία, non per Iouem. ναὶ μὰ uero affirmat, ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, pro νὴ τόδε σκῆπτρον, per hoc sceptrum. quo in loco μὰ abundat.
οὐδαμῇ οὐδαμῶς, nullo prorsus pacto. Hic etiam negatio alte-

tio altera videtur ex superfluo addita, & est solum ἀρνητικόν. Verum μηδαμῆ μηδαμῶς, idem significat. Sed ἀπαγορευτικὸν etiam esse potest. His opponitur πάντη πάντως, usquequaque.

Et οὐ γὰρ ἀλλὰ, ex abundantia negationis capitur quãdoq; pro καὶ γάρ. Aristoph. in ranis, μὴ σκῶπτε, οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς, ne cauillare, etenim male habeo.

Similiter in hoc, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, nequaquam, multum abest, virtute geminatur negatio, vt patet cum dicitur, ταῦτα μήπω γέγονεν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, hæc nondum facta sunt, & multum abest vt fiant. Nam nihil refert si negationem auferas, et dicas, ταῦτα μήπω γέγονεν, καὶ πολλοῦ δεῖ, & multum abest vt fiãt. Quin & contraria dictiõe idem significatur, οὐδ' ὀλίγου δεῖ, neq; parum interest, id est multum abest. Quia hic negatio vim suam seruat, quæ in illo, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, ornatus causa, & Attice ponitur.

Fit etiã ex abundãtia negationis, quod Attici addãt negationes verbis, quę per se sunt negatiua, qualia sunt ἀπαγορεύω, κωλύω, ἀρνοῦμαι, ἀπέχω, & cęt. ἔξαρνός εἰμι μὴ ποιῆσαι, nego me fecisse. κωλῦσαι μὴ ἐξάγειν, vetare quo minus exportent. οὐκ ἐξαρνοῦμαι, μὴ γεγονέναι ἐρωτικὸς, non eo infitias, me in amorem fuisse procliuem.

In locutionibus quoq;, quę per infinitiuum efferuntur, geminatur quãdoq; negatio per μὴ οὐ, vel μὴ οὐχὶ,

vt οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι, non posses negare, quod sis filius meus. οὐ θέμις, μὴ οὐχὶ πρόθυμος εἶναι τοῖς φίλοις, nefas est quod non sis paratus amicis. Quæ duplicatio negationum quandoque, seruata eadem constructione, significat nisi. μὴ ἔλπιζε τὸν θεὸν ἱλάσκεσθαι, μὴ οὐκ ἀπέχεσθαι κακίας, hoc est, ἢν μὴ ἀπέχῃς.

In qua locutione ἐφ᾽ ᾧ, uel ἐπὶ τῷ subaudiri videtur, quasi dicatur, ἐφ᾽ ᾧ μὴ οὐκ ἀπέχεσθαι.

Significat etiam seruata eadem constructione, quin, quo minus, τὸν γὰρ ἕτερον ὀφθαλμὸν, οὐδεμία μηχανὴ μὴ οὐκ ἀμβλύτερον δεδορκέναι, nullo pacto fieri potest, quī alter oculus obtusius viderit.

Construitur etiam μὴ οὐ, uel μὴ οὐχὶ, quando significat quin, vel nisi, cum participio. οὐκ ἂν ἀξιόπιστος εἴην λέγων, μὴ οὐχὶ πρότερον ἀληθεύσας φανείς, non essem credendum, quod dico, nisi prius vera dixissem. οὐ γὰρ ἂν ἐκεῖνα ἀνατραπείη, μὴ οὐχὶ καὶ τούτων ἀναπεσόντων, ruere illa non possunt, quin & hæc concidant.

Item ponitur, pro, non etiam, quando construitur cum infinitiuo, addita καὶ coniunctione, τόδε οὐδαμῶς ῥᾴδιον, πολλὰ κακὰ δρῶντα τοὺς ἄλλους, μὴ οὐ καὶ πάσχειν αὐτὸν πολλὰ ἕτερα, illud nequaquam facile fit, ut qui ī alios multa mala cōmittit, non etiam patiatur & ipse multa alia. Quod etiam per alteram tm̄ negationem dici potest, μὴ καὶ πάσχειν αὐτὸν, uel οὐ καὶ πάσχειν αὐτὸν, non & patiatur & ipse.

Inuenitur etiam μὴ οὐ, vel μὴ οὐχὶ cõstrui indicatiuis, pro nequaquam. Arist. 2. Politicõ. μὴ γὰρ οὐ μάτην τὴν πρὸς ἑαυτὸν αὐτὸς ἔχῃ φιλίαν, nequaquã temerarium est, quod sibi sit vnusquisq; amicus.

Quod si has particulas inuertas, vt sit οὐ μὴ, subiunctiuum fere poscunt, raro etiam indicatiuũ, aut optatiuum, eodem significato, hoc est ꝓ, nequaq;. Lucia. θάῤῥει, οὐδὲν οὐ μὴ γένηται ἄδικον, δικαιοσύνης ταύτης παρούσης. confide, haud quaquam enim iniustum fieri potest, cum iustitia adsit.

Cum indicatiuo, τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μήποτε βελτίους ποιήσετε, prauos nequaquam reddetis meliores.

Cum optatiuo, οὐ γὰρ μή ποτε κατισχύσειε τῶ πεφυκότος, nequaquã preualere posset aduersus ea quæ acciderũt.

Sicut Atticis quandoq; abundat negatio, ita etiam eisdẽ sepe deest & subauditᷣ. Sic Demost[illegible]. πρὸς ἓν οὐδ᾽ ὁτιοῦν τούτων, ἀπολογήσεται dixit, pro πρὸς οὐδὲν οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἀπολογήσεται.

μὴ negatiuum, iungitur indicatiuo in præteritis, & in præsenti. δέδοικα μὴ λελήθαμεν, vereor ne non intelligamus. δέδοικα μή που, καὶ σέ τι τούτων ἐτάραξεν, vereor ne te quippiam horum conturbarit.

In presenti, φοβοῦμαι μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι.

Iungitur etiam μὴ, similiter ὅπως μὴ, & ὡς μὴ, optatiuis, ἐγώ σου κήδομαι, μὴ, vel ὅπως μὴ, vel ὡς μὴ ἀδικοίης, ego gero curam tui, ne quis afficiat te iniuria.

Similiter coniunctiuis ἀπαγορευτικῶς, deficiēte scilicet σκόπει, vel ὅρα, aut alio simili verbo, ἀλλὰ μὴ λάθωμεν ἑαυτούς, vel sic. ἀλλ' ὅπως μὴ λάθωμεν ἑαυτούς, sed videndū nobis ne per imprudentiam erremus.

Et accipitur sæpe μὴ, pro οὐ, sed nunquam οὐ, pro μὴ. μὴ ἀπαγορευτικῶς cōstruitur omnibus modis, dempto indicatiuo, μὴ λέγε, ne dic. μὴ γνῷς, ne noscas. μὴ γνώῃς, ne noueris. μὴ γνῶναι, ne noueris.

Dum est interrogatiuum iungitur indicatiuo, μὴ θέλεις φαγεῖν; an non vis comedere?

Vt μὴ construitur ἀπαγορευτικῶς, & οὐ ἀρνητικῶς. Sic etiam eorum composita, videlicet μήτοι, μήτοιγε, μήποτε, & similia, ἀπαγορευτικῶς. Et οὔτοι, οὔποτε, οὐδῆτα, & alia huiusmodi, ἀρνητικῶς, atq; apagoreutica, pro arneticis accipiūt, nō cōtra, arnetica ꝓ apagoreuticis.

Coniungitur μὴ cęteris orationis partibus in hunc fere modum, μῶν μὴ, nonne. μήτις, numquis, μήτι, nū quid, vel nequid. μήποτε, an, construitur non tā percunctanter, quam dubitanter, ἀλλὰ μήποτε οὐ τοῦτο ᾖ τὸ αἴτιον, ἀλλὰ τὸ προειρημένον; an potius nō hæc causa est, sed supra dicta? μήποτε ἄγαν εὔηθες ᾖ, haud scio an stultum sit.

Construitur coniunctiuis, & indicatiuis, vnde licet dicere, μήποτε λέγεται, uel μήποτε λέγηται.

Est etiam quandoq; negatiuum, vel optatiuum, μήποτε τοσοῦτον ἀμελήσαιμι τῆς ἀρετῆς, absit, vt tantum

negligamus uirtutem. Capit etiã, pro οὐδέποτε, nunquam. μήτοιγε, nequaquam, saltem, certe. ὅτι μή, nisi. μήτι, μήτι δή, μήτι γε, μήτι γε δή, μήτε δήγε, μήτοι γε, μὴ ὅτι γε, μὴ ὅτι, ualēt nedū. Et huic postremo respōdet in cōstructione, ἀλλά, ut μὴ ὅτι καλόν, ἀλλὰ κάλλιστον, non solum honestum, sed honestissimum.

μὴ γὰρ ὅτι, nō solū enim. μὴ δῆτα, absit. ut μὴ δῆτα φίλε, hoc ē, absit, ut hoc facias amice. Ponitur etiã, pro, dii auertãt, dii meliora. Pro hoc etiã ponit μὴ γὰρ δή, uel μὴ γάρ γε, ut μὴ γὰρ δὴ γνώμης ἡμῶν κατισχύει ἡ τύχη, absit enim ut præualeat proposito nostro fortuna.

ὅπως μή, pro μὴ ponitur. Lucia. in Iudi. dearum. ὅπως μὴ χαλεπήνητε δικαστῇ, ne molesti sitis iudici.

Coniectandi.

Aduerbia coniectandi iunguntur indicatiuis, ἴσως ἐρῶ, fortassis dicam.

Quod si optatiuo iungãtur aut coniunctiuo, nō fiat sine coniunctione ἄν, expressa, vel saltem subaudita. ἴσως φαίη ἄν, forsan dixerit, ἴσως ἂν ἔλθω, forsitan uenero. quod commune est omnibus aduerbijs cum uerbo constructis.

εὖ ἂν ἔχοι, bene habeat. πόῤῥω ἂν εἴη, procul absit. νὴ Δί' εἴποιμ' ἄν, per Iouem dixerim, & ita in alijs.

Imperatiuis vero non construuntur aduerbia coniectandi. non enim dicitur, τάχα γράφε, τυχὸν λέγε.

Interrogandi.

Interrogandi aduerbia preponuntur uerbis. πόθεν

πορεύῃ; πότε ἦλθες;
Quod si quando postponantur, id fiet per figuram Apostrophen. ἔρχῃ πότε; ὑπάρεις πόθεν;
Quæ figura frequentius fit in aduerbio πῶς, ut ἔσαι δὲ τοῦτο πῶς; at hoc quonampacto fieri poterit? γενήσεται δὲ πῶς; at id quonam modo euenturum est?
Ponitur etiam πῶς interdum non interrogatiue, sed emphaseos gratia, significans plurimum, et quasi admirabunde profertur; ἐγὼ δὲ τούτου τοῦ τρόπου πῶς εἰμὶ ἀεί, at ego mire hoc ingenio preditus sum.
πῶς οὔ, in responsionibus assentionem significat, πῶς γὰρ οὔ; quid ni? πῶς οὐκ ἀδικεῖς; nonne tu improbus es? πῶς οὐκ αἰσχρόν; nonne turpe est? πῇ; quomodo? qua ratione? Huic respondet ῇ, ut dictum est.
Cum autem apponitur μὲν, & δὲ, significat partim, πῇ μὲν διαφέρει, πῇ δὲ ὁμοίως ἔχει, partim differt, partim similiter se habet, quod etiam significat, τῇ μὲν, τῇ δὲ, ut dictum est superius.
πῶς & πῇ dum accipiuntur interrogatiue, circumfle-ctuntur, alia uero acuuntur in penultima, dum uero capiuntur indefinite loci, aut figurę, aut modi signi catiua, inclinantur, nisi fuerint trisyllaba, Nihil enim inclinatur, quod sit plus, quam dissyllabum, πόθεν ἔρχῃ; unde uenis? ἐρχόμενος δέ ποθεν, alicunde ueniens. πῶς ἔχει quo modo habet. οὕτω πῶς ἔχει, sic habet. πότε ἦλθες; quando uenisti? ἦλθον δέ ποτε, ueni aliquando. Et hoc pacto frequenter postponitur ποτέ, dictionibus infinitis

mediante coniunctione δή, ὁποσοσδήποτε, quantuſcunq;. ὁποσοσδήποτε, quotuſlibet. ὁπότερος δήποτε, vterlibet. ὁπουδήποτε, ὁπουδήποτε, vbicunq;. ὁπώσποτε, ὅπως δήποτε, ὅπως δήποτ' οὖν, ὅπη δήποτε, quouis modo, quomodocunq;, vtcunq;. ὃ δήποτε, ἃ δήποτε, ὅτι δήποτε, quoduis. ποῖος δήποτε, interrogatiue, qualis tandem?

Optandi.

εἴθε, & αἴθε aduerbia optandi conſtruuntur verbis optatiui modi, εἴθε γράφειν, vtinam ſcriberet. αἴθε γράφοιμι, vtinam ſcriberem.

Cum autem adduntur indicatiuis, faciunt, vt optatiuam recipiant conſtructionem, εἴθε ἔγραφεν, vtinam ſcripſiſſet. εἴθε ἦν ποιεῖν, vtinã licuiſſet facere. αἴθ' ὄφελες, habet quidem ſignificationem optationis, verum hoc differt ab alijs optandi aduerbijs, quod ſemper conſtruatur in ſecunda perſona. Ἰλιάδ. α. αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος, καὶ ἀπήμων ἧσθαι, vtinam ſederes.

Dicitur etiam ὡς ὄφελες, interdum enim ὡς additur, interdum non additur. Dicunt prǽterea, εἰ γὰρ ὄφειλον, pro ὄφελον.

SYNTAXIS
Coniunctionum.

Coniunctiones non modo reliquas orationis partes connectendi vim habent, verum etiam inter ſeſe, &

vna cum aduerbijs varie connexa variam obtinent significationem, & constructionem, quarum hic aliquot subijciemus exempla.

ΑΛΛΑ.

ἀλλὰ γὰρ, ἀλλὰ δὴ, ἀλλὰ νὴ Δία, vel νὴ Δί' ἀλλὰ, id est, at enī. ἀλλ' οὖν, saltem, tamen, potius, ἀλλὰ μὴ; nunqd? quandoq; non interrogatiue, pro, non autem. ἀλλὰ δὴ καὶ, quinimo, atq; etiam, esto concedendi. ἀλλά τοι, atqui, at vero. ἀλλὰ μὴν, atqui, at vero. In principio orationis significat enimuero, ἀλλὰ μὴν οὐδὲ, neq; vero, sed neq;. ἀλλ' ἦ, sed nunquid. ἀλλ' ὅτι; ἀλλ' ὅτι ἦ; vtrum? nunquid? ἀλλ' ὅτι, nisi quod, quam quod, vt οὐχ ἕτερον, ἀλλ' ὅτι, non aliud, nisi quod, vel quam quod. ἀλλ' εἴπερ, de quo dicetur postea.

ΔΕ.

δέγε, δέπου, δέτοι, autem. δὲ δὴ, porro autem, ut ἐὰν δὲ δὴ συμφέρῃ, porro autem si conferat, μεταβατικὸν ἐστιν.

ΜΕΝ.

δὲ & μὲν, sese in oratione mutuo consequuntur, sic vt μὲν quidem precedat, δὲ vero sequatur. οὗτος μὲν λαλεῖ, ἐκεῖνος δὲ σιωπᾷ, hic quidem loquitur, ille vero silet.

ΗΜΕΝ, ΗΔΕ.

Similiter sese consequuntur eorum composita, ἠμὲν & ἠδὲ, quæ quidem sunt inchoatiua orationis, & ἠμὲν quidem precedit, ἠδὲ vero sequitur. ἠμὲν ὅσοι ναίουσι οὐρανὸν, ἠδὲ ὅσοι κληρώσαντο χθόνα, & quicunq; ha-

bitant

bitant cœlum & quicunq; sortiti sunt terram.

MENTOI.

μέντοι, uero, sane, assentientis est, interdum ornatus cã magis q̃ significationis ponitur, uel explendę orationis gratia, ut τοῦτο μέντοι τοιοῦτο, hoc sane tale est. Sic Aristoph. in Pluto, καὶ ταῦτα μέντοι ταῦτα, quę locutio est Attica, pro eo quod est, Atq; hæc quidem sunt huiuscemodi, uel ita se habent. Clausula est superioris sermonis, & transit ad alium. Dicitur etiã sic, καὶ ταῦτα μέντοι ταύτῃ, Sed de his hactenus. Accipitur etiam μέντοι, ut respondeat particulę μὲν, sicut μὲν præcedente, sequatur μέντοι, positum pro δέ. Est etiam aduersatiuum, sicut Latinis uerum.

MENT' AN.

μέντ' ἂν, atqui, at. δικαίως μέντ' ἂν ἀπέθανον, atqui iuste morte affectus fuissem. μαίνοιτο μέντ' ἂν, at insaniret. μὲν οὖν γε ναί, quinimo, uere, atqui. μέντοι πού, μέντοι γε, nimirum, tamen.

KAI.

καὶ preponitur dictionibus in oratione, τε uero sequitur inclinata, θεῶν τε, καὶ ἀνέρες, diiq; & uiri. Et ita inter sese construuntur, ut τε pręcedat, καὶ sequatur. καίτοιγε, καίτοι, atqui, etiam, uerum, sed, quanquam, & quidem, proinde, itaq;.
καὶ δὴ, continuo, protinus, hoc est, ideo. καὶ μὴν, atqui. καὶ Atticis sæpe geminatur, καὶ μέντοι καὶ, atq; etiam,

καὶ γὰρ καὶ ἐγὼ, etenim ego quoque. καὶ δὴ καὶ, equidem etiam. καί τοι καὶ, atque adeo. καὶ γὰρ αὖ καὶ, & rursus etiam. καὶ ἵνα δὴ καὶ, & vt etiam. καὶ μὴν καὶ, quin etiam. καὶ ἔγωγε καὶ αὐτὸς, & ego ipse. Nam καὶ Atticis quidem παρέλκει.

ΚΑΝ.

κἂν, pro καὶ ἐὰν, & si, uel quod si, vel sin, construitur coniunctiuis, κἂν ἀναγκασθῇ, quod si cogatur.
Cum vero significat quamuis, gaudet optatiuis, etiã si tanquam de præsenti sermo sit. Quomodo & Plato secundo de rep. de cane loquens, ὃν δ' ἂν γνώριμον ἴδῃ ἀσπάζεται, κἂν μηδὲν πώποτε ὑπ' αὐτοῦ ἀγαθὸν πεπόνθοι, quemcumq; conspexerit notum, salutat, quamuis nihil vnquam ab eo susceperit boni.
Cum autem significat atque adeo, vel etiam, iungitur etiam optatiuo, atq; indicatiuo.
Indicatiuo, κἂν ἐπῄνουν, καὶ στεφανοῦν ἐκέλευον, ego laudassem, & coronandos censuissem.
Optatiuo, Aristoph. κἂν προσκαταθείην γ' ὥστ' ὀμόσαι τριώβολον. Significat etiam saltem.
Et quando sępe geminatur in oratione, ponitur pro siue. Est etiam quandoq; particula potentialis.

ΚΑΝ ΕΙ.

κἂν εἰ indicatiuo iungitur, κἂν εἰ πάντα ταῦτα ὑπῆρχεν, & si in eo omnia hæc essent.
Ponitur etiam cum optatiuo, & per tmesim.

κἂν ἀσέβειαν εἰ καταγινώσκοι τὶς, & si impietatem condemnet quis. Vnde frequens est apud Aristotelem, κἂν εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον, & si quid aliud simile.

ΚΑΝ ΕΙ ΜΗ.

κἂν εἰ μὴ, & si, tametsi, si non, vt κἂν εἰ μὴ δι' ἄλλην αἰτίαν, ἀλλὰ διὰ ταύτην, & si non ob aliam causam, certe ob istam.

κἂν etiam per se significat etiam si, vt πότερ' ἂν μηδὲν ἀδικῶν φαίνηται τὴν πόλιν, ἢ κἂν ἀδικῶν σκοπεῖτε, vtrum si publice insons sit, an etiam si nocens considerate.

Η.

ἢ vel, dum capitur definite, vel declaratiue sola iacet, vt Ἰλιάδ. α. βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι, ego malo populum saluum esse, & non perire. Quo in loco ἢ significat, & non.

Capitur etiam dubitatiue, τί δὲ λαὸν ἤγαγεν ἐνθάδε, ἢ οὐχ ἑλένης ἠυκόμοιο; quid autē populum adduxit huc? an non propter Helenam formosam?

ΗΤΟΙ.

ἤτοι quandoq; idem valet quod μὲν, & est initialis in oratione, vt ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, ille quidem sic fatus consedit.

Quãdoq; est disiunctiua ęquiualens coniunctiõi ἢ, quam precedit in oratione, ἤτοι ἀγαθὸν, ἢ φαῦλον, vel bonum vel malum.

ἤπου ualet ἤτοι, & eodem modo postponitur ei in oratione

toe ἤ, vt εἰ ζῶον, οὐκοῦν ἤτοι λογικὸν, ἢ μὴ, si animal igitur rationale est, vel irrationale.
Ponitur etiam pro ἢ quam, vt πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅστις ἄλλος, multo magis, quam quiuis alius.

ΕΙ.

εἰ construitur plærumque indicatiuo, & habet vim optatiui, vel optatiui certe loco ponitur, cũ ei additur ἂν particula potentialis. Ioan. 8. εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμὲ, si deus esset pater vester, diligeretis me.
Nonnunquam cum optatiuo, εἰ ἡδονὴ τἀγαθὸν εἴη, ταύτῃ ἂν ὁρίζοιτο ἡ εὐδαιμονία, si voluptas ipsum bonũ esset, hoc pacto definiri posset felicitas.
Interdum cum coniunctiuo, præsertim si cum aliis coniunctionibus capiatur. ἰλιάδ. α. εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ, quod si irã ipso die cõcoxerit. εἰ μὴ, id est nisi, vt τί δὲ, εἰ μὴ, quid aliud nisi. εἰ δὲ μὴ, sin minus, alioqui. εἰ δ' ἄγε, age, agedum. εἰ γοῦν, si saltem. εἰ γὰρ ὤφελον, dicitur, pro, εἴθε ὤφελον, vtinam. εἰ δ' ἄρα, εἴπερ ἄρα, ἀλλ' εἴπερ, ἐὰν δὲ, hæ clausulę, dum per parenthesim inseruntur orationibus, significant, quod si quando id faciendum sit, vel quod si quoddam est huiusmodi, aut aliud simile, prout oratio postulat, ἄμπελον οὐ δεῖ ἅπτεσθαι περκάζοντος τοῦ βότρυος, ἀλλ' εἴπερ, ὅταν ἀπομελάνθῃ, quod si quando id faciendum sit, tũ certe demum, cum nigra iam vua fuerit. ἀπέχουσιν οἱ

μοναχοὶ ἀπὸ σαρκοφαγίας, εἰ δ᾽ ἄρα, ἐν ἀσθενείᾳ, abstinent monachi ab esu carnium, quod si quando vescantur carnibus, id in ęgritudine est. οὐδεὶς εἰς ψάμμον σπείρει, ἐὰν δὲ, ἀπὸ γεωργίας ἄπειρός ἐστιν, nullus arenę mandat semina, qđ si quis sit huiusmodi, is agriculturę inexp tus est.

ΕΑΝ ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΑΝ.

ἐὰν, & ἐπειδὰν, gaudẽt coniunctiuo, vt ἐὰν θέλῃς, si velis. ἐπειδὰν ἴδωσι, cum vidissent.

ΕΠΕΙ & ΕΠΕΙΔΗ.

ἐπεὶ & ἐπειδὴ, iunguntur indicatiuo, & infinitiuo, ἐπεὶ δὲ ὤφθη, ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι, ἐπειδὴ τάχιστα, simul atq;, simul vt, hoc est ὡς τάχιστα.

ΙΝΑ.

ἵνα construitur coniunctiuis, ἵνα διδάξω, vt doceam. Et optatiuis, si de re pręterita fiat sermo, ἀφίκετο, ἵνα θεῷτο, venit, ut spectaret. Et indicatiuis in prӕterito impfecto, pfecto, et indefinito, vbi aliquid de re pręterita volumus subesse, aut non subesse, ἐχρῆν αὐτὸν λαβεῖν συγγραφὴν, ἵν᾽ εἶχεν κατὰ νόμους ἀπαιτεῖν, oportebat eũ accipere syngrapham, vt posset iure exigere,

ΓΑΡ.

γὰρ his coniungi potest, γάρ τοι, γὰρ δὴ, γὰρ αὖ, γάρ που, γὰρ δήπου, γὰρ τὰ ἂν, pro γάρ τοι ἄν.

ΟΤΙ.

ὅτι gaudet indicatiuis, λέγει ὅτι ἥξει, dicit quod ueniet. In locutione narratiua additur optatiuo, ἠγγέλλετο

ὅτι

ὅτι γένοιτο, καὶ εἴη, καὶ ἔσοιτο, nunciabat quod fieret, & esset, & erit.
Iungitur quãdoq; superlatiuis, ὅτι πλεῖστον, ὅτι μάλιστα, quam plurimum, quam maxime.

ἈΡΑ.

ἄρα aliis dictionibus constructa significat dubitationem, οὐκ οἶδα ὅτι λέγοι ἄρα, non noui quid diceret. ἐγεγόνει ἄρα, fuisset. διατεθήκει ἄρα, constituisset. οὕτως ἄρα φεύγοις, sic fugias. ὡς δέδοικα, ὅποι ἄρα ἐπιβαίνοις, quam timeo, quorsum euadas. ἄρα.
ἆρα uero hoc modo construitur.
ἆρ᾽ οὖν, ἆρά γε, vtrum. ἄρα οὖν, itaq;, & ponitur in initio orationis. ἆρ᾽ οὐκ, vtrum, an non. ἆρά ποτε, vtrum tandem. ἆρα μὴ, nunquid, vtrum, idem valet quod ἀλλὰ μὴ, in consequentia orationis.

ΟΥΝ.

οὖν postponitur nominibus infinitis, ὁποιοσδήποτοῦν, qualiscunq;. ὁποσοσοῦν, quantuscunq;. ὁποσοσοῦν, quotuslibet. ὁπηλικοσοῦν, quantuscunq;. ὁποδαποσοῦν, cuiascunq;. ὁποσοπλασιοῦν, quamlibet multiplex. ὁποτεροσοῦν, uterlibet. ὁπωσοῦν, ὁπωστιοῦν, ὅπη οὖν, quouis modo, quomodocunq;.

ἌΤΤΑ.

ἄττα multis adiectiuis iungitur, ut
ποῖ᾽ ἄττα, πάσ᾽ ἄττα, πολλ᾽ ἄττα, ὀλίγ᾽ ἄττα, ἕτερ᾽ ἄττα, τοιαῦτ᾽ ἄττα.

Sunt

Sunt enim additamenta plus ornatus, quam signifi cationis afferentia orationi, veluti latinis, quis tandem, quisnam, qualisnam.

Ponitur etiam per se, pro τινά, ut ἔλεγον ἄττα, dicebã quædam. Quare subiungitur quandoq; substantiuis nominibus, εἰς δείματ' ἄττα, in terrores quosdam. Seruit & interrogationibus, cum est aspiratum, vt πῶς καὶ ἅττα ποτὲ διελέχθη; quomodo, & quę disseruit? Nam relatiua interdum, ꝓ interrogatiuis ponunt̃.

H.

ἦπου vtiq;, profecto, nimirum, seruit etiam interrogationi, vt Latinis nempe.

Significat etiam ἦπου, & ἦπουγε, multo magis, & pręponitur illis ὅπου, ut ὅπου ἐκεῖνοι οἰκῆσαι πόλεις οἷοίτε γεγόνασι, ἦπου ἡμεῖς ἂν δυνηθείημεν κατασχεῖν, quandoquidem illi valent inhabitare ciuitates, multo magis nos possemus.

Eadem seruata syntaxi significat etiam nonnunq;, multo minus, vt ὅπου αὐτοκράτωρ οὐ δύναται, ἦπου ἡμεῖς ἰδιῶται δυνηθείημεν ἄν, quandoquidem imperator nõ potest, multo minus nos priuati homines possemus. Sic Athenęus lib xi. ἀδύνατον δὲ καὶ φαῖδρον κατὰ σωκράτην εἶναι, ἦπου γε καὶ ἐρώμενον αὐτοῦ γεγονέναι, fieri non potest vt Phędrus Socratis ętate fuerit, multo min⁹ vt amasius eius fuerit, vel nedum vt amasius eius fuerit.

Quan-

Quandoq; illi ſubiungitur χολῇ γε, quod etiam ſignificat multo minus,& dicitur cõiunctim, ἤπου χολῇ γε, pro, multo minus Attice.

ἦ οὖν ποτε, ecquando, autem. ἦ γὰρ, nonne, pro quo quãdoq; dicunt, ἦ οὐ.

ἦ γὰρ ἂν, alioqui, alioqui ſi, nam ſi, ἰλιάδ. α. ἦ γὰρ ἂν ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο, nam alioqui nunc vltimũ improbo tibi eſſe contigiſſet. Chryſoſt. ſecundo de fato, ἦ γὰρ ἂν ὑποπτεύσαντες αὐτὸν εἶναι ἐχθρὸν, ἔφυγον, nã ſi exiſtimaſſent, vel alioqui ſi exiſtimaſſent ipſum eſſe hoſtem, fugiſſent.

ἦ μὴν, uere, apponitur fere iuriiurando, νὴ δία ἦ μὴν ἐγὼ ἔπαθόν τι τοιοῦτον, vere per Iouem tale quippiam ego paſſus ſum.

Conuenit etiam poſt interrogationem, & exclamationẽ, ὦ ζεῦ ἦ μὴν καλὸς ἐφάνη οὗτος, ó Iuppiter vere formoſus hic apparuit.

Additur etiam ſponſionibus, & promiſſionibus, ἦ μὴν ποιήσω, certe faciam.

ΓΕ.

γε omnibus ferme iungitur coniunctionibus, ἀλλὰ μήν γε, καὶ μὴν γε, & ſic de alijs.

ΔΗ.

Δὴ etiam alijs ſubiungitur, καὶ δὴ, continuo, protin9, hoc eſt ideo. ἀλλὰ δὴ, at enim. οὐδὲ δὴ, nec vero, φέρε δὴ, age vero, εἶεν δὴ, eſto vero, ἴθι δὴ, id eſt, ἴθι, ὃς δὴ, pro ὅς.

οἷος δὴ,

Interponitur etiam sine compositione, διά τοι τοῦτο, quam nam ob rem est hoc?
τοίνυν q̃n præponit̃ coniunctioni ἄν, valet at, atqui, vt ὑμῶν τοίνυν οὐδ᾽ ἂν εἷς, atqui nullus est omnino uestrũ. In assumptionibus etiã, ut ἀλλὰ μὴν, ponitur, οὐ τοίνυν παρῆλθεν οὐδείς, at nemo tum prodit.
Significat etiam proinde συλλογιστικῶς. ἓν μὲν τοίνυν τοῦτο ἀστεῖόν που ἐπορισάμεθα, ὥστε δοκεῖν τι λέγειν, proinde vnũ hoc inuenimus, vt aliquid dicere videamur.
Aliquando significat igitur, ἄκουε τοίνυν, ὡς ἔχει τἀμά, audi igitur, vt sese habent res meæ.
Ponitur etiam pro μέντοι. ἐνταῦθα τοίνυν πάντες προσέβλεψαν αὐτόν, hic quidem omnes intuébantur eum.
Est etiam nonnunquam expletiuum. μηδαμῶς τοίνυν εἴπῃς, tu uero ne dicas.
ἔτι τοίνυν, iam uero, atq; etiam. οὐ τοίνυν, neq; vero.
Et ponitur pro, ἀλλὰ μὴν οὖν.
ὅτι τοίνυν, quod vero, quod autem; itaq; quod.

ΑΝ.

ἄν construitur Græcis & δυνατικῶς, hoc est, vt denotet potentiam, & ἀοριστολογικῶς, hoc est, infinite. δυνατικῶς quidem, vt εἰ καὶ μὴ πεποίηκε, ἀλλ᾽ ἐποίησεν ἄν, & si non fecit, fecisse tamen credi posset.
Et habet quãdoque vim verbi taciti ac subaudiẽdi. τοσαύτην ἐποιήσαντο σπουδήν, ὅσην περ ἂν ὑπὲρ ἑαυτῶν χώρας

πορθουμένης, tam enixe contenderunt, quā facere potuissent, si suum agrum populantes vidissent.

Adfert enim particula hęc compendiū in orone, vt δόξαν μὲν ἐγὼ γ' ἂν συγχωροίην, τὰ δ' ἕτερα ταῦτα οὐκ ἄν, ibi οὐκ ἂν ponitur, pro nō etiā, uel nō itidē concederem.

Iungitur δυνητικῶς omnibus temporibus.

ἂν cum pręsenti.

Pręsenti quidem in optatiuo, οὐκ ἂν λέγοις, οὐκ ἂν φαίης, non diceres. σὺ γὰρ ἂν ἐκεῖνον περιεώρης, tu sineres illū.

Et in coniunctiuo. Plato in Phędro, καλόν γοῦν ἂν εἶδος ᾖ κατανενοηκὼς ὁ τοῦτο λαβὼν, atqui bellam speciem is intellectu perciperet, qui hoc assequi posset, vel intellectu perceperit, qui hoc assequutus fuerit.

Et infinitiuo, τί ποιεῖν ἄν, ἢ τί οἴεσθε λέγειν, quid dicturos fuisse existimatis, aut quid facturos.

ἂν cum præterito.

Pręterito vero in indicatiuo, quum de re pręterita loquuntur, τίς οὕτως ἄγριος, ὅστις ἐδυνήθη ἂν τοῦτο ποιεῖν; quis tam immitis, qui posset hoc facere?

Potest hoc et per optatiuum enunciari, sed ita ut loqui videamur in re pręsenti, ὅστις δυνηθείη ἂν τοῦτο ποιεῖν, qui tamen posset hoc facere.

Et inuenitur hoc pacto iunctum præteritis omnibus, etiam perfectis, & plusquam perfectis.

Perfecto. vt Demost. πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν, ὃν ἄν μοι δοκεῖτε μάλιστα παρεσκευάσθαι, conabor eo modo di-

cere

cere, quo mihi videmini. & c.
Plusquamperfecto, ὅτι μὲν δεῖ τὰ γράμματα ἐπίσασθαι ἠκηκόειν ἄν, quod quidem oporteat scire literas, & c.
Per preteritum item sepe loquuntur de futuro, addita particula ἄν, tam in verbis, quam in participijs, ut ποιήσασθαι ἄν, pro ποιήσεσθαι. ἐλεχθέντων ἄν, pro ἐλεχθησομένων. ἀνυποστὰς, pro ὑποστησόμενος. γενόμενον ἄν, pro γενησόμενον.
ἄν cum futuro.
Futuris item additur in optatiuo, οὐκ ἄν λέξοις.
Insuper indicatiuo, et infinitiuo, licet id sit rarius, ἐλπίζω οὕτως ἄν ἄριστα πράξειν, puto me hoc pacto optime facturum. Id fit plerunque in uerbis que futurum poscunt, vt νομίζω, οἶμαι, ἐλπίζω, ἡγοῦμαι, φημὶ, προσδοκῶ, & similibus, licet etiam sine his uerbis inueniatur additum futuro apud autores, vt est illud Isocra. in Areop. ἡμεῖς γὰρ, ἣν μὲν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν, ὥσπερ νῦν οἰκοῦμεν, οὐκ ἔστιν, ὅπως οὐκ ἄν βουλευσόμεθα, καὶ πολεμήσομεν, & c. nos si inhabitaremus ciuitatem, queadmodum nunc inhabitamus, quouis modo consulturi essemus & bellaturi.
Itaque quod Latini per coniunctiuum per se positum, hoc Greci etiam per alios modos efferunt, addita coniunctione ἄν, vt διδαξαίμην ἄν, uel ἐδίδαξα ἄν, εἰ ἐβουλήθης, docuissem si discere uoluisses.
Item quod latini exprimunt per imperfectum coniunctiuum, dum de rebus transacto tempore promissis, vel cogitatis loquuntur, hoc Greci per presens, uel futurum loquuntur.

τί πράξοι ἂν ἐνυοεῖν ἤρξατο, quid ageret cogitare cœpit. ἔλεξε μέλλοντας, οἳ ποιήσοιεν ἂν ὀρθῶς, dixit futuros, q̃ recte facerēt. τί ἂν λέγοιτο οὐκ οἶδεν, nō nouit, q̃d diceret. Et modo pręcedit, modo sequitur verbum, ad quod refertur. ὅστις ἂν ταῦτα ἔχοι λέγειν, uel ὅστις ταῦτ᾽ ἔχοι ἂν λέγειν, quicumq; hęc possit dicere.

Construitur etiam cum particula γὰρ interrogatiue. σὺ γὰρ ἂν ἐκεῖνον περιορῴης; sineres tu illum?

Cū aūt sine γὰρ ponitur non habet eandem vehemen tiā, vt τί ποιεῖν ἂν οἴεσθε; q̃d facturos fuisse existimatis? Construitur etiam cum ὅπως, & cum ὡς, & tum optatiuo, subiunctiuoq; conuenit. ἀγωνίζομεν, ὅπως ἂν τὴν νίκην προλάβωμεν, certamus, vt victoriam præripiamus. μόνον σπουδάζω, ὅπως ἂν χαρισαίμην σοι, solū studeo quonam pacto gratificarer tibi. διδάξω, ὡς ἂν τῆς σοφίας βάθος μὴ ἀγνοίης, docebo, vt sapientiæ profunditatem non ignores. διηγήσομαι, ὡς ἂν τοῦτο καλῶς γένοιτο, narrabo, quonam pacto hoc bene fieret.

ΑΝ ΑΟΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΩΣ.

ἂν indefinite acceptum plærumq; subiunctiuo construitur, ὅ, τι ἂν λέγῃς, quodcunq; dicas. ὅσῳ ἂν διαφέρῃς, quantocūq; differas. ὁποδαπὸς ἂν ᾖ, cuiascūq; sit. ὁπότερος ἂν ᾖ, vterlibet sit. ὅποι ἂν ἔλθῃ, quacumq; eat. Interdum cum optatiuo, sed tum demū cum res pręterita narrat̃. ἐνίκα ἂν εἰπεῖν τι κατὰ τούτων δέοι, cū oporteret, vel cū oportebat dicere q̃ppiā aduersus hęc.

ἂν, &

ἂν, & ἐὰν, pro ἢν acceptæ, inueniuntur etiam cũ optatiuo, ὡς ἐὰν, siue ὡς ἂν πρότερός τις εἴποι, quasi vero si quis prior dixisset.

Appendix.

ἂν potentialiter acceptum, siue indefinite sæpe deest in oratione. Demost. οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων εὕροι τὸ κατ᾽ ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθὲν, pro εὕροι ἂν, nemo vnquam hominum inuenire posset delictum aliquod in me.

Sępe item abundat, Aristoph. in Pluto. ἥ τοι γ᾽ ἂν ἔχοι τίς ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔτι, quod iustum posset qspiã adhuc cõtradicere. In quo loco abũdat alterũ ἂν. Ponuntur enim Græcis tum cæterę oratiõis partes, vt dictum est, tum pręcipue coniunctiones sic vt orationi adferant nonnunq̃ ornamenti aliquid, sed nihil sententię, quod potissimũ fit in coniunctionib⁹ expletiuis, & in ijs quę hic sequuntur.

ΟΥΝ.

οὖν, ut ὅπερ οὖν ἐποίησεν, pro ὅπερ ἐποίησεν, quod fecit. ὥσπερ οὖν καὶ ἔχει, pro ὥσπερ καὶ ἔχει, quemadmodum se habet, ὡς οὖν, pro ὡς.

ΩΝ, ἰωνικῶς.

ὦν non modo abundat, sed etiam inter præpositionem, & verbum compositum interponitur. ἀπ᾽ ὦν ἔδοντο pro ἀπέδοντο, reddebant. δὴ ὦν εἶλον pro δεῖλον, ἀπ᾽ ὦν ἔβαψεν, pro ἀπέβαψεν, κατ᾽ ὦν ἐκάλυψε, pro κατεκάλυψε.

ΤΕ.

τε, ut ἐφ' ᾧτε pro ἐφ' ᾧ.

ΚΑΙ.

καί, ut καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ λόγος ἀληθής ἐστιν, etenim sermo ipse verus est.

ΑΤΤΑ.

ἄττα, ut ποῖ' ἄττα, ἕτερ' ἄττα, vt supra dictum est.

ΟΤΙ.

ὅτι, ut Ioan. 1. ὡμολόγησεν ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ χριστός, confessus est, nō sum ego Christus. Nā nisi abundaret ὅτι, sensus esset Baptistam esse cōfessum, Euangelistam nō esse Christum. Et capite 4. καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω, bene dixisti, uirum non habeo. Quo etiam in loco si ὅτι non abundaret, nihil significaret aliud, q̃ recte dixisse Samaritanam, quod Christus uirum non haberet. Item Marci. 13. λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, dicentes ego sum. Quo in loco si non abundaret ὅτι, sensus esset, venturos qui dicerent Christum esse Christum. Rursus Apoclyp. tertio, λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι. dicis, ego sum diues, cum alioqui esset sensus, tu dicis me esse diuitem.

ΩΣ.

ὡς pro ὅτι, ut λέγεις ὡς καλός εἰμι, dicis ego sū formos9. Neq; solum abundant Græcis orationis partes. Sed nonnunquam totæ orationes, veluti εὖ οἶδ' ὅτι, ut παῦλος, ὥς φασι, εὖ οἶδα ὅτι, ἐν γραφαῖς δῆλόν ἐστι, τὸν πέ-

τρον ἐπετίμησε, Paulus(vt omnibus per ſcripturas manifeſtum eſt)Petrum increpauit.

ΕΥ ΙΣΘΙ.

Abundat etiam interdum εὖ ἴσθι, quod Græcis vſui eſt eo loco, quo Latinis, mihi crede, vt οὐδεὶς, εὖ ἴσθι, τῶν ἀνόμων σωθήσεται, nemo, mihi crede, iniquorum ſeruabitur.

ΤΕΛΟΣ.

Louanij ex officina Rutgeri Reſcij,
Anno M. D. XXXII.
ſexto Idus Auguſt.
Sumptu eiuſdem, ac Bartholomęi Grauij.

